

**UCHWAŁA Nr 561**  
**Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie**  
**z dnia 20 września 2019 roku**

**w sprawie ustalenia programu studiów kierunku filologia polska dla poziomu studiów pierwszego stopnia – licencjackich o profilu ogólnoakademickim**

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 11 oraz art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.), na wniosek Rady Wydziału Humanistycznego, pozytywnie zaopiniowany przez Senacką Komisję ds. Dydaktycznych, Senat Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (zwany dalej „Senatem”) uchwala, co następuje:

**§ 1**

1. Senat ustala program studiów kierunku filologia polska dla poziomu studiów pierwszego stopnia - licencjackich z 6-semestralnym okresem nauki o profilu ogólnoakademickim, stanowiący **załączniki 1-3**.
2. Program studiów, o którym mowa w ust. 1 obowiązuje od cyklu kształcenia 2019/2020.
3. Rada wydziału dostosuje organizację procesu kształcenia do wymagań określonych w programie studiów, o którym mowa w ust. 1.

**§ 2**

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

**Przewodniczący Senatu**  
**Rektor**

***prof. dr hab. Ryszard J. GÓRECKI***

**Efekty uczenia się dla kierunku filologia polska**

1. **Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin/y nauki i dyscyplin/y naukowych/ej lub dziedzin/y sztuki i dyscyplin/y artystycznych/ej:** kierunek przyporządkowano do dziedziny nauk humanistycznych, dyscyplin naukowych: językoznawstwo (51%), literaturoznawstwo (49%), dyscyplina naukowa wiodąca: językoznawstwo.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Poziom kształcenia i czas trwania studiów/liczba punktów ECTS:** studia pierwszego stopnia (6 semestrów) – 180 ECTS.
4. **Numer charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji – 6.**
5. **Absolwent:** posiada wiedzę i umiejętności w zakresie przedmiotów kształcenia ogólnego i przedmiotów stanowiących fundament wykształcenia humanistycznego oraz podstawową wiedzę z zakresu filologii polskiej – nauki o języku i literaturze. Rozumie i umie analizować zjawiska i procesy literackie, językowe i kulturowe przeszłości oraz współczesności. Umie posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa. Potrafi gromadzić i przetwarzać informacje, samodzielnie poszerzać swoją wiedzę oraz rozwiązywać problemy zawodowe. Zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Absolwent może podjąć pracę w szkole (po ukończeniu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela) ma możliwość poszerzenia wiedzy zdobytej w ramach przedmiotów z bloku podstawowego, a przede wszystkim dyskusji na temat arcydzieł filmowych, muzycznych i plastycznych. Dzięki prowadzonym zakresom kształcenia oraz odbytym praktykom może podjąć pracę w redakcjach czasopism i środkach masowego przekazu, instytucjach oświatowych oraz kulturalnych, bibliotekach, wydawnictwach, działach personalnych i szkoleniowych. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia oraz kształcenia w ramach studiów podyplomowych.  
**5.1 Tytuł zawodowy nadawany absolwentom:** licencjat.
6. **Wymagania ogólne.** Do uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia wymagane jest osiągnięcie wszystkich poniższych efektów uczenia się.

| Kod składnika opisu charakterystyki efektów uczenia się w dziedzinie nauk humanistycznych/ dyscyplinach naukowych językoznawstwo i literaturoznawstwo | Opis charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się Polskiej Ramy Kwalifikacji                                                                                                                                                                                                                                                                    | Symbol efektu kierunkowego | Treść efektu kierunkowego                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>WIEDZA: absolwent zna i rozumie</b>                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| H/LA_P6S_WG<br>H/JA_P6S_WG                                                                                                                            | w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów | KA6_WG1                    | poetykę i podstawy teorii dzieła literackiego, metody analizy i interpretacji wytworów kultury literackiej, filmowej, teatralnej, plastycznej i medialnej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | KA6_WG2                    | wiedzę o literaturze, obejmującą znaczącą liczbę ważnych autorów, fundamentalnych tekstów i zjawisk z historii literatury polskiej od jej początków po czasy współczesne, o literackich i pozaliterackich (historycznych, filozoficznych, społecznych, ideologicznych, kulturowych) kontekstach literatury polskiej, kształtujących procesy jej tworzenia i odbioru; o jej periodyzacji i głównych tendencjach rozwojowych (także literatury najnowszej), związkach z literaturą powszechną oraz innymi mediami (film, prasa, telewizja) |
|                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | KA6_WG3                    | wiedzę o podstawowych wyznacznikach rodzajów i gatunków literackich oraz o charakterystycznych cechach tekstów nieliterackich i innych komunikatów językowych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | KA6_WG4                    | wybrane zagadnienia z historii Polski i historii powszechnej, jak również historii filozofii aż po czasy współczesne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | KA6_WG5                    | historię kultury europejskiej, najważniejsze zjawiska i tendencje rozwojowe kultury współczesnej oraz główne zagadnienia antropologii kultury                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | KA6_WG6                    | rolę tradycji krytycznoliterackiej w kształtowaniu historii literatury, zna podstawową terminologię krytyczną                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | KA6_WG7                    | wiedzę o historii, strukturze, odmianach i zróżnicowaniu stylistycznym języka polskiego oraz jego procesach                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|  |          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |          | rozwojowych od początków po czasy współczesne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|  | KA6_WG8  | gramatykę opisową języka polskiego, zagadnienia stylistyki współczesnej, główne problemy kultury języka polskiego, sposoby, formy, typy komunikowania, wiedzę na temat struktury lekcji, jej faz, organizowania działań dydaktycznych różnego typu                                                                                                                       |
|  | KA6_WG9  | wybrane zagadnienia z leksykografii, pragmalingwistyki, lingwistyki tekstu oraz z zakresu nauk o komunikowaniu                                                                                                                                                                                                                                                           |
|  | KA6_WG10 | metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów                                                                                                                                                        |
|  | KA6_WG11 | podstawy funkcjonowania i patologię aparatu mowy, zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi                                                                                                                                                                                                                                                |
|  | KA6_WG12 | podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących; rozumie rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowa uczniów                                                                                                                                                      |
|  | KA6_WG13 | podstawową terminologię literaturoznawczą, językoznawczą, kulturoznawczą oraz bibliotekoznawczą, bibliologiczną, informatologiczną, z zakresu nauk o komunikowaniu w języku polskim, zna treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem, zna i rozumie procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia |
|  | KA6_WG14 | podstawową terminologią literaturoznawczą, językoznawczą oraz kulturoznawczą z zakresu nauk o komunikowaniu w wybranym języku obcym                                                                                                                                                                                                                                      |
|  | KA6_WG15 | klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne                                                                                                                                                                                                                                      |

|                            |                                                                                                                                                                                                                                     |          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            |                                                                                                                                                                                                                                     | KA6_WG16 | problemy kultury popularnej oraz jej relacje z kulturą wysoką, a także zjawiska i zagadnienia kultury masowej, rolę środków masowego przekazu w kształtowaniu kultury współczesnej, sposoby funkcjonowania kultury w mediach                                                                                                                                                                                                                          |
| H/JA_P6S_WK<br>H/LA_P6S_WK | fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji                                                                                                                                                                                     | KA6_WK1  | ważne zjawiska i ośrodki życia literackiego i kulturalnego, rozumie różnice pomiędzy Internetem a klasycznymi formami komunikowania masowego                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                            | podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego | KA6_WK2  | normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym).                                                                                                        |
|                            | podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości                                                                                                                                                               | KA6_WK3  | podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej, prawa autorskiego, bibliotecznego; zna kulturowe kryteria definiowania wytworu kultury, ma wiedzę na temat etyki zawodu nauczyciela, zagadnień edukacji włączającej, a także sposobów realizacji zasady inkluzji                                                                                                                                                              |
|                            |                                                                                                                                                                                                                                     | KA6_WK4  | zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy. Zna podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych; Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu bhp, ergonomii, etykiety, rozumie znaczenie aktywności fizycznej na co dzień |
|                            |                                                                                                                                                                                                                                     | KA6_WK5  | strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji; zna prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością                                                                                                                                                                                                                 |

|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | KA6_WK6 | zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania; Zna sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej                                                                                                                                                                                                  |
| <b>UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| H/JA_P6S_UW<br>H/LA_P6S_UW             | wykorzystywać posiadaną wiedzę;<br>– formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez:<br>– właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji,<br>– dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych | KA6_UW1 | czytać i interpretować tekst literacki, językoznawczy, kulturoznawczy, filozoficzny, dzieło teatralne, komunikaty niewerbalne; potrafi projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów; projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli |
|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | KA6_UW2 | poprawnie posługiwać się poznaną terminologią z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa, kulturoznawstwa, z zakresu nauk o komunikowaniu, informacji naukowej                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | KA6_UW3 | analizować teksty literaturoznawcze, językoznawcze, kulturoznawcze, wskazywać ich kluczowe założenia, tezy i argumenty; wykrywać podstawowe związki między rozwojem idei literackich a procesami społecznymi i kulturowymi                                                                                                                                                                                                                   |
|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | KA6_UW4 | wykorzystać wiedzę teoretyczną w badaniach historycznoliterackich, językoznawczych, kulturoznawczych; obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów                                                                                                                                                                                 |
|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | KA6_UW5 | wykorzystać wiedzę na temat dziejów gospodarczo-społecznych, ustrojowych i kulturalnych Polski oraz ich przyczyn; umie samodzielnie rozpoznawać podłoże kulturowe w zjawiskach społecznych kultury europejskiej; rozumie funkcje społeczne książki i bibliotek                                                                                                                                                                               |
|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | KA6_UW6 | stosować analizę historycznojęzykową w odniesieniu do tekstów dawnych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                    | KA6_UW7 | pozyskiwać i selekcjonować informacje z zasobów Internetu i baz danych, potrafi adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych                      |
|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                    | KA6_UW8 | analizować teksty pochodzące z różnych odmian współczesnej polszczyzny z perspektywy gramatycznej i leksykalnej; potrafi krytycznie odnieść się do prezentowanych treści w zależności od formy i dominującej struktury przekazu                                                                                                                                                                                     |
|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                    | KA6_UW9 | interpretować zjawiska i tendencje charakterystyczne dla polszczyzny przełomu XX i XXI wieku; odczytywać relatywność typów i form komunikowania w powiązaniu z założeniami komunikowania międzykulturowego; analizować tekst z perspektywy językoznawczej w powiązaniu z założeniami danej teorii lingwistycznej                                                                                                    |
| H/JA_P6S_UK<br>H/LA_P6S_UK | komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii<br><br>brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich<br><br>posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego | KA6_UK1 | wypowiadać się i pisać na tematy literaturoznawcze, językoznawcze, kulturoznawcze; wygłaszać własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych, dobierając samodzielnie odpowiednią literaturę teoretyczną; przygotować wystąpienia z zachowaniem reguł poprawnego komunikowania i autoprezentacji, potrafi analizować własne działania pedagogiczne i wskazywać obszary wymagające modyfikacji i innowacji |
|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                    | KA6_UK2 | komunikować się w różnych typach sytuacji komunikacyjnej od nieoficjalnej po naukową, z wykorzystaniem odpowiedniej nomenklatury badawczej. Potrafi wypowiadać się na tematy związane z dyscypliną w obcym języku                                                                                                                                                                                                   |

|                            |                                                                                                                                                               |         |                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            |                                                                                                                                                               | KA6_UK3 | poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu; posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu                                   |
|                            |                                                                                                                                                               | KA6_UK4 | analizować i interpretować wytwory kultury z różnych epok, konwencji i kategorii estetycznych; stosuje odpowiednie do dzieła metody interpretacji i umiejętnie potrafi o tym komunikować                                      |
| H/JA_P6S_UO<br>H/LA_P6S_UO | planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole<br>współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) | KA6_UO1 | posługiwać się wybranymi metodami analizy i interpretacji literaturoznawczej, językoznawczej i kulturoznawczej; wykorzystać i analizować zebrane informacje w celu opracowania i prezentacji wyników kwerendy                 |
|                            |                                                                                                                                                               | KA6_UO2 | uzasadniać i krytycznie oceniać uogólnienia w świetle dostępnej wiedzy empirycznej oraz wykorzystuje te umiejętności w organizacji pracy                                                                                      |
|                            |                                                                                                                                                               | KA6_UO3 | zestawiać różne stanowiska, dotyczące określonego problemu teoretycznego z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa i kulturoznawstwa                                                                                       |
|                            |                                                                                                                                                               | KA6_UO4 | wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem i skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów             |
|                            |                                                                                                                                                               | KA6_UO5 | wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych                                                                                                                |
|                            |                                                                                                                                                               | KA6_UO6 | gromadzić informacje bibliograficzne, sporządzać opisy bibliograficzne i bibliografie załącznikowe; potrafi monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły                               |
|                            |                                                                                                                                                               | KA6_UO7 | rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym |
|                            |                                                                                                                                                               | KA6_UO8 | podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie                                                                                                                         |

|                                                |                                                                                                                                                 |         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                |                                                                                                                                                 |         | dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów; rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów; skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów                                                                                                                                                                                          |
|                                                |                                                                                                                                                 | KA6_UO9 | tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia; pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego |
| H/JA_P6S_UU<br>H/LA_P6S_UU                     | samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie                                                                          | KA6_UU1 | samodzielnie zdobywać wiedzę z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa i kulturoznawstwa; samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                                |                                                                                                                                                 | KA6_UU2 | posługiwać się kompendiami i słownikami (tradycyjnymi i elektronicznymi)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                                |                                                                                                                                                 | KA6_UU3 | pisać prace zaliczeniowe na podstawie samodzielnie dobranej literatury                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                                |                                                                                                                                                 | KA6_UU4 | przewodzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętności pracy z grupą                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do |                                                                                                                                                 |         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| H/JA_P6S_KK<br>H/LA_P6S_KK                     | krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści<br>uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz | KA6_KK1 | wykorzystania posiadanej wiedzy i umiejętności, ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego; dokonywania oceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych)                                                                                                                                                                                                             |

|                            |                                                                                                     |         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            | zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu              | KA6_KK2 | efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznego oceniania jej postępów; jest gotów pracować w grupie, przyjmując w niej różne role; poprawnie i skutecznie komunikuje się na poziomie interpersonalnym, grupowym, instytucjonalnym; sprawnie przełącza się na odpowiedni dla danej sytuacji społecznej kod komunikacyjny |
| H/JA_P6S_KO<br>H/LA_P6S_KO | wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego | KA6_KO1 | przyjęcia nowych idei i zmiany ukształtowanych opinii, wynikającej z nowej wiedzy i jej uzasadnienia; posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka                                                                                      |
|                            | inicjowania działań na rzecz interesu publicznego                                                   | KA6_KO2 | samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych i świadomego użytkowania mediów                                                                                                                                                                                                                           |
|                            | myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy                                                       | KA6_KO3 | organizowania pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracowania z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej                                                                                                               |
|                            |                                                                                                     | KA6_KO4 | wykazywania postawy zaangażowania w sprawy społeczne; działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu zamieszkania, kraju, Europy oraz wykorzystywania go w rozumieniu wydarzeń społecznych i kulturalnych; aktywnego uczestniczenia w przestrzeni komunikacyjnej oferowanej przez nowe media                    |
|                            |                                                                                                     | KA6_KO5 | porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią                                                                                                              |
|                            |                                                                                                     | KA6_KO6 | wykorzystania znaczenia europejskiego dziedzictwa literackiego, językowego i kulturowego dla rozumienia aktualnych wydarzeń społecznych i kulturalnych oraz znaczenia refleksji humanistycznej dla kształtowania się i jakości więzi społecznych                                                                               |
|                            |                                                                                                     | KA6_KO7 | zrozumienia etycznych następstw wynikających z wymogu rzetelnego przekazywania wiedzy, uczciwości w nauce; dbania o merytoryczny i etyczny poziom podejmowanych                                                                                                                                                                |

|                            |                                                                                                                                                                   |         |                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            |                                                                                                                                                                   |         | zachowań komunikacyjnych; budowania więzi społecznych z wykorzystaniem nowych technologii komunikacyjnych                                                                                                                                                 |
| H/JA_P6S_KR<br>H/LA_P6S_KR | odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym:<br>– przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych,<br>– dbałości o dorobek i tradycje zawodu | KA6_KR1 | samodzielnego formułowania na podstawie twórczej analizy nowych sytuacji i problemów propozycji ich rozwiązania                                                                                                                                           |
|                            |                                                                                                                                                                   | KA6_KR2 | budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej                                 |
|                            |                                                                                                                                                                   | KA6_KR3 | uczestniczenia w życiu kulturalnym, interesowania się nowymi zjawiskami w kulturze i sztuce, propagowania czytelnictwa; rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska                   |
|                            |                                                                                                                                                                   | KA6_KR4 | wykorzystania w odpowiedniej sytuacji językowej opanowanej w trakcie zajęć terminologii specjalistycznej                                                                                                                                                  |
|                            |                                                                                                                                                                   | KA6_KR5 | projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji                                                                                                                |
|                            |                                                                                                                                                                   | KA6_KR6 | świadomego korzystania ze zdobytej wiedzy z zakresu bhp, ergonomii, etykiety, praw ochrony własności intelektualnej i kultury fizycznej; doceniania ważności problematyki związanej z tymi obszarami wiedzy i ciągłego rozwoju w wymienionych dziedzinach |

## 7. Objasnienie oznaczeń:

### Objasnienie oznaczeń kodu składnika opisu w dziedzinie i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

|          |                                                                                                                                                                |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| H/JA_P6S | – charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk humanistycznych/dyscyplinie językoznawstwo dla studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim     |
| H/LA_P6S | – charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk humanistycznych/dyscyplinie literaturoznawstwo dla studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim |

### Objasnienia oznaczeń komponentów efektów uczenia się wspólne dla opisu symbolu efektu uczenia się oraz kodu składnika opisu w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

|                         |                                                         |
|-------------------------|---------------------------------------------------------|
| W                       | – kategoria wiedzy, w tym:                              |
| G(po W)                 | – podkategoria <b>zakres i głębia</b> ,                 |
| K(po W)                 | – podkategoria <b>kontekst</b> ,                        |
| U                       | – kategoria umiejętności, w tym:                        |
| W(po U)                 | – podkategoria w zakresie <b>wykorzystanie wiedzy</b> , |
| K(po U)                 | – podkategoria w zakresie <b>komunikowanie się</b> ,    |
| O(po U)                 | – podkategoria w zakresie <b>organizacja pracy</b> ,    |
| U(po U)                 | – podkategoria w zakresie <b>uczenie się</b> .          |
| K (po podkreślniku)     | – kategoria kompetencji społecznych, w tym:             |
| K (po Kpo podkreślniku) | – podkategoria w zakresie <b>ocena</b> ,                |
| O (po Kpo podkreślniku) | – podkategoria w zakresie <b>odpowiedzialność</b> ,     |
| R (po Kpo podkreślniku) | – podkategoria w zakresie <b>rola zawodowa</b> .        |
| 01, 02, 03 i kolejne    | – numer efektu uczenia się                              |

### Objasnienia oznaczeń symbolu efektu kierunkowego

|                          |                                 |
|--------------------------|---------------------------------|
| K (przed podkreślnikiem) | – kierunkowe efekty uczenia się |
| A (przed podkreślnikiem) | – profil ogólnoakademicki       |
| 6                        | – studia pierwszego stopnia     |

### Oznaczenia dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz artystycznych

| Lp. | Dziedzina nauki/sztuki/<br>symbol kodu               | Dyscyplina naukowa/artystyczna/<br>symbol kodu                           |
|-----|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| 1   | Dziedzina nauk humanistycznych/ <b>H</b>             | 1) archeologia/ <b>A</b>                                                 |
|     |                                                      | 2) filozofia/ <b>F</b>                                                   |
|     |                                                      | 3) historia/ <b>H</b>                                                    |
|     |                                                      | 4) językoznawstwo/ <b>J</b>                                              |
|     |                                                      | 5) literaturoznawstwo/ <b>L</b>                                          |
|     |                                                      | 6) nauki o kulturze i religii/ <b>KR</b>                                 |
|     |                                                      | 7) nauki o sztuce/ <b>NSz</b>                                            |
| 2   | Dziedzina nauk inżynieryjno-technicznych/ <b>IT</b>  | 1) architektura i urbanistyka/ <b>AU</b>                                 |
|     |                                                      | 2) automatyka, elektronika i elektrotechnika/ <b>AE</b>                  |
|     |                                                      | 3) informatyka techniczna i telekomunikacja/ <b>IT</b>                   |
|     |                                                      | 4) inżynieria biomedyczna/ <b>IB</b>                                     |
|     |                                                      | 5) inżynieria chemiczna/ <b>IC</b>                                       |
|     |                                                      | 6) inżynieria lądowa i transport/ <b>IL</b>                              |
|     |                                                      | 7) inżynieria materiałowa/ <b>IM</b>                                     |
|     |                                                      | 8) inżynieria mechaniczna/ <b>IMC</b>                                    |
|     |                                                      | 9) inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka/ <b>ISG</b>             |
| 3   | Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu/ <b>M</b> | 1) nauki farmaceutyczne/ <b>NF</b>                                       |
|     |                                                      | 2) nauki medyczne/ <b>NM</b>                                             |
|     |                                                      | 3) nauki o kulturze fizycznej/ <b>NKF</b>                                |
|     |                                                      | 4) nauki o zdrowiu/ <b>NZ</b>                                            |
| 4   | Dziedzina nauk rolniczych/ <b>R</b>                  | 1) nauki leśne/ <b>NL</b>                                                |
|     |                                                      | 2) rolnictwo i ogrodnictwo/ <b>RO</b>                                    |
|     |                                                      | 3) technologia żywności i żywienia/ <b>TZ</b>                            |
|     |                                                      | 4) weterynaria/ <b>W</b>                                                 |
|     |                                                      | 5) zootechnika i rybactwo/ <b>ZR</b>                                     |
| 5   | Dziedzina nauk społecznych/ <b>S</b>                 | 1) ekonomia i finanse/ <b>EF</b>                                         |
|     |                                                      | 2) geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna/ <b>GEP</b> |
|     |                                                      | 3) nauki o bezpieczeństwie/ <b>NB</b>                                    |
|     |                                                      | 4) nauki o komunikacji społecznej i mediach/ <b>NKS</b>                  |
|     |                                                      | 5) nauki o polityce i administracji/ <b>NPA</b>                          |
|     |                                                      | 6) nauki o zarządzaniu i jakości/ <b>NZJ</b>                             |
|     |                                                      | 7) nauki prawne/ <b>NP</b>                                               |
|     |                                                      | 8) nauki socjologiczne/ <b>NS</b>                                        |
|     |                                                      | 9) pedagogika/ <b>P</b>                                                  |
|     |                                                      | 10) prawo kanoniczne/ <b>PK</b>                                          |
|     |                                                      | 11) psychologia/ <b>PS</b>                                               |
| 6   | Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych/ <b>XP</b>  | 1) astronomia/ <b>AS</b>                                                 |
|     |                                                      | 2) informatyka/ <b>I</b>                                                 |

|   |                                         |                                                            |
|---|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------|
|   |                                         | 3) matematyka/ <b>MT</b>                                   |
|   |                                         | 4) nauki biologiczne/ <b>NBL</b>                           |
|   |                                         | 5) nauki chemiczne/ <b>NC</b>                              |
|   |                                         | 6) nauki fizyczne/ <b>NF</b>                               |
|   |                                         | 7) nauki o Ziemi i środowisku/ <b>NZ</b>                   |
| 7 | Dziedzina nauk teologicznych/ <b>TL</b> | 1) nauki teologiczne/ <b>NT</b>                            |
| 8 | Dziedzina sztuki/ <b>SZ</b>             | 1) sztuki filmowe i teatralne/ <b>SFT</b>                  |
|   |                                         | 2) sztuki muzyczne/ <b>SM</b>                              |
|   |                                         | 3) sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki/ <b>SP</b> |

## TREŚCI KSZTAŁCENIA

**Kierunek studiów:** filologia polska

**Poziom studiów:** studia pierwszego stopnia - licencjackie

**Profil kształcenia:** ogólnoakademicki

**Forma studiów:** stacjonarne

**Wymiar kształcenia:** 6 semestrów

**Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów:** 180 punktów ECTS

**Tytuł zawodowy nadawany absolwentom:** licencjat

## CHARAKTERYSTYKA TREŚCI KSZTAŁCENIA – GRUPY TREŚCI

### I. WYMAGANIA OGÓLNE

#### 1. Język obcy I

*Cel kształcenia:* wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego.

*Treści merytoryczne:* ćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego z zakresu następujących tematów: przedstawianie się, opis człowieka, rodzina, kariera zawodowa, codzienne obowiązki domowe, przyzwyczajenia domowników, wykroczenia, orientacja w mieście, opisywanie miejsc i budynków, weekend, wspomnienia z dzieciństwa i szkoły, czas wolny, system edukacji i szkolnictwa wyższego, podróże, planowanie przyszłości, zakupy, restauracja, nowinki technologiczne, zdrowie, ekologia, media, minione szanse i możliwości, tryb przypuszczający, formy czasowe, strona bierna, mowa zależna; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzania wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* terminologię (pojęcia, definicje) odnośnie podstawowych zagadnień nauk humanistycznych, ma wiedzę językową umożliwiającą komunikowanie się w języku ogólnym i fachowym.

*Umiejętności (potrafi):* korzystać z obcojęzycznej literatury fachowej, potrafi posługiwać się językiem ogólnym na poziomie, potrafi korzystać z obcojęzycznych pojęć istotnych dla problematyki z obszaru nauk społecznych, potrafi formułować problemy i stawiać pytania, interpretować dane, plany, projekty, przedstawić prezentację multimedialną w języku obcym.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* uczenia się przez całe życie, ma świadomość wagi swoich wypowiedzi, interpretuje rzeczywistość społeczną w kategoriach interesów różnych grup, dostrzega podobieństwa i różnice między kulturami, potrafi pracować w zespole.

*Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.*

## **2. Język obcy II**

*Cel kształcenia:* rozwijanie wszystkich sprawności językowych (mówienie, czytanie, pisanie i słuchanie ze zrozumieniem), przygotowanie do posługiwania się językiem specjalistycznym, kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy w zakresie doskonalenia znajomości języka obcego.

*Treści merytoryczne ćwiczenia:* doskonalenie wszystkich sprawności językowych, struktur, form gramatycznych i konstrukcji językowych poprzez pracę z obcojęzycznymi tekstami i dokumentami dotyczącymi zagadnień związanych z kierunkiem studiów.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* terminologię (pojęcia, definicje) odnośnie podstawowych zagadnień nauk humanistycznych, ma wiedzę językową umożliwiającą komunikowanie się w języku ogólnym i fachowym.

*Umiejętności (potrafi):* korzystać z obcojęzycznej literatury fachowej, potrafi posługiwać się językiem ogólnym na poziomie, potrafi korzystać z obcojęzycznych pojęć istotnych dla problematyki z obszaru nauk społecznych, potrafi formułować problemy i stawiać pytania, interpretować dane, plany, projekty, przedstawić prezentację multimedialną w języku obcym.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* uczenia się przez całe życie, ma świadomość wagi swoich wypowiedzi, interpretuje rzeczywistość społeczną w kategoriach interesów różnych grup, dostrzega podobieństwa i różnice między kulturami, potrafi pracować w zespole.

*Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.*

## **3. Język obcy III**

*Cel kształcenia:* wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego.

*Treści merytoryczne ćwiczenia:* Doskonalenie wszystkich sprawności językowych, struktur, form gramatycznych i konstrukcji językowych poprzez pracę z obcojęzycznymi tekstami i dokumentami dotyczącymi zagadnień związanych z kierunkiem studiów.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* terminologię (pojęcia, definicje) odnośnie podstawowych zagadnień nauk humanistycznych, ma wiedzę językową umożliwiającą komunikowanie się w języku ogólnym i fachowym.

*Umiejętności (potrafi):* korzystać z obcojęzycznej literatury fachowej, potrafi posługiwać się językiem ogólnym na poziomie, potrafi korzystać z obcojęzycznych pojęć istotnych dla problematyki z obszaru nauk społecznych, potrafi formułować problemy i stawiać pytania, interpretować dane, plany, projekty, przedstawić prezentację multimedialną w języku obcym.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* uczenia się przez całe życie, ma świadomość wagi swoich wypowiedzi, interpretuje rzeczywistość społeczną w kategoriach interesów różnych grup, dostrzega podobieństwa i różnice między kulturami, potrafi pracować w zespole.

*Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.*

## **4. Język obcy IV**

*Cel kształcenia:* wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego.

*Treści merytoryczne:* ćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego z zakresu następujących tematów: przedstawianie się, opis człowieka, rodzina, kariera zawodowa, codzienne obowiązki

domowe, przyzwyczajenia domowników, wykroczenia, orientacja w mieście, opisywanie miejsc i budynków, weekend, wspomnienia z dzieciństwa i szkoły, czas wolny, system edukacji i szkolnictwa wyższego, podróże, planowanie przyszłości, zakupy, restauracja, nowinki technologiczne, zdrowie, ekologia, media, minione szanse i możliwości, tryb przypuszczający, formy czasowe, strona bierna, mowa zależna; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzania wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* terminologię (pojęcia, definicje) odnośnie podstawowych zagadnień nauk społecznych, ma wiedzę językową umożliwiającą komunikowanie się w języku ogólnym i fachowym.

*Umiejętności (potrafi):* korzystać z obcojęzycznej literatury fachowej, potrafi posługiwać się językiem ogólnym na poziomie, potrafi korzystać z obcojęzycznych pojęć istotnych dla problematyki z obszaru nauk społecznych, potrafi formułować problemy i stawiać pytania, interpretować dane, plany, projekty, przedstawić prezentację multimedialną w języku obcym.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* uczenia się przez całe życie, ma świadomość wagi swoich wypowiedzi, interpretuje rzeczywistość społeczną w kategoriach interesów różnych grup, dostrzega podobieństwa i różnice między kulturami, potrafi pracować w zespole.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

## **5. Technologie informacyjne w humanistyce**

*Cel kształcenia:* umiejętność obsługi edytora MC Word w stopniu umożliwiającym samodzielną edycję dłuższych dokumentów. Umiejętność tworzenia prezentacji multimedialnych. Znajomość korzystania z bibliotek i repozytoriów cyfrowych. rozbudzenie postawy badawczej.

*Treści merytoryczne:* obsługa edytora MC Word (indeksy, spisy). Tworzenie prezentacji multimedialnej w programie PowerPoint i Prezi. Biblioteki i repozytoria cyfrowe - zasoby, zasady korzystania, możliwości edycji.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* techniki pozyskiwania wiedzy w różnych kanałach informacji. Zna zasady edycji tekstów.

*Umiejętności (potrafi):* wyszukiwać, selekcjonować i integrować informacje pozyskane ze źródeł elektronicznych. Umie samodzielnie zdobywać potrzebne informacje. Potrafi prezentować wiedzę, wykorzystując znane aplikacje.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* zrozumienia potrzeby uczenia się przez całe życie. Pracuje w grupie, przyjmując różne w niej role.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

## **6. Przedmiot w ramach modułu ogólnouczonego do wyboru w semestrze II/IV/VI:**

*Cel kształcenia:* wprowadzenie poszerzonej wiedzy, terminologii i różnych koncepcji badawczych dotyczących omawianego tematu.

*Treści merytoryczne:* wykład stanowi monograficzne, całościowe ujęcie wybranego zagadnienia z niżej proponowanych: animacja kultury studenckiej, antropologia kulturowa, człowiek współczesny wobec problemu uzależnień, dietetyka i żywienie człowieka, dziedzictwo kulturowe, ekonomia, estetyka, etyka, genetyka w życiu człowieka, historia sztuki, kultura kresów północno-wschodnich i jej kontynuacja, logika, ochrona przyrody, pierwsza pomoc przedmedyczna, pogoda, klimat i człowiek,

poprawna polszczyzna w praktyce, praktyczna filozofia przyrody, prawo, socjologia, wiedza o teatrze, zdrowy styl życia i higiena człowieka.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* pojęcia, terminy i podstawowe założenia badawcze z omawianego zakresu wiedzy.

*Umiejętności (potrafi):* wykorzystać poznaną wiedzę w różnych sytuacjach zawodowych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* korzystania w życiu zawodowym i społecznym z różnych obszarów wiedzy.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady.

## **7. Wychowanie fizyczne (sem. III)**

*Cel kształcenia:* świadome i systematyczne rozwijanie własnej aktywności fizycznej i dbałości o stan zdrowia.

*Treści kształcenia:* gry i zabawy ruchowe, ćwiczenia kształtujące prawidłową postawę ciała z wykorzystaniem przyrządów i przyborów.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* wiedzę z zakresu kultury fizycznej, wiedzę z zakresu wybranych dyscyplin sportowych; wiedzę na temat wpływu ruchu i ćwiczeń ruchowych na zachowanie zdrowia jednostki i społeczeństwa.

*Umiejętności (potrafi):* kontrolować poziom własnej sprawności fizycznej, wykonując podstawowe testy i sprawdziany; dobrać ćwiczenia kształtujące odruch prawidłowej postawy ciała; wykonać podstawowe elementy techniczne zespołowych gier sportowych (siatkówki, koszykówki, piłki nożnej i piłki ręcznej) i wykorzystać w praktyce ćwiczenia fizyczne, mające wpływ na motorykę organizmu; podjąć działania prozdrowotne i edukacyjne, wykorzystując w praktyce wiedzę oraz umiejętności w zakresie różnych form aktywności ruchowej.

*Kompetencje społeczne (jest gotów na):* współpracy w zespole stosując zasady „fair play”; kształtowania samodyscypliny i samooceny oraz poczucie odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo własne oraz drugiego człowieka; kreowania wartości aktywności ruchowej jako formy relaksu fizycznego i psychicznego oraz promowania pozytywnej postawy prozdrowotnej wpływającej na sprawność funkcjonalną w dorosłym życiu człowieka.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

## **8. Wychowanie fizyczne (sem. IV)**

*Cel kształcenia:* przygotowanie studenta do świadomego uczestnictwa w kulturze fizycznej, działalności sportowo-rekreacyjnej jako ważnego elementu prozdrowotnego stylu życia.

*Treści merytoryczne:* różne formy wyścigów z wykorzystaniem sprzętu sportowego; piłka siatkowa, ręczna, koszykówka, nożna, atletyka terenowa.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* wiedzę z zakresu kultury fizycznej, wiedzę z zakresu wybranych dyscyplin sportowych; wiedzę na temat wpływu ruchu i ćwiczeń ruchowych na zachowanie zdrowia jednostki i społeczeństwa.

*Umiejętności (potrafi):* kontrolować poziom własnej sprawności fizycznej, wykonując podstawowe testy i sprawdziany; dobrać ćwiczenia kształtujące odruch prawidłowej postawy ciała; wykonać podstawowe elementy techniczne zespołowych gier sportowych (siatkówki, koszykówki, piłki nożnej i piłki ręcznej) i wykorzystać w praktyce ćwiczenia fizyczne, mające wpływ na motorykę organizmu; podjąć działania prozdrowotne i edukacyjne, wykorzystując w praktyce wiedzę oraz umiejętności w zakresie różnych form aktywności ruchowej.

*Kompetencje społeczne (jest gotów na):* współpracy w zespole stosując zasady „fair play”; kształtowania samodyscypliny i samooceny oraz poczucie odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo własne oraz drugiego człowieka; kreowania wartości aktywności ruchowej jako formy relaksu fizycznego i psychicznego oraz promowania pozytywnej postawy prozdrowotnej wpływającej na sprawność funkcjonalną w dorosłym życiu człowieka.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykład i ćwiczenia.

## **II. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH**

### **1. Język łaciński z elementami kultury antycznej (sem. I)**

*Cel kształcenia:* nauczanie poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów. Opanowanie podstaw języka łacińskiego (słownictwo, gramatyka) pozwalające na samodzielne tłumaczenie tekstów. Ukazanie wpływu łaciny na kształtowanie języka ojczystego i innych języków nowożytnych. Zetknięcie się z elementami kultury antycznej i podkreślenie związków z kulturą polską i europejską. Poznanie najczęściej używanych zwrotów i sentencji łacińskich.

*Treści merytoryczne:* nauka czytania i akcentowania. Łacińskie terminy gramatyczne. Gramatyka opisowa: -składnia zdania łacińskiego i polskiego; -czasowniki koniugacji I-IV (infinitivus, indicativus, imperativus praesentis activi et passivi); -czasownik posiłkowy i złożenia; -rzeczowniki deklinacji I, II i III; -przymiotniki I i II deklinacji; -zaimki: osobowe, dzierżawcze, zwrotny, wskazujący, względny; -przymyki; -konstrukcje: accusativus cum infinitivo, ablativus auctoris. Tłumaczenie i analiza tekstów, sentencji, zwrotów i wyrażen łacińskich. Elementy kultury antycznej (literatura, filozofia, życie codzienne, mitologia).

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* zasady czytania i akcentowania wyrazów łacińskich, zna ich budowę i fleksję. Zna struktury gramatyczne i słownictwo umożliwiające rozumienie i tłumaczenie wybranych zdań. Samodzielnie tłumaczy tekst łaciński korzystając ze słownika. Zna łacińską terminologię gramatyczną. Podaje przykłady wpływu kultury starożytnej na kulturę polską.

*Umiejętności (potrafi):* posługiwać się łacińską terminologią. Potrafi umiejętnie wykorzystać znajomość sentencji, zwrotów i wyrażen. Wykorzystuje znajomość kultury antycznej i języka łacińskiego do nauki przedmiotów kierunkowych i języków obcych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* rozumie potrzebę ciągłego uzupełniania wiedzy. Jest świadomy wpływu kultury starożytnej na cywilizację zachodnią.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

### **2. Język łaciński z elementami kultury antycznej (sem. II)**

*Cel kształcenia:* utrwalanie poprawnego czytania. Dalsza nauka gramatyki i słownictwa. Tłumaczenie tekstów. Wskazanie kolejnych przykładów wpływu łaciny na język ojczysty i inne języki nowożytne. Ukazanie związków kultury antycznej z kulturą polską i europejską. Nauka na pamięć słówek, zwrotów i sentencji łacińskich oraz poznanie najważniejszych miar metrycznych.

*Treści merytoryczne:* czytanie, tłumaczenie i analiza tekstów. Gramatyka opisowa: -czasownik: indicativus imperfecti, futuri primi, perfecti activi et passivi; indicativus plusquamperfecti, futuri exacti activi; -rzeczownik: IV i V deklinacja; przymiotniki III deklinacji; -stopniowanie przymiotników; -imiesłowy: praesentis activi, perfecti passivi; -zaimki wskazujące; -konstrukcje: aci, accusativus duplex, genetivus partitivus, ablativus comparationis, składnia nazw miast; Sentencje, zwroty i wyrażenia łacińskie. Wybrane elementy kultury antycznej (literatura, mitologia, życie codzienne). Metryka.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* zasady czytania i akcentowania wyrazów łacińskich, zna ich budowę i fleksję. Zna struktury gramatyczne i słownictwo umożliwiające rozumienie i tłumaczenie wybranych zdań. Samodzielnie tłumaczy tekst łaciński korzystając ze słownika. Zna łacińską terminologię gramatyczną. Podaje przykłady wpływu kultury starożytnej na kulturę polską.

*Umiejętności (potrafi):* posługiwać się łacińską terminologią. Potrafi umiejętnie wykorzystać znajomość sentencji, zwrotów i wyrażen. Wykorzystuje znajomość kultury antycznej i języka łacińskiego do nauki przedmiotów kierunkowych i języków obcych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* pracy w grupie. Rozumie potrzebę ciągłego uzupełniania wiedzy. Jest świadomy wpływu kultury starożytnej na cywilizację zachodnią.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

### **3. Główne problemy literatury i kultury XIX i XX wieku**

*Cel kształcenia:* przedmiot ma charakter repetytorium. Student przypomina sobie i poznaje podstawowe terminy z wiedzy o literaturze i kulturze XIX i XX wieku, dostrzega i interpretuje symboliczny charakter tekstów kultury, uczestniczy w dyskusji na temat wybranych zjawisk kultury, wykazując poszanowanie dla innych poglądów.

*Treści merytoryczne:* materiał realizowany na ćwiczeniach stanowi rozszerzenie i uszczegółowienie tematyki wykładów. Studenta obowiązuje znajomość wskazanych lektur, na podstawie których przeprowadza się dyskusję na temat kultury i obecności w niej literatury, warunków tworzenia się kultur narodowych, niebezpieczeństw etnocentryzmu, ksenofobii i rasizmu. W miarę możliwości przeprowadza się analizę i interpretację wybranych dzieł kultury. Wykłady mają na celu zaznajomienie studenta z podstawowymi pojęciami i zagadnieniami związanymi z kulturą (literaturą i sztuką) XIX i XX w.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe i najważniejsze zjawiska literatury i kultury XIX i XX w. Nabywa podstawową wiedzę dotyczącą różnych form istnienia kultury. Wykazuje podstawową wiedzę z zakresu historii literatury i kultury.

*Umiejętności (potrafi):* ze zrozumieniem czytać teksty naukowe i popularnonaukowe. Student analizuje i interpretuje teksty kultury, formułuje, wyraża i argumentuje swoje opinie, uczestniczy w dyskusji. Przygotowuje się do pisemnej wypowiedzi na temat zjawisk kultury.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* uczestniczenia w kulturze poprzez krytyczną obserwację zjawisk kultury, wykorzystuje zdobytą wiedzę w ich analizie i interpretacji. Student pracuje samodzielnie, wykazuje odpowiedzialność za przyjęte do wykonania zadanie. Student dyskutuje, zachowuje ostrożność i krytycyzm w wyrażaniu opinii, wykazuje otwartość i poszanowanie dla odmiennych stanowisk.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

### **4. Nauki pomocnicze filologii polskiej**

*Cel kształcenia:* wyrobienie u studentów podstawowych Umiejętności (potrafi) warsztatowych, niezbędnych w pracy filologa, który powinien sprawnie wyszukiwać informacje o stanie badań, prawidłowo identyfikować charakter dokumentów, z którymi się styka, posługiwać się bibliografiami, a także samodzielnie sporządzać przypisy i bibliografię w przygotowywanych przez siebie pracach pisemnych (z poszanowaniem prawa autorskiego).

*Treści merytoryczne:* ćwiczenia przekazują studentom treści związane ze sporządzaniem przypisów i bibliografii, zaznajamiając ze szczegółowymi regułami ich tworzenia. Podejmują podstawowe zagadnienia związane z metodami opracowywania i edycji tekstu o charakterze naukowym, prawidłowymi sposobami wykorzystywania opracowań naukowych (cytowanie i parafrazowanie), zwracając uwagę na problem plagiatu. Dostarczają studentom praktycznej wiedzy dotyczącej korzystania z różnego typu bibliografii. Przedmiot podejmuje tematykę dotyczącą podstawowych wiadomości z zakresu bibliologii, zapoznaje studentów z typami dokumentów, edycji, publikacji i wydawnictw. Definiuje pojęcie bibliografii i jej różnych rodzajów, opisu bibliograficznego, przedstawia najważniejsze bibliografie polskie w wersji drukowanej i elektronicznej, charakteryzując ich zawartość, przyjęte reguły opisu i sposób korzystania. Informuje o najważniejszych bibliotekach naukowych i muzeach literackich w Polsce.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* różne typy dokumentów (w tym typy edycji) i identyfikuje zasadnicze bibliografie, posiada wiedzę z zakresu opracowywania tekstu naukowego. Zna reguły sporządzania

przypisów i bibliografii i zagrożenia wynikające z nierzetelnego korzystania z czyjegoś dorobku naukowego. Identyfikuje najważniejsze biblioteki naukowe, czasopisma polonistyczne, wydawnictwa oraz muzea literackie w Polsce.

*Umiejętności (potrafi):* posługiwać się bibliografiami drukowanymi i elektronicznymi w celu wyszukania w nich niezbędnych informacji. Student potrafi przygotowywać bibliografię oraz sporządzać przypisy i opisy bibliograficzne. Student potrafi rozpoznawać i nazywać rodzaje dokumentów, wykrywać cechy znamienne dla tekstu naukowego oraz różnego typu edycji źródełowych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* pracy w grupie i efektywnie organizować swoją pracę, przygotowując zlecone mu zadanie. Student ma świadomość potrzeby poszanowania cudzej własności intelektualnej, potrafi korzystać z dorobku badawczego wcześniejszych pokoleń.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## **5. Filozoficzne konteksty literatury**

*Cel kształcenia:* przedmiot ma zaznajomić studenta z rodzajami relacji i zależności między filozofią a literaturą. Celem jest przybliżenie i ułatwienie zrozumienia przesłania lub myśli przewodniej dzieła literackiego. Przedmiot ma pokazać sieć powiązań i wpływów filozoficzno-religijnych w literaturze. Celem jest przedstawienie różnych form wyrazu artystycznego treści filozoficznych, estetycznych, moralnych, religijnych

*Treści merytoryczne:* zajęcia ćwiczeniowe ukierunkowane zostały na poezję polską XIX i XX wieku. Przedmiot analiz stanowią teksty, w których występują zagadnienia natury filozoficznej (ontologicznej, epistemologicznej, aksjologicznej, historiozoficznej), czasem powiązane z tematyką religijną i moralną. Poszczególne dzieła rozpatruje się tutaj w kontekście tradycji filozoficznej i religijnej manifestowanej w danym utworze lub przezeń podważanej, poddawanej dyskusji, tradycji ujawnianej niekiedy też w pozostałej twórczości poetyckiej danego autora. Ćwiczenia uwzględniają trzy modele poezji filozoficznej: poetycki traktat filozoficzny, poetycką ilustrację idei filozoficznej, filozofię ukrytą w poezji. Wykłady dotyczą koncepcji filozoficznych, które zyskały szczególną popularność w literaturze polskiej i światowej. Chodzi m.in. o takie nurty, jak platonizm, epikureizm, stoicyzm, gnostycyzm, humanizm, mesjanizm, utylitaryzm.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* powiązania literatury z filozofią. Student wie, w kontekście jakiej tradycji filozoficznej rozwijała się polska poezja XIX i XX wieku. Student zna treści światopoglądowe wyrażone w wybranych, reprezentatywnych dziełach najwybitniejszych poetów polskich XIX i XX wieku. Student ma pogłębioną wiedzę o formach wyrażania przekonań filozoficznych, estetycznych, moralnych i religijnych w poezji polskiej.

*Umiejętności (potrafi):* wskazać cechy wyróżniające poezję filozoficzną i jej modele. Student posiada umiejętność porównywania dzieł poetyckich na tle różnorodnej tradycji filozoficznej. Student umie zauważyć podobieństwa i różnice pomiędzy filozofującymi tekstami literackimi o złożonych środkach obrazowania. Student potrafi dyskutować z wpisanymi w tekst literacki rozwiązaniami filozoficznymi, moralnymi, religijnymi, ich aktualnością i znaczeniem w tradycji kulturowej.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* wyjaśniania filozoficznego przesłania dzieł literackich w kontaktach społecznych, używając właściwej terminologii (filozoficznej i literaturoznawczej). Inicjuje w grupie społecznej zainteresowania ambitną literaturą, pytającą o sens oraz przeszłość i przyszłość świata, jak też zastanawiającą się nad istotą człowieczeństwa. Rekomenduje przedstawione w literaturze rozwiązania światopoglądowe, skłaniając do zastanowienia się nad sobą i miejscem w porządku stworzonego bytu. Zachowuje otwartość na różnorodność ludzkich doświadczeń i przekonań.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## **6. Historia Polski (sem. I)**

*Cel kształcenia:* celem wykładu jest przedstawienie wybranych zagadnień z historii Polski. Uwypuklenie długofalowych przemian cywilizacyjnych, tj. przekształceń w dziedzinie kultury, gospodarki oraz organizacji życia zbiorowego. Przedstawienie historii Polski jako fragmentu historii powszechnej. Omówienie dziejów Polski, uwzględniając złożone uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne poprzez określenie ciągów rozwojowych - wyodrębnienie prawidłowości w rozwoju narodu i społeczeństwa polskiego zwłaszcza na tle innych narodów Europy.

*Treści merytoryczne:* wykłady obejmują dzieje polityczne Polski w poszczególnych epokach historycznych, zagadnienia dotyczące przemian politycznych, gospodarczych, ewolucji społecznej oraz kultury (w etnicznym i wyznaniowym zróżnicowaniu), które będą mogły zostać wykorzystane w dalszych etapach edukacji, przede wszystkim w celu głębszego uświadomienia złożoności zjawiska jakim jest kultura społeczeństwa polskiego (a nie tylko narodu) i właściwego umiejscowienia w tym zjawisku studiowanego kierunku.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* wykazuje znajomość elementarnej terminologii nauk humanistycznych, a szczególnie nauk historycznych. Zapozna się z podstawową faktografią oraz głównymi problemami z historii Polski, przede wszystkim z charakterystycznymi zjawiskami społeczno-politycznymi i kulturalnymi. Wie o istnieniu w naukach historycznych różnych punktów widzenia, determinowanych różnym podłożem narodowym i kulturowym.

*Umiejętności (potrafi):* samodzielnie zdobywa i utrwała wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu nowoczesnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji. Posiada umiejętność przygotowania kompleksowej informacji z zakresu nauk historycznych w spójnej i zrozumiałej formie. Posiada umiejętność prezentowania wyników pracy w uporządkowanej i zrozumiałej formie

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* rozumie konieczność i odczuwa potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju kulturalnego. Uznaje i szanuje fakt, że badania i debata historyczna są procesem w stanie nieustannych zmian i ciągłego rozwoju. Jest gotów do propagowania wiedzy historycznej oraz objaśniania jej w środowisku lokalnym.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady.

## **7. Historia Polski (sem. II)**

*Cel kształcenia:* celem jest zapoznanie studentów ze złożoną przeszłością ziem i ludności zamieszkującej dzisiejszą Polskę. Problematyka wykładu ukazuje wielowymiarowość dziejów narodów, społeczeństw i państw istniejących w przeszłości na ziemiach polskich. Celem zajęć jest zapoznanie studentów z różnymi etapami rozwoju narodu polskiego i procesem kształtowania się państwowości polskiej.

*Treści merytoryczne:* wykłady obejmują dzieje Polski w czasach nowożytnych, ściślej, dwa ostatnie wieki w historii narodu polskiego i wielonarodowego społeczeństwa zamieszkujące historyczne ziemie należące do dawnej Rzeczypospolitej. Szczególny nacisk zostanie położony na problematykę II wojny światowej i okresu PRL. Omówione zostaną zagadnienia dotyczące przemian politycznych, gospodarczych, ewolucji społecznej oraz kultury (w etnicznym i wyznaniowym zróżnicowaniu), które będą mogły zostać wykorzystane w dalszych etapach edukacji na kierunku studiów filologia polska przede wszystkim w celu głębszego uświadomienia studentom złożoności zjawiska jakim jest kultura społeczeństwa polskiego (a nie tylko narodu) i właściwego umiejscowienia w tym zjawisku studiowanego przez nich przedmiotu – filologii polskiej.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* prawidłowości w rozwoju narodu i państwowości polskiej. Potrafi poprawnie kojarzyć daty i wydarzenia historyczne i ocenić ich wpływ na dane zjawisko historyczne, - wie jaki wpływ w historii Polski miały wydarzenia historyczne na współczesność. Wykazuje znajomość elementarnej terminologii nauk humanistycznych, a szczególnie nauk historycznych. Zapozna się

z podstawową faktografią oraz głównymi problemami z historii Polski, przede wszystkim z charakterystycznymi zjawiskami społeczno-politycznymi i kulturalnymi. Wie o istnieniu w naukach historycznych różnych punktów widzenia, determinowanych różnym podłożem narodowym i kulturowym.

*Umiejętności (potrafi):* samodzielnie zdobywać i utrzymywać wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu nowoczesnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji. Posiada umiejętność przygotowania kompleksowej informacji z zakresu nauk historycznych w spójnej i zrozumiałej formie. Posiada umiejętność prezentowania wyników pracy w uporządkowanej i zrozumiałej formie. Potrafi korzystać ze zdobytych wiadomości podczas dalszych studiów i przygotowania pracy dyplomowej.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* zrozumienia i docenienia historii własnego narodu, szanuje dziedzictwo kulturowe narodu i społeczeństwa polskiego, odnosi się z szacunkiem do innych tradycji, kultur i poglądów.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady.

### III. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH

#### 1. Literatura epok dawnych (sem. I)

*Cel kształcenia:* przyswojenie reprezentatywnych utworów literatury średniowiecza i renesansu, poznanie sylwetek czołowych twórców tych dwóch epok przynależnych do literatury dawnej oraz zrozumienie całokształtu zjawisk określających to piśmiennictwo, ich swoistości i znaczenia dla rozwoju rodzimej literatury. Kształcenie umiejętności analizy i interpretacji utworów powstałych w wiekach dawnych.

*Treści merytoryczne ćwiczenia:* realizowany materiał uszczegóławia i pogłębia problematykę wykładów poprzez analizę i interpretację wybranych wypowiedzi artystycznych, obrazujących dominujące w średniowieczu i renesansie tendencje ideowe i kulturowe. Wykłady obejmują wyselekcjonowaną wiedzę ze średniowiecza i renesansu z uwzględnieniem prądów artystycznych i ideowych, gatunków oraz twórczości reprezentatywnych autorów.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* typowe cechy epok (średniowiecza i renesansu), uświadamia sobie ich łączność i odrębność, zna chronologiczne granice tychże epok oraz autorów tworzących w tym czasie, ma świadomość istotnych cech ich twórczości oraz ważnych dla niej kontekstów. Ma wiedzę o podobieństwach i różnicach ujęć artystycznych znamienych dla literatury średniowiecza i renesansu (wynikających m. in. z wyboru określonego gatunku czy rodzaju literackiego).

*Umiejętności (potrafi):* analizować w wypowiedzi ustnej i pisemnej teksty literackie doby staropolskiej (średniowiecza i renesansu), wykrywać zastosowane zabiegi artystyczne, związane z panującymi wówczas konwencjami.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* uszanowania roli dziedzictwa kulturowego epok dawnych, mając świadomość jego znaczenia dla rozwoju kultury narodowej. Potrafi w sposób poprawny współdziałać w grupie, właściwie przedstawiając swoje poglądy podczas prowadzonej dyskusji, umie określając priorytety służące realizacji stawianych przed nim zadań.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

#### 2. Literatura epok dawnych (sem. II)

*Cel kształcenia:* przyswojenie reprezentatywnych utworów literatury barokowej i oświeceniowej, poznanie sylwetek czołowych twórców tych epok oraz zrozumienie całokształtu zjawisk określających piśmiennictwo polskie od jego powstania do początku XIX wieku, ich swoistości i znaczenia dla rozwoju rodzimej literatury. Kształcenie umiejętności analizy utworów literackich powstałych w epokach dawnych.

*Treści merytoryczne ćwiczenia:* analiza wybranych utworów z baroku i oświecenia podporządkowana charakterystyce dorobku wybitnych twórców, wiodących gatunków, prądów i tendencji artystycznych. Wykłady dotyczą wybranych zjawisk literatury polskiego baroku i oświecenia. Prezentują znamienne cechy polskiego baroku (w tym zjawisko rękopiśmienności, rodzącej się twórczości kobiet, sarmatyzmu) i oświecenia jako formacji kulturowej, funkcjonujące wówczas instytucje życia społeczno-kulturalnego, omawiają gatunki literackie popularne w epoce oraz najważniejsze osiągnięcia polskiego oświecenia.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* typowe cechy epok (średniowiecza i renesansu), uświadamia sobie ich łączność i odrębność, zna chronologiczne granice tychże epok oraz autorów tworzących w tym czasie, ma świadomość istotnych cech ich twórczości oraz ważnych dla niej kontekstów. Ma wiedzę o podobieństwach i różnicach ujęć artystycznych znamienych dla literatury średniowiecza i renesansu (wynikających m. in. z wyboru określonego gatunku czy rodzaju literackiego).

*Umiejętności (potrafi):* analizować w wypowiedzi ustnej i pisemnej teksty literackie doby staropolskiej (średniowiecza i renesansu), wykrywać zastosowane zabiegi artystyczne, związane z panującymi wówczas konwencjami.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* uszanowania roli dziedzictwa kulturowego epok dawnych, mając świadomość jego znaczenia dla rozwoju kultury narodowej. Potrafi w sposób poprawny współdziałać w grupie, właściwie przedstawiając swoje poglądy podczas prowadzonej dyskusji, umie określając priorytety służące realizacji stawianych przed nim zadań.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

### **3. Zagadnienia literatury współczesnej**

*Cel kształcenia:* zapoznanie z najnowszymi problemami literatury, czytelnictwa i uczestnictwa w kulturze.

*Treści merytoryczne:* kwestie dotyczące wybranych dzieł i autorów literatury najnowszej, a także rozpoznawanie zjawisk współczesnego życia literackiego. Uczestnictwo w wydarzeniach literackich (spotkanie autorskie, promocja książki itp.). Omawianie czasopism literackich (papierowych i internetowych) ze względu na ich problematykę i zawarte w nich utwory literackie.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* zjawiska współczesnego życia kulturalnego, korzysta z różnych mediów i różnych jego form.

*Umiejętności (potrafi):* umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie. Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

### **4. Poetyka z elementami teorii literatury (sem. I)**

*Cel kształcenia:* przyswojenie przez studenta podstawowej wiedzy z zakresu stylistyki. Opanowanie stosownej terminologii. Ukształtowanie umiejętności opisu i analizy tekstów literackich przydatnej w praktyce interpretacyjnej i poznawaniu literatury różnych epok.

*Treści merytoryczne:* w ramach ćwiczeń prezentowane są sposoby opisu i analizy utworu literackiego z punktu widzenia stylistyki, struktury świata przedstawionego, genologii przy użyciu instrumentarium z zakresu poetyki opisowej i historycznej. Przedmiot obejmuje zagadnienia z zakresu jednego z podstawowych działów literaturoznawstwa. Podejmuje zarówno problematykę z kręgu teorii dzieła literackiego, jak i teorii procesu historycznoliterackiego. Na wykładach pojawiają się zagadnienia dotyczące rozumienia literatury, budowy i sposobu istnienia utworu literackiego, wybranych teorii dzieła literackiego, podstawowych kategorii teoretycznoliterackich (np. pojęcia rodzaju i gatunku, komunikacja literacka, intertekstualność).

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* terminologię z zakresu stylistyki. Rozpoznaje podstawowe kategorie genologiczne i kompozycyjne. Zna wybrane teksty teoretyczne.

*Umiejętności (potrafi):* posługiwać się pojęciowym instrumentarium z zakresu poetyki opisowej. Potrafi rozpoznać środki stylistyczne w tekście i określić ich funkcję. Umie opisać strukturę kompozycyjną dzieła i strukturę świata przedstawionego.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* kształtowania wrażliwości na funkcję estetyczną utworu literackiego. Kształtuje w sobie postawę uczestnika w dialogu z propozycją myślową, indywidualną perspektywą postrzegania świata i określonych problemów reprezentowanych przez tekst literacki. Porównuje i dyskutuje możliwe sposoby interpretacji tekstu. Uczy się autokrytycyzmu w formułowaniu własnych opinii i precyzyjnego ich wyrażania.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia i wykłady.

## **5. Poetyka z elementami teorii literatury (sem. II)**

*Cel kształcenia:* przyswojenie przez studenta podstawowej wiedzy z zakresu wersologii. Opanowanie stosownej terminologii. Ukształtowanie umiejętności opisu i analizy tekstów literackich przydatnej w praktyce interpretacyjnej i poznawaniu literatury różnych epok oraz w badaniach literackich na następnym etapie edukacji związanych z poznawaniem szkół teoretycznoliterackich

*Treści merytoryczne:* w ramach ćwiczeń prezentowane są sposoby opisu i analizy utworu literackiego z punktu widzenia stylistyki, struktury świata przedstawionego, genologii przy użyciu instrumentarium z zakresu poetyki opisowej i historycznej. Przedmiot obejmuje zagadnienia z zakresu jednego z podstawowych działów literaturoznawstwa. Podejmuje zarówno problematykę z kręgu teorii dzieła literackiego, jak i teorii procesu historycznoliterackiego. Na wykładach pojawiają się zagadnienia dotyczące rozumienia literatury, budowy i sposobu istnienia utworu literackiego, wybranych teorii dzieła literackiego, podstawowych kategorii teoretycznoliterackich (np. pojęcia rodzaju i gatunku, komunikacja literacka, intertekstualność).

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* terminologię z zakresu stylistyki. Rozpoznaje podstawowe kategorie genologiczne i kompozycyjne. Zna wybrane teksty teoretyczne.

*Umiejętności (potrafi):* posługiwać się pojęciowym instrumentarium z zakresu poetyki opisowej. Potrafi rozpoznać środki stylistyczne w tekście i określić ich funkcję. Umie opisać strukturę kompozycyjną dzieła i strukturę świata przedstawionego.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* kształtowania wrażliwości na funkcję estetyczną utworu literackiego. Kształtuje w sobie postawę uczestnika w dialogu z propozycją myślową, indywidualną perspektywą postrzegania świata i określonych problemów reprezentowanych przez tekst literacki. Porównuje i dyskutuje możliwe sposoby interpretacji tekstu. Uczy się autokrytycyzmu w formułowaniu własnych opinii i precyzyjnego ich wyrażania.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

## **6. Poetyka z elementami teorii literatury (sem. III)**

*Cel kształcenia:* przyswojenie przez studenta podstawowej wiedzy z zakresu genologii. Opanowanie stosownej terminologii. Ukształtowanie umiejętności opisu i analizy tekstów literackich przydatnej w praktyce interpretacyjnej i poznawaniu literatury różnych epok oraz w badaniach literackich na następnym etapie edukacji związanych z poznawaniem szkół teoretycznoliterackich

*Treści merytoryczne:* w ramach ćwiczeń prezentowane są sposoby opisu i analizy utworu literackiego z punktu widzenia stylistyki, struktury świata przedstawionego, genologii przy użyciu instrumentarium z zakresu poetyki opisowej i historycznej. Przedmiot obejmuje zagadnienia z zakresu jednego z podstawowych działów literaturoznawstwa. Podejmuje zarówno problematykę z kręgu teorii dzieła literackiego, jak i teorii procesu historycznoliterackiego. Na wykładach pojawiają się zagadnienia dotyczące rozumienia literatury, budowy i sposobu istnienia utworu literackiego, wybranych teorii

działa literackiego, podstawowych kategorii teoretycznoliterackich (np. pojęcia rodzaju i gatunku, komunikacja literacka, intertekstualność).

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* terminologię z zakresu stylistyki. Rozpoznaje podstawowe kategorie genologiczne i kompozycyjne. Zna wybrane teksty teoretyczne.

*Umiejętności (potrafi):* posługiwać się pojęciowym instrumentarium z zakresu poetyki opisowej. Potrafi rozpoznać środki stylistyczne w tekście i określić ich funkcję. Umie opisać strukturę kompozycyjną dzieła i strukturę świata przedstawionego.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* kształtowania wrażliwości na funkcję estetyczną utworu literackiego. Kształtuje w sobie postawę uczestnika w dialogu z propozycją myślową, indywidualną perspektywą postrzegania świata i określonych problemów reprezentowanych przez tekst literacki. Porównuje i dyskutuje możliwe sposoby interpretacji tekstu. Uczy się autokrytycyzmu w formułowaniu własnych opinii i precyzyjnego ich wyrażania.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia i wykłady.

## **7. Literatura romantyzmu**

*Cel kształcenia:* przedmiot ma zapoznać studenta z historią literatury romantyzmu oraz powiązaniem tej literatury z tradycją filozoficzną, religijną, kulturową.

*Treści merytoryczne:* zapoznanie z literaturą polską doby romantyzmu. Student uczestniczy w wykładach historyczno-problemowych.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* wiedzę o literaturze, obejmującą znaczącą liczbę ważnych autorów, ma świadomość tradycji krytycznoliterackiej, zapoznaje się z podstawową terminologią literaturoznawczą, posiada wiedzę o ważnych zjawiskach i ośrodkach życia literackiego.

*Umiejętności (potrafi):* czytać i interpretować tekst literacki, analizuje teksty literaturoznawcze.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* wykorzystania posiadanej wiedzy, ma świadomość znaczenia europejskiego dziedzictwa literackiego.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## **8. Literatura pozytywizmu**

*Cel kształcenia:* przyswojenie reprezentatywnych i jednocześnie wybitnych utworów literatury pozytywizmu, poznanie sylwetek twórców oraz zrozumienie zjawisk społeczno-kulturowych zdominowanych przez sytuację zniewolenia, ich swoistości i znaczenia dla rozwoju rodzimej literatury.

*Treści merytoryczne:* realizowany materiał uszczegóławia i pogłębia problematykę wykładów poprzez analizę i interpretację prozatorskich tekstów literackich, gdyż pozytywizm to okres, w którym nowoczesna powieść i nowelistyka rozwijają się na miarę europejską. Analizowane wybitne teksty literackie okresu pozytywizmu obrazują dominujące w epoce tendencje ideowe i artystyczne (realizm, naturalizm, elementy symbolizmu). Wykłady obejmują wyselekcjonowaną wiedzę z epoki pozytywizmu z uwzględnieniem prądów artystycznych, filozoficznych i ideowych (realizm, naturalizm, materializm, ewolucjonizm, sceptycyzm, empiryzm, utylitaryzm), gatunków literackich (powieść, nowela, opowiadanie). Dodatkowo eksponują wybitną twórczość autorów reprezentatywnych dla epoki postyczniowej. Treści wykładów prezentują także systemy wartości, postawy etyczne (agnostycyzm, utylitaryzm) porządkujące aksjologiczny kształt świata dotkniętego przez historię (powstanie styczniowe kończące tradycję romantycznych zrywów narodowowyzwoleńczych).

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* typowe cechy epoki i identyfikuje je z dziedzictwem kulturowym. Zna i wymienia autorów należących do tych samych nurtów, których twórczość reprezentuje inne gatunki i tematykę. Wskazuje podobieństwa i różnice ujęć artystycznych i uzasadnia ich zastosowanie.

*Umiejętności (potrafi):* oceniać i selekcjonować informacje dotyczące zjawisk odbitych w literaturze pozytywizmu, a pochodzących z różnego typu opracowań. Umie analizować i interpretować teksty literackie, wykrywać cechy prądów literackich (naturalizm, realizm), formułować wnioski natury światopoglądowo-artystycznej w trakcie prowadzonej dyskusji lub w wypowiedzi pisemnej. Potrafi opisać zgodnie z terminologią literaturoznawczą formy wypowiedzi literackiej.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* sprecyzowania roli dziedzictwa kulturowego, przy pełnej świadomości jego znaczenia dla rozwoju kultury narodowej (poczucie wartości i piękna literatury). Wzbogaca własny język w życiu codziennym i relacjach z innymi. Potrafi ocenić wartość wytworów kultury ze względu na wyznawane systemy wartości.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## **9. Literatura Młodej Polski**

*Cel kształcenia:* przedmiot ma zapoznać studenta z historią literatury okresu modernizmu polskiego i europejskiego (przełomu XIX i XX wieku) oraz powiązaniami tej literatury z tradycją filozoficzną, religijną, kulturową.

*Treści merytoryczne:* zajęcia skoncentrowano na liryce i dramacie, bowiem te rodzaje literackie miały w Młodej Polsce priorytetowe znaczenie i one też nastroczają najwięcej kłopotów lekturowych. Wybrane zostały utwory najbardziej reprezentatywne dla epoki, ale i najtrudniejsze, wymagające odpowiedniego wprowadzenia. Chodzi zwłaszcza o analizę relacji, jakie istnieją między literaturą a filozofią, religią, kulturą, sztuką. Stąd wśród omawianych zagadnień znalazły się między innymi: tematyka biblijna, mitologiczna, moralna, egzystencjalna, narodowa, artystowska. Towarzyszy temu problem wyobraźni – zagadnienie obrazowania charakterystyczne dla Młodej Polski. Z uwagi na różnorodną poetykę dzieł (naturalizm, realizm, preekspresjonizm, symbolizm, impresjonizm) podjęto też kwestię stylu wypowiedzi. Zajęcia wykładowe z literatury Młodej Polski mają charakter przekrojowy. Przedstawiają najważniejsze konteksty filozoficzne i artystyczne z zakresu modernizmu europejskiego, na których tle rozwijała się filozofia, sztuka i literatura polska przełomu XIX i XX wieku. Cykl zajęciowy rozpoczyna charakterystyka patronów duchowych pokolenia Młodej Polski – Arthura Schopenhauera, Friedricha Nietzschego i Henriego Bergsona. Kolejne spotkania poświęcone są krytyce młodopolskiej, kształtującej ówczesną świadomość artystyczną. Nacisk położono tutaj zarówno na programotwórczy charakter krytyki (np. Zenon Przesmycki), jak też syntetyzujący (np. Ignacy Matuszewski) i rozliczeniowo-likwidacyjny (np. Stanisław Brzozowski). Wreszcie zajęcia ostatnie dotyczą najważniejszych nurtów światopoglądowo-estetycznych okresu, tj. dekadentyzmu, impresjonizmu i symbolizmu.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* ogólną wiedzę dotyczącą literatury przełomu XIX i XX wieku. Zna charakterystyczną konwencję młodopolską przejawiającą się w stylu wypowiedzi. Ma pogłębioną wiedzę na temat reprezentatywnych, wybranych dzieł literackich epoki. Dostrzega powiązania literatury przełomu XIX i XX wieku z filozofią, religią i sztuką. Wie, w kontekście jakiej tradycji literackiej rozwijała się Młoda Polska.

*Umiejętności (potrafi):* wskazać cechy wyróżniające dzieła naturalistyczne, realistyczne, impresjonistyczne, ekspresjonistyczne, symboliczne, posiadając umiejętność analizowania takich dzieł na tle różnorodnej tradycji. Umie pracować z tekstem literackim, dochodząc do uogólnień natury światopoglądowej i artystycznej. Potrafi opisać z zastosowaniem terminologii literaturoznawczej formy wypowiedzi literackiej. Dyskutuje z wpisanymi w tekst literacki rozwiązaniami filozoficznymi, ich aktualnością i znaczeniem w tradycji kulturowej.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* utrwalania poczucia wartości i piękna literatury. Nabywa zdolność posługiwania się terminologią literaturoznawczą, umożliwiającą wyjaśnianie zjawisk literackich w kontaktach społecznych. Wzbogaca własny język w życiu codziennym i relacjach

towarzyskich. Nabiera dystansu do wytworów kultury, posiadając skalę porównawczą. Rekomenduje w grupie społecznej rozwiązania światopoglądowe zilustrowane w literaturze.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

#### **10. Analiza i interpretacja dzieła literackiego (sem. IV)**

*Cel kształcenia:* zdobycie podstawowej wiedzy o dziele literackim (preferowane gatunki: powieść, opowiadanie), terminologii literaturoznawczej i metodach badania dzieł literackich. Wykształcenie umiejętności czytania oraz rozumienia i interpretowania tekstów literackich ze szczególnym uwzględnieniem kwestii podmiotu literackiego, konstrukcji czasu i przestrzeni, kompozycji oraz związków z rzeczywistością pozaliteracką. Umiejętność zastosowania narzędzi badania utworu narracyjnego dostarczanych przez poetykę. Znajomość wybranych konwencji literackich i form relacji intertekstualnych. Znajomość modelowych prac o charakterze analityczno-interpretacyjnym

*Treści merytoryczne ćwiczenia:* w ramach ćwiczeń prezentowane są sposoby opisu i analizy utworu literackiego z punktu widzenia stylistyki, struktury świata przedstawionego, genologii przy użyciu instrumentarium z zakresu poetyki opisowej i historycznej. Prezentowane są też i używane metody literaturoznawczej interpretacji tekstu.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* terminologię z zakresu poetyki i umie się nią posługiwać w analizie dzieła literackiego. Zna wybrane teksty teoretyczne, ma wiedzę o wybranych konwencjach literackich i formach relacji intertekstualnych (konwencje gatunkowe, ironia, groteska, stylizacja, pastisz, parodia, aluzja literacka), potrafi wskazywać i nazywać związki zachodzące między tekstami.

*Umiejętności (potrafi):* formułować hipotezy interpretacyjne, odczytywać sensy utworów wskazując różne możliwe sposoby ich interpretacji. Posługuje się narzędziami analizy literackiej, formułuje wnioski interpretacyjne. Potrafi osadzić tekst literacki w kontekście historycznym, biograficznym, kulturowym. Posługuje się terminologią literaturoznawczą z zakresu wersologii, genologii, stylistyki i kompozycji literackiej. Potrafi przedstawić wyniki swojej pracy analityczno-interpretacyjnej w formie pisemnej.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* kształtowania wrażliwości na funkcję estetyczną utworu literackiego. Kształtuje w sobie postawę uczestnika w dialogu z propozycją myślową, indywidualną perspektywą postrzegania świata i określonych problemów reprezentowanych przez tekst literacki. Porównuje i dyskutuje możliwe sposoby interpretacji tekstu. Uczy się autokrytycyzmu w formułowaniu własnych opinii i precyzyjnego ich wyrażania. Potrafi pracować w grupie, zabierać głos w dyskusji, określać swoje stanowisko.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

#### **11. Analiza i interpretacja dzieła literackiego (sem. V)**

*Cel kształcenia:* Przyswojenie przez studenta podstawowej wiedzy z zakresu stylistyki, wersologii, genologii. Opanowanie stosownej terminologii. Ukształtowanie umiejętności opisu i analizy tekstów literackich przydatnej w praktyce interpretacyjnej i poznawaniu literatury różnych epok oraz w badaniach literackich na następnym etapie edukacji związanych z poznawaniem szkół teoretycznoliterackich.

*Treści merytoryczne:* w ramach ćwiczeń prezentowane są sposoby opisu i analizy utworu literackiego z punktu widzenia stylistyki, struktury świata przedstawionego, genologii przy użyciu instrumentarium z zakresu poetyki opisowej i historycznej. Przedmiot obejmuje zagadnienia z zakresu jednego z podstawowych działów literaturoznawstwa. Podejmuje zarówno problematykę z kręgu teorii dzieła literackiego, jak i teorii procesu historycznoliterackiego. Na wykładach pojawiają się zagadnienia dotyczące rozumienia literatury, budowy i sposobu istnienia utworu literackiego, wybranych teorii dzieła literackiego, podstawowych kategorii teoretycznoliterackich (np. pojęcia rodzaju i gatunku, komunikacja literacka, intertekstualność).

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* terminologię z zakresu poetyki i umie się nią posługiwać w analizie dzieła literackiego. Zna wybrane teksty teoretyczne, ma wiedzę o wybranych konwencjach literackich i formach relacji intertekstualnych (konwencje gatunkowe, ironia, groteska, stylizacja, pastisz, parodia, aluzja literacka), potrafi wskazywać i nazywać związki zachodzące między tekstami. Potrafi formułować hipotezy interpretacyjne.

*Umiejętności (potrafi):* odczytywać sensy utworów wskazując różne możliwe sposoby ich interpretacji. Posługuje się narzędziami analizy literackiej, formułuje wnioski interpretacyjne. Potrafi osadzić tekst literacki w kontekście historycznym, biograficznym, kulturowym. Posługuje się terminologią literaturoznawczą z zakresu wersologii, genologii, stylistyki i kompozycji literackiej. Potrafi przedstawić wyniki swojej pracy analityczno-interpretacyjnej w formie pisemnej.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* kształtowania wrażliwości na funkcję estetyczną utworu literackiego. Kształtuje w sobie postawę uczestnika w dialogu z propozycją myślową, indywidualną perspektywą postrzegania świata i określonych problemów reprezentowanych przez tekst literacki. Porównuje i dyskutuje możliwe sposoby interpretacji tekstu. Uczy się autokrytycyzmu w formułowaniu własnych opinii i precyzyjnego ich wyrażania. Potrafi pracować w grupie, zabierać głos w dyskusji, określać swoje stanowisko.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

## **12. Literatura dwudziestolecia międzywojennego**

*Cel kształcenia:* celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z nowym modelem i geografią życia literackiego w Polsce okresu międzywojnia (główne ośrodki literackie kraju: Kraków, Warszawa, Lublin, Wilno), wraz z uwzględnieniem kontekstu społeczno-politycznego; przybliżenie najważniejszych nurtów, grup i programów literackich dwudziestolecia, a także zapoznanie z reprezentatywnymi utworami literatury tego okresu.

*Treści merytoryczne:* Futuryzm. Fazy rozwoju futuryzmu w Polsce, we Włoszech i w Rosji. Program. Futuryzm a I Awangarda. I Awangarda. Program. Język poetycki. Twórczość poetycka Juliana Przybosia. Grupa wileńska „Żagary”. Program. „Żagary” a tzw. szkoła warszawska. Twórczość poetycka Czesława Miłosza („Trzy zimy”). Twórczość poetycka Józefa Czechowicza. Twórczość poetycka Skamandrytów. Kolokwium sprawdzające. „Ferdydurke” Witolda Gombrowicza. „Sklepy cynamonowe” Brunona Schulza. Proza polityczna dwudziestolecia: J. Kaden-Bandrowski („Generał Barcz”) Dramat awangardowy dwudziestolecia: S. I. Witkiewicz („Szewcy”) Dramat awangardowy dwudziestolecia: W. Gombrowicz („Iwona, księżniczka Burgunda”) Dramat realistyczny: J. Szaniawski („Most”) Wykłady: Uwarunkowania społeczno-historyczne a nowy model życia literackiego w Polsce po 1918 roku. Pojęcie grupy literackiej. Rodzaje grup – przykłady. Miejsce grupy Skamandra w poezji dwudziestolecia międzywojennego. Ewolucja poezji Skamandrytów. Nowatorskość a tradycjonalizm. Tadeusz Peiper – teoretyk I Awangardy. Historia grupy. Twórczość Peipera. Dziedzictwo I Awangardy w poezji polskiej po roku 1945. Dwa bieguny polskiej poezji: poetyka Czesława Miłosza a poetyka Juliana Przybosia. Awangarda w latach trzydziestych. Pojęcie II Awangardy. Ośrodki – Wilno, Lublin, Warszawa. Katastrofizm w literaturze dwudziestolecia. Nurt regionalny w poezji dwudziestolecia. „Czartak” i „autentyści”. Międzywojenna literatura polsko-żydowska. Dominujące tendencje w prozie dwudziestolecia. Proza popularna. Rozwój reportażu. Grupa literacka „Przedmieście”. Nurt prozy awangardowej: St. I. Witkiewicz, B. Schulz, W. Gombrowicz. Gombrowicz jako prekursor egzystencjalizmu ateistycznego („Ferdydurke”). Gombrowicz wobec tradycji dwudziestolecia – na przykładzie „Dzienników”. Proza psychologiczna (M. Choromański, Z. Nałkowska, M. Kuncewiczowa). Dramat w dwudziestoleciu międzywojennym. Krytyka literacka w okresie dwudziestolecia międzywojennego.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* wiedzę dotyczącą zjawisk literacko-kulturowych okresu dwudziestolecia międzywojennego, a także tła społeczno-historycznego tej epoki.

*Umiejętności (potrafi):* przedstawiać i porównywać stanowiska badawcze, analizować teksty literackie, a także przedstawiać własne poglądy w dyskusji oraz w wypowiedzi pisemnej.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* zrozumienia znaczenia dziedzictwa kulturowego, na które składają się dzieła pisarzy należących także do tzw. mniejszości narodowych. Docenia wagę tradycji oraz pluralizmu w kulturze narodowej.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

### **13. Literatura po 1939 roku (sem. V)**

*Cel kształcenia:* w semestrze V studenci zapoznają się z ewolucją poezji 2 połowy XX wieku, przewartościowaniami artystycznymi, głównymi nurtami estetycznymi, kontekstami społecznymi i kulturowymi. Analiza skupia się wokół reprezentatywnych nazwisk poetów.

*Treści merytoryczne:* ćwiczenia mają charakter analityczny, uszczegóławiają problematykę wykładów. Akcent pada na interpretację tekstów poetyckich wybranych autorów. Na wykładach prezentowany jest ogólny obraz epoki, problemy wewnętrznej periodyzacji, konteksty świadomościowe, kulturowe i filozoficzne prozy współczesnej. Układ programu wyznaczają, przekroje estetyczne i główne nurty tematyczne prozy 2 połowy XX wieku, dorobek twórczy wybitnych reprezentantów i charakterystyka przewartościowań współczesnej literatury dokumentu osobistego.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* wiedzę historycznoliteracką dotyczącą okresu po 1939 roku, opanował wewnętrzną periodyzację tej epoki, zapoznał się z głównymi nurtami współczesnej literatury, jej kontekstami kulturowymi. Student potrafi scharakteryzować prądy estetyczne dwudziestowiecznej literatury, Opanował zagadnienia z zakresu współczesnej eseistyki i literatury dokumentu osobistego. Student ma świadomość dwunurtowości literatury drugiej połowy XX wieku - zna główne ośrodki życia literackiego w kraju i na emigracji.

*Umiejętności (potrafi):* interpretować i wartościować różne nurty estetyczne z zakresu literatury współczesnej. Potrafi sytuować zjawiska literackie w obrębie szerszych perspektyw przemian estetycznych, kulturowych i cywilizacyjnych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* jest świadomym i krytycznym odbiorcą tekstów z zakresu literatury współczesnej – potrafi właściwie ocenić jej kulturotwórczą rolę. Jest przygotowany do wykorzystania wiedzy zarówno w szkolnej praktyce, jak i w innych formach aktywności kulturowej.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

### **14. Literatura po 1939 roku (sem. VI)**

*Cel kształcenia:* w semestrze VI studenci zapoznają się z ewolucją prozy 2 połowy XX wieku, przewartościowaniami artystycznymi, głównymi nurtami estetycznymi, kontekstami społecznymi i kulturowymi. Analiza skupia się wokół reprezentatywnych nazwisk prozaików.

*Treści merytoryczne:* ćwiczenia mają charakter analityczny, uszczegóławiają problematykę wykładów. Akcent pada na interpretację tekstów prozatorskich i eseistycznych wybranych autorów. Na wykładach prezentowany jest ogólny obraz epoki, problemy wewnętrznej periodyzacji, konteksty świadomościowe, kulturowe i filozoficzne prozy współczesnej. Układ programu wyznaczają, przekroje estetyczne i główne nurty tematyczne prozy 2 połowy XX wieku, dorobek twórczy wybitnych reprezentantów i charakterystyka przewartościowań współczesnej literatury dokumentu osobistego.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* wiedzę historycznoliteracką dotyczącą okresu po 1939 roku, opanował wewnętrzną periodyzację tej epoki, zapoznał się z głównymi nurtami współczesnej literatury, jej kontekstami kulturowymi. Potrafi scharakteryzować prądy estetyczne dwudziestowiecznej literatury, Opanował zagadnienia z zakresu współczesnej eseistyki i literatury dokumentu osobistego. Ma świadomość dwunurtowości literatury drugiej połowy XX wieku - zna główne ośrodki życia literackiego w kraju i na emigracji.

*Umiejętności (potrafi):* interpretować i wartościować różne nurty estetyczne z zakresu literatury współczesnej, sytuować zjawiska literackie w obrębie szerszych perspektyw przemian estetycznych, kulturowych i cywilizacyjnych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* jest świadomym i krytycznym odbiorcą tekstów z zakresu literatury współczesnej – potrafi właściwie ocenić jej kulturotwórczą rolę. Jest przygotowany do wykorzystania wiedzy zarówno w szkolnej praktyce, jak i w innych formach aktywności kulturowej.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

### **15. Literatura powszechna (sem. I)**

*Cel kształcenia:* celem zajęć jest zapoznanie studenta z tekstami wybitnych dzieł literatury europejskiej i światowej (kanonem literackim), ewolucją prądów, tendencji i konwencji literackich. Istotne jest także wskazanie na związki literatury polskiej z literaturą powszechną- wzajemne wpływy, kontakty i zależności.

*Treści merytoryczne:* istotą ćwiczeń jest analiza i interpretacja wybitnych dzieł literatury europejskiej (od średniowiecza do oświecenia) zmierzająca do uchwycenia ewolucji zjawisk literackich, obowiązujących konwencji, znamienych dla dawnych epok idei, a istotnych dla rozwoju literatury polskiej. Zapoznaje się z wybitnymi tekstami dzieł literatury europejskiej - od starożytności do oświecenia oraz dominującymi tendencjami artystycznymi i ideowymi w poszczególnych epokach.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe teksty światowego dziedzictwa literackiego od czasów najdawniejszych po XVIII wiek.

*Umiejętności (potrafi):* ulokować konkretny utwór literacki w określonej epoce; potrafi problematyzować jego treść w kontekście zjawisk literackich danej epoki, czytać teksty literatury narodowej jako element szerszej struktury literatury powszechnej; umie poruszać się w chronologii powstawania ważnych tekstów literatury światowej oraz ocenić wpływ i wartość dzieł kanonicznych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* właściwego odczytywania dawnych zjawisk kulturowych i literackich; właściwie ocenia teksty i komunikaty kultury; włącza się twórczo we współczesne wytwory kultury, czerpiąc jednocześnie z obfitego wzorca tradycji literackiej ukształtowanej przez twórców literatury powszechnej.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

### **16. Literatura powszechna (sem. III)**

*Cel kształcenia:* celem zajęć jest zapoznanie studenta z tekstami wybitnych dzieł literatury europejskiej i światowej (kanonem literackim), ewolucją prądów, tendencji i konwencji literackich. Istotne jest także wskazanie na związki literatury polskiej z literaturą powszechną - wzajemne wpływy, kontakty i zależności.

*Treści merytoryczne:* istotą ćwiczeń jest analiza i interpretacja wybitnych dzieł literatury europejskiej XIX stulecia zmierzająca do uchwycenia ewolucji zjawisk literackich, obowiązujących konwencji, znamienych dla tego czasu idei, istotnych także dla rozwoju literatury polskiej. Celem zajęć jest zapoznanie studenta z tekstami wybitnych dzieł literatury europejskiej (kanonem literackim) XIX stulecia, ewolucją prądów, tendencji i konwencji literackich. Istotne jest także wskazanie na związki literatury polskiej z literaturą powszechną (wpływy, kontakty i zależności).

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe teksty światowego dziedzictwa literackiego powstałe w XIX wieku oraz zjawiska ideowo-artystyczne wpływające na charakter twórczości poszczególnych autorów.

*Umiejętności (potrafi):* ulokować konkretny utwór literacki w określonej epoce; potrafi problematyzować jego treść w kontekście zjawisk literackich ważnych dla XIX wieku; potrafi czytać teksty literatury narodowej tego okresu jako element szerszej struktury literatury powszechnej; umie

poruszać się w chronologii powstawania ważnych tekstów literatury światowej oraz ocenić wpływ i wartość dzieł kanonicznych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* właściwego odczytywania dawnych zjawisk kulturowych i literackich; właściwie ocenia teksty i komunikaty kultury; włącza się twórczo we współczesne wytwory kultury, czerpiąc jednocześnie z obfitego wzorca tradycji literackiej ukształtowanej przez twórców literatury powszechnej.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

### **17. Literatura powszechna (sem. V)**

*Cel kształcenia:* Celem zajęć jest zapoznanie studenta z tekstami wybitnych dzieł literatury europejskiej i światowej XX wieku (kanonem literackim), ewolucją prądów, tendencji i konwencji literackich. Istotne jest także wskazanie na związki literatury polskiej z literaturą powszechną.

*Treści merytoryczne:* W ramach ćwiczeń podejmowane są szczegółowe działania analityczno-interpretacyjne dotyczące wybranych utworów z kanonu literatury XX wieku. Studenci zapoznają się z ogólnymi tendencjami ideowymi i artystycznymi literatury powszechnej XX, oddziałującymi także na literaturę polską i najważniejszymi autorami tegoż stulecia oraz charakterystyką ich wiodących dzieł.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe teksty światowego dziedzictwa literackiego powstałe w XX wieku, rozumie uwarunkowania determinujące ich charakter oraz wpływ na literaturę polską.

*Umiejętności (potrafi):* scharakteryzować i zinterpretować (w wypowiedzi ustnej i pisemnej) najważniejsze dzieła literatury powszechnej XX wieku i ocenić ich znaczenie dla rozwoju literatury polskiej

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* właściwego odczytywania dawnych zjawisk kulturowych i literackich; właściwie ocenia teksty i komunikaty kultury; włącza się twórczo we współczesne wytwory kultury, czerpiąc jednocześnie z obfitego wzorca tradycji literackiej ukształtowanej przez twórców literatury powszechnej.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

### **18. Literatura dla dzieci i młodzieży**

*Cel kształcenia:* celem zajęć jest wyrobienie umiejętności identyfikacji cech znamienych dla literatury dla dzieci i młodzieży oraz jej podstawowych gatunków. Zadaniem przedmiotu jest również prezentacja (na wybranych przykładach) przemian, jakie w tego typu literaturze zaszły i zachodzą. Zajęcia dążą do uświadomienia studentom miejsca literatury dla dzieci i młodzieży w kulturze, do uzmysłowienia im specyfiki odbioru czytelniczego i roli, jaką lektura od najmłodszych lat odgrywa w procesie edukowania, wychowywania i kształtowania potrzeb intelektualnych człowieka.

*Treści merytoryczne:* na ćwiczeniach prezentowane są w wyborze dokonania rodzimej i obcej literatury dla dzieci i młodzieży, a prowadzona analiza zmierza do wydobycia ich charakterystycznych cech oraz sposobu realizacji funkcji poznawczych, wychowawczych i ludycznych. W ramach wykładów omówione zostaną główne tendencje rozwojowe i dokonania w zakresie poezji, baśni i prozy powieściowej dla dzieci i młodzieży oraz cechy tego typu twórczości uwarunkowane specyficznym jej adresatem. Podjęta zostanie także problematyka związana z rolą lustracji w książce dziecięcej i młodzieżowej oraz zagadnienia związane z kryzysem czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży w dobie Internetu i telewizji.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* cechy literatury dla dzieci i młodzieży, identyfikuje jej istotne uwarunkowania, ma wiedzę o podstawowych gatunkach tej literatury, jak też o reprezentatywnych dla niej twórcach. Rozpoznaje przypisywane jej funkcje, różnicuje typy ilustracji w książkach dla dzieci i młodzieży.

*Umiejętności (potrafi):* klasyfikować literaturę dla dzieci i młodzieży ze względu na kryterium gatunkowe, umie wskazywać cechy istotne dla poszczególnych form, potrafi określić tendencje

w rozwoju tego typu piśmiennictwa i uzasadnić funkcje, jakie spełnia w rozwoju kulturowym i intelektualnym dzieci, jest w stanie ocenić i uzasadnić przemiany zachodzące w dziecięcym i młodzieżowym czytelnictwie.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* prawidłowo ocenia potrzebę poznania specyfiki literatury dla dzieci i młodzieży, jej miejsca w całokształcie zjawisk kulturalnych oraz roli, jaką odgrywa w dorastaniu człowieka. W obliczu spadającego czytelnictwa dzieci i młodzieży ma również świadomość odpowiedzialności za zachowanie i propagowanie europejskiej, polskiej i regionalnej literatury z tej dziedziny (orientuje się w założeniach akcji: Cała Polska czyta dzieciom).

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## **19. Korespondencja sztuk**

*Cel kształcenia:* przedmiot zapoznaje studenta z korespondencją sztuk. Przybliża antyczną teorię Horacego. Pokazuje kontynuację tej tradycji w romantyzmie i modernizmie. Zwraca uwagę na syntezę oraz wzajemne przenikanie się różnych dziedzin sztuki, Zaznajamia z podstawowymi pojęciami i terminami związanymi z korespondencją sztuk.

*Treści merytoryczne:* zwraca się uwagę na syntezę, ideę wzajemnego przenikania się literatury i malarstwa, literatury i muzyki, literatury i filmu. Ćwiczenia podejmują m.in. problem współwystępowania w elementach różnych sztuk w jednym dziele oraz wzajemne oddziaływanie poszczególnych dziedzin sztuki na siebie. Ćwiczenia pokazują relacje między literaturą a malarstwem w zakresie sposobów obrazowania, kreowania motywów i symboli. Wykłady: Antyczna idea korespondencji sztuk. Formuła Horacego: „Ut pictura poesis” („poemat to jak obraz”), wyrażająca pogląd o podobieństwie malarstwa i poezji. Wspólnota sztuk w średniowieczu i renesansie. Barok epoką syntezy sztuk. Romantyczna idea korespondencji sztuk. Twórczość Juliusza Słowackiego a malarstwo. Charles Baudelaire i korespondencja sztuk. Związki malarstwa Jacka Malczewskiego z literaturą. Idea muzyczności literatury i literackości muzyki. Literatura a film. Adaptacje filmowe.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe zagadnienia związane z korespondencją sztuk oraz podstawowe terminy z zakresu korespondencji sztuk.

*Umiejętności (potrafi):* wskazać najważniejszych przedstawicieli idei pokrewieństwa sztuk, wykazać związki i odpowiedniości między poszczególnymi dziedzinami sztuki. Umie rozpoznać i nazwać istniejące w utworach literackich typy relacji między literaturą a muzyką, literaturą a malarstwem oraz literaturą a filmem. Potrafi formułować adekwatne wnioski.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* wyjaśniania zjawisk kulturowych w kontaktach społecznych. Utrwala poczucie wartości i piękna literatury oraz sztuki. Nabiera dystansu do wytworów kultury, posiadając skalę porównawczą.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## **20. Gramatyka historyczna języka polskiego (sem. V)**

*Cel kształcenia:* student poznaje ewolucję systemu wokalicznego i konsonantycznego języka polskiego.

*Treści merytoryczne ćwiczenia:* analiza i rekonstrukcja form językowych wybranych z tekstów staropolskich. Wyjaśnienie przyczyn alternacji morfologicznych występujących we współczesnym języku polskim. Alternacje samogłoskowe i spółgłoskowe. Ewolucja systemu fonetycznego polszczyzny - system wokaliczny i konsonantyczny.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* poznanie ewolucji polskiego systemu fonetycznego. Rekonstrukcja wybranych wyrazów.

*Umiejętności (potrafi):* nabywa umiejętność diachronicznej analizy wybranych wyrazów polskich

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* posługiwania się terminologią językoznawczą, wyjaśnienia problemów historycznojęzykowych, rozumie potrzebę samokształcenia.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## **21. Gramatyka historyczna języka polskiego (sem. VI)**

*Cel kształcenia:* poznanie wybranych zagadnień z morfologii historycznej.

*Treści merytoryczne:* analiza morfologiczna wybranych fragmentów tekstów staropolskich. Przedmiot i metody badawcze słowotwórstwa historycznego. Zmiany w zasobie formantów. Kształtowanie się dominant słowotwórczych. Zmiany znaczeń wyrazów. Tendencje rozwojowe w zakresie fleksji historycznej. Rozwój imiennych paradygmatów fleksyjnych. Kształtowanie się koniugacji czasowników.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* poznanie ewolucji wybranych paradygmatów morfologicznych polskiego systemu fonetycznego.

*Umiejętności (potrafi):* rozpoznawać paradygmaty fleksyjne.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* ma świadomość zmian morfologicznych zachodzących w języku. Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i poznaną terminologię w różnych sytuacjach życiowych.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## **22. Wiedza o mediach**

*Cel kształcenia:* poznanie podstawowych faktów z wiedzy o mediach w ujęciu diachronicznym i synchronicznym. Ukształtowanie umiejętności wskazania i opisywania głównych cech przekazów w różnych mediach

*Treści merytoryczne:* podstawowe pojęcia medioznawcze i wybrane metody badań. Główne fakty z historii i podstawowe cechy: prasy, innych wydawnictw drukowanych, radia, kina, telewizji, fotografii i fonografii, Internetu.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe pojęcia dotyczące nauki o mediach. Zna główne fakty, dotyczące rozwoju i współczesnej roli mediów.

*Umiejętności (potrafi):* wskazać i opisać główne cechy różnych przekazów medialnych. Potrafi formułować hipotezy interpretacyjne i popierać je przykładami z analizowanego materiału.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* wykorzystania swojej wiedzy i posiadanych umiejętności (potrafi) oraz rozumie potrzebę samokształcenia.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady.

## **23. Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego (sem. I)**

*Cel kształcenia:* poznanie podstawowych pojęć związanych z metodologią nauk; poznanie założeń metodologicznych głównych kierunków we współczesnej lingwistyce; kształcenie świadomości metodologicznej i umiejętności problemowej (krytycznej) analizy tekstów.

*Treści merytoryczne:* treści ćwiczeń stanowią rozwinięcie, uszczegółowienie i praktyczne zastosowanie metod analiz omawianych na wykładach. Dotyczą następujących zagadnień: transkrypcja fonetyczna i fonologiczna tekstów, cechy artykulacyjne głosek polskich, upodobnienia i uproszczenia w obrębie sekwencji głosek, fonetyka międzywyrazowa, prozodia polska, wybrane opisy systemu fonologicznego współczesnej polszczyzny ze szczególnym uwzględnieniem statusu fonologicznego, tzw. samogłosek nosowych, samogłoski [y], miękkich spółgłosek wargowych oraz postpalatalnych. Problematyka wykładów koncentruje się na najważniejszych pojęciach i zjawiskach z zakresu fonetyki, fonologii i słowotwórstwa współczesnego języka polskiego. W opisie fonetycznym obejmuje segmentalne i suprasegmentalne cechy tekstów mówionych. W opisie fonologicznym uwzględnia przede wszystkim teorię strukturalną w wersji szkoły praskiej oraz przedstawia elementy tradycyjnego generatywizmu.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* uporządkowaną wiedzę z zakresu fonetyki i fonologii polskiej, zna terminologię gramatyczną oraz metody opisu i analizy fonetycznej i fonologicznej.

*Umiejętności (potrafi):* wyodrębnić (zidentyfikować) jednostki opisu na poziomie fonetycznym i fonologicznym oraz dokonać analizy fonetycznej, fonologicznej typowych przykładów, dobierając procedurę i metodę badawczą oraz posługując się transkrypcją fonetyczną i fonologiczną; umie ocenić poprawność przeprowadzanych i prezentowanych przez innych analiz i kwalifikacji.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* pogłębiania świadomości językowej, umie ją wykorzystać w kontaktach społecznych; potrafi pracować w grupie; rozwija zdolność doskonalenia języka, jakim się posługuje w życiu zawodowym i pozazawodowym.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## **24. Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego (sem. II)**

*Cel kształcenia:* poznanie podstawowych pojęć związanych z metodologią nauk; poznanie założeń metodologicznych głównych kierunków we współczesnej lingwistyce; kształcenie świadomości metodologicznej i umiejętności problemowej (krytycznej) analizy tekstów.

*Treści merytoryczne:* treści ćwiczeń stanowią rozwinięcie, uszczegółowienie i praktyczne zastosowanie metod analiz omawianych na wykładach. Dotyczą następujących zagadnień: związki formy i treści pomiędzy leksemami, analiza słowotwórcza leksemów polskich na przykładzie rzeczownika. Problematyka wykładów koncentruje się na najważniejszych pojęciach i zjawiskach z zakresu słowotwórstwa współczesnego języka polskiego. W opisie słowotwórczym skupia się na pojęciu derywatu w sensie synchronicznym, etapach analizy słowotwórczej (w porównaniu z analizą morfologiczną) oraz kategoriach słowotwórczych współczesnej polszczyzny ze szczególnym uwzględnieniem rzeczownika.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* uporządkowaną wiedzę z zakresu słowotwórstwa polskiego, zna terminologię gramatyczną oraz metody opisu i analizy fonetycznej, fonologicznej i słowotwórczej.

*Umiejętności (potrafi):* wyodrębnić (zidentyfikować) jednostki opisu na poziomie fonetycznym, fonologicznym i słowotwórczym oraz dokonać analizy fonetycznej, fonologicznej i słowotwórczej typowych przykładów, dobierając procedurę i metodę badawczą oraz posługując się transkrypcją fonetyczną i fonologiczną; umie ocenić poprawność przeprowadzanych i prezentowanych przez innych analiz i kwalifikacji.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* pogłębiania świadomości językowej, umie ją wykorzystać w kontaktach społecznych; potrafi pracować w grupie; rozwija zdolność doskonalenia języka, jakim się posługuje w życiu zawodowym i pozazawodowym.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## **25. Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego (sem. III)**

*Cel kształcenia:* poznanie pojęć z zakresu opisu fleksyjnego; kształcenie świadomości gramatycznej (świadomości systemu) i umiejętności fleksyjnej analizy form i tekstów.

*Treści merytoryczne:* treści ćwiczeń stanowią rozwinięcie i praktyczne zastosowanie metod analizy omawianych na wykładach. W odniesieniu do fleksji dotyczą następujących zagadnień: klasyfikacja leksemów Z. Saloniego (w zestawieniu z tradycyjnym podziałem na części mowy), analiza fleksyjna zdań, paradygmaty leksemów odmiennych (rzeczowników, przymiotników i czasowników); nieregularności fleksyjne. Wykłady obejmują podstawowe pojęcia fleksji, wybraną klasyfikację leksemów (na tle ujęcia szkolnego), kategorie morfologiczne języka polskiego ze szczególnym zwróceniem uwagi na kategorię rodzaju rzeczownika. Wiele uwagi poświęca się opisowi fleksyjnemu czasowników, z uwzględnieniem pojęć przyrostka tematowego i grupy tematowej.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* ma uporządkowaną wiedzę z zakresu fleksji języka polskiego. Zna terminologię gramatyczną, podstawowe klasy leksemów, kategorie gramatyczne i typy paradygmatów.

*Umiejętności (potrafi):* wyodrębnić (zidentyfikować) jednostki opisu na poziomie fleksyjnym (dobierając odpowiednią procedurę) oraz dokonać analizy fleksyjnej. Umie ocenić poprawność przeprowadzanych i prezentowanych analiz, poprawnie posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu fleksji.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* pogłębia świadomość językową i umie ją wykorzystać w kontaktach społecznych; rozwija zdolność doskonalenia języka, jakim się posługuje. Potrafi pracować zarówno samodzielnie, jak i w grupie.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## **26. Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego (sem. IV)**

*Cel kształcenia:* poznanie pojęć z zakresu opisu składniowego (w ujęciu strukturalnym); kształcenie świadomości gramatycznej (świadomości systemu) i umiejętności składniowej analizy tekstów.

*Treści merytoryczne:* treści ćwiczeń stanowią rozwinięcie i praktyczne zastosowanie metod analizy omawianych na wykładach. Dotyczą następujących zagadnień: typy wypowiedzi, typy składników i ich funkcje, analiza strukturalna zdania pojedynczego (ze szczególnym uwzględnieniem akomodacji i konotacji), budowa i problemy opisu składniowego zdań wielokrotnie złożonych. Wykłady obejmują podstawowe pojęcia i metody analizy składniowej, z założeniem znajomości opisu szkolnego. Przedstawiany opis składni ma charakter powierzchniowy, nacisk położony jest na oddziaływania akomodacyjne i schematy zdaniowe.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* ma uporządkowaną wiedzę z zakresu składni języka polskiego i jednostek poziomu syntaktycznego języka. Zna terminologię gramatyczną i metody analizy struktury składniowej zdania (w powiązaniu przynajmniej z dwoma paradygmatami opisu).

*Umiejętności (potrafi):* wyodrębnić (zidentyfikować) jednostki opisu na poziomie składniowym oraz dokonać analizy składniowej zdania, dobierając procedurę i metodę badawczą. Umie ocenić poprawność przeprowadzanych i prezentowanych analiz, poprawnie posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu składni.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* do pogłębienia świadomości językowej i umie ją wykorzystać w kontaktach społecznych; rozwija zdolność doskonalenia języka, jakim się posługuje. Student potrafi pracować zarówno samodzielnie, jak i w grupie.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## **27. Teoria języka**

*Cel kształcenia:* poznanie podstawowych teorii języka. Utrwalenie dotychczas znanych i poznanie nowych pojęć językoznawczych. Zapoznanie się z różnymi aspektami użycia języka oraz sposobami postrzegania języka i jego cech.

*Treści merytoryczne:* zagadnienia omawiane na ćwiczeniach: znak językowy. Typy znaków. Nadawcy i odbiorcy. Jak mówić. Funkcje języka i wypowiedzi. Tekst. Delimitacja tekstu. Metatekst. Język w działaniu. Akty mowy. Stereotyp. Analiza dyskursu. Zagadnienia omawiane na wykładach: Pojęcie języka. Język naturalny a sztuczny. Cechy języka naturalnego. Langue i parole, kompetencja i wykonanie. Dychotomie de Saussure'a. Znak językowy. Typy znaków. Język jako system znaków. Pochodzenie języka. Rodziny językowe. Zmiany w języku. Pismo i mowa. Rodzaje alfabetów. Język a liczby - korpusy tekstów - prawo Zipfa. Język i umysł. Język i mózg. Elementy psycholingwistyki i neurolingwistyki. Język i społeczeństwo. Polityka językowa. Zróżnicowanie języka. Języki ogólnonarodowe, języki wernakularne i wehikularne, pidżyny, lingua franca, języki środowiskowe, dialekty. Język i znaczenie: między semantyką a pragmatyką. Znaczenie i oznaczanie. Pojęcie aktu mowy, fortunność aktów mowy, bezpośrednie i pośrednie akty mowy. Jak się porozumiewamy. Uniwersalizm i relatywizm językowy. Prototyp i stereotyp językowy. Językoznawstwo kognitywne a strukturalizm.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe pojęcia z teorii języka, ma wiedzę na temat języka naturalnego i jego struktury, rozumie mechanizmy przyswajania języka i posługiwania się nim, zdaje sobie sprawę z indywidualnego zróżnicowania komunikacji w zależności od indywidualnych predyspozycji i cech języka.

*Umiejętności (potrafi):* nazwać i scharakteryzować zjawiska językowe, potrafi zanalizować tekst z perspektywy językoznawczej.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* poznania nowych idei językoznawczych i odnosi je do własnego postrzegania języka, jest świadomym i krytycznym nadawcą i odbiorcą komunikatów językowych, zdaje sobie sprawę z różnorodności językowej i kulturowej w Polsce i na świecie.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia i wykłady.

## **28. Stylistyka współczesna**

*Cel kształcenia:* poznanie różnych odmian stylistycznych współczesnego języka polskiego; nabycie umiejętności dokonywania analizy wybranych zjawisk językowych i przedstawiania ich w postaci prezentacji multimedialnej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej. Usystematyzowanie wiedzy o podstawowych odmianach polszczyzny oraz gatunkach użytkowych.

*Treści merytoryczne:* przybliżenie pojęcia stylu. Zróżnicowanie stylistyczne współczesnej polszczyzny. analiza stylistyczna tekstu. Przypomnienie i utrwalenie podstawowych językowych środków stylistycznych. Styl potoczny. Styl religijny. Styl artystyczny. Styl retoryczny. Styl publicystyczny. Język polityki. Nowomowa. Manipulacja językowa a perswazja. Gatunki użytkowe: podanie, list motywacyjny, życiorys. Etyczne i estetyczne aspekty wypowiedzi językowej.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* wiedzę o podstawowych odmianach stylistycznej polszczyzny. Zna cechy stylu gatunków używanych w codziennej komunikacji. Rozumie etyczne aspekty przygotowywania wypowiedzi i korzystania z istniejących zasobów wiedzy.

*Umiejętności (potrafi):* utrzymywać i rozwijać umiejętność analizy stylistycznej tekstów; ma umiejętność formułowania wypowiedzi pisemnych, realizujących wybrane funkcje językowe i dostosowuje je celów komunikacji.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* wykorzystania posiadanej wiedzy i umiejętności.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

## **29. Kultura języka i wypowiedzi (sem. III)**

*Cel kształcenia:* kształtowanie świadomości językowej, wrażliwości na słowo mówione i pisane. Objąśnianie prawidłowości lub nieprawidłowości zjawisk (gramatycznych, leksykalnych, stylistycznych) występujących we współczesnej polszczyźnie przez odnoszenie się do języka uczniów i studentów, mediów, polityków. Uczestnicy zajęć mają możliwość, zaspokajania poprawnościowej ciekawości, samodzielnego wyciągania wniosków oraz doskonalenia i usprawnienia języka, którym się posługują w oparciu o pomoce dydaktyczne.

*Treści merytoryczne ćwiczenia:* przedmiot obejmuje zagadnienia dotyczące podstawowych pojęć z zakresu kultury języka (norma, innowacja, błąd językowy, uzus), poprawnego akcentowania wyrazów, odmiany trudniejszych leksemów oraz nazwisk, używania liczebników. Wiele uwagi poświęca się analizie wypowiedzi ustnych oraz pisemnych pod kątem poprawności składniowej, leksykalnej i frazeologicznej, tworzeniu spójnych i logicznych komunikatów z użyciem słowników różnego typu. Uszczegółowienie zagadnień podejmowanych na wykładach. Praktyczna analiza tekstów. Wskazywanie rodzajów błędów językowych. Tworzenie wypowiedzi poprawnych.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* obowiązujące normy i zwyczaje w zakresie użycia języka polskiego w mowie oraz piśmie.

*Umiejętności (potrafi):* wykorzystać wiedzę teoretyczną w praktyce. Potrafi rozpoznawać sytuacje komunikacyjne i osiągać zamierzone cele komunikacyjne. Bez problemu potrafi korzystać z różnego typu słowników oraz z informacji zawartych w źródłach poprawnościowych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* podnoszenia poziomu sprawności językowej. Doskonali kompetencje językowe potrzebne w życiu zawodowym. Postrzega język jako składnik kultury osobistej, promuje język polski, ma świadomość odpowiedzialności za kształtowanie polszczyzny, np. przeciwdziałania wulgaryzacji, zubożeniu oraz upotocznieniu języka, dba o poprawność językową.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

### **30. Kultura języka i wypowiedzi (sem. IV)**

*Cel kształcenia:* kształtowanie świadomości językowej, wrażliwości na słowo mówione i pisane. Objąsanie prawidłowości lub nieprawidłowości zjawisk (gramatycznych, leksykalnych, stylistycznych) występujących we współczesnej polszczyźnie przez odnoszenie się do języka uczniów i studentów, mediów, polityków. Uczestnicy zajęć mają możliwość, zaspokajania poprawnościowej ciekawości, samodzielnego wyciągania wniosków oraz doskonalenia i usprawnienia języka, którym się posługują w oparciu o pomoce dydaktyczne.

*Treści merytoryczne ćwiczenia:* uszczegółowienie zagadnień podejmowanych na wykładach. Praktyczna analiza tekstów. Wskazywanie rodzajów błędów językowych. Tworzenie wypowiedzi poprawnych. Przedmiot obejmuje zagadnienia dotyczące podstawowych pojęć z zakresu kultury języka (norma, innowacja, błąd językowy, uzus), poprawnego akcentowania wyrazów, odmiany trudniejszych leksemów oraz nazwisk, używania liczebników. Wiele uwagi poświęca się analizie wypowiedzi ustnych oraz pisemnych pod kątem poprawności składniowej, leksykalnej i frazeologicznej, tworzeniu spójnych i logicznych komunikatów z użyciem słowników różnego typu.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* obowiązujące normy i zwyczaje w zakresie użycia języka polskiego w mowie oraz piśmie.

*Umiejętności (potrafi):* wykorzystać wiedzę teoretyczną w praktyce. Potrafi rozpoznawać sytuacje komunikacyjne i osiągać zamierzone cele komunikacyjne. Bez problemu potrafi korzystać z różnego typu słowników oraz z informacji zawartych w źródłach poprawnościowych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* podnoszenia poziomu sprawności językowej. Doskonali kompetencje językowe potrzebne w życiu zawodowym. Postrzega język jako składnik kultury osobistej, promuje język polski, ma świadomość odpowiedzialności za kształtowanie polszczyzny, np. przeciwdziałania wulgaryzacji, zubożeniu oraz upotocznieniu języka, dba o poprawność językową.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

### **31. Wstęp do nauki o języku**

*Cel kształcenia:* powtórzenie i usystematyzowanie kursu gramatyki szkolnej w zakresie fleksji, składni, składni i fonetyki. Przygotowanie do kształcenia w zakresie językoznawstwa akademickiego

*Treści merytoryczne:* wiedza z zakresu gramatyki szkolnej - fonetyka, słowotwórstwo, fleksja i składnia. Budowanie umiejętności analitycznych w zakresie form wyrazowych w zakresie fleksji, słowotwórstwa i fonetyki polskiej oraz konstrukcji składniowych zdania pojedynczego i zdań złożonych.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* zna imienne i werbalne kategorie gramatyczne oraz składnię zdania pojedynczego i złożonego. Zna teoretyczne podstawy opisu budowy wyrazów. Zna podstawy fonetyki z elementami fonologii.

*Umiejętności (potrafi):* dokonać analizy fleksyjnej form werbalnych i nominalnych. Stosuje praktycznie podstawowe kategorie gramatyczne. Wykorzystuje poznane klasyfikacje w praktycznych zadaniach ćwiczeniowych z zakresu fleksji, składni, słowotwórstwa.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* student szanuje język ojczysty jako wartość narodową.

*Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.*

### **32. Leksykologia i leksykografia współczesna**

*Cel kształcenia:* poznanie podstawowych zagadnień z zakresu leksykologii, słowniki współczesnego języka polskiego oraz wybranych teoretycznych problemów opisu słownikowego.

*Treści merytoryczne:* podstawowe zagadnienia z zakresu leksykologii oraz związanymi z nimi problemami współczesnego opisu słownikowego (przedmiotem opisu, zasadami poprawnego definiowania, relacjami semantycznymi między jednostkami językowymi). Student pozna słowniki współczesnej polszczyzny i nauczyć się umiejętnie z nich korzystać oraz krytycznie oceniać proponowane w nich charakterystyki.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* wiedzę o podstawowych słownikach współczesnej polszczyzny, ich specyfice i metodach opracowania. Ma podstawową wiedzę dotyczącą budowy artykułu hasłowego i opisu poszczególnych cech językowych wyrażenia w słowniku. Zna pojęcie jednostki językowej. Zna zasady poprawnego definiowania. Ma wiedzę na temat relacji semantycznych między jednostkami językowymi.

*Umiejętności (potrafi):* rozpoznawać jednostki językowe występujące w zdaniach, odróżnia je od połączeń jednostek. Potrafi rozpoznać i charakteryzować relacje semantyczne między jednostkami językowymi, w tym także wskazywać istotne różnice między analizowanymi parami wyrażen. Posiada umiejętność wykrywania i charakterystyki błędów występujących w definicjach słownikowych. Potrafi świadomie i umiejętnie korzystać ze słowników języka polskiego, odpowiednio je klasyfikuje i wskazuje różnice w sposobie opracowania haseł w poszczególnych słownikach.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* student utrwała poczucie wartości i piękna języka ojczystego. Rozwija zdolność do samokształcenia się i doskonali własny język w życiu codziennym i pracy zawodowej.

*Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.*

### **33. Podstawy pisowni polskiej**

*Cel kształcenia:* wyposażenie studenta w wiedzę o zasadach polskiej ortografii i interpunkcji. Student wykorzystuje wiedzę w praktycznych zadaniach pisemnych związanych z pisownią tekstów o znacznym stopniu trudności. Samodzielnie rozstrzyga wątpliwości ortograficzne i interpunkcyjne poprzez przywołanie stosownych reguł i wyjątków i od nich.

*Treści merytoryczne:* ćwiczenia w zakresie wiedzy i umiejętności związanych z zasadami polskiej ortografii i interpunkcji. Zasady morfologiczna, fonetyczna, konwencjonalna, historyczna. Zasady interpunkcji w zdaniu pojedynczym i złożonym.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe zasady polskiej ortografii i interpunkcji.

*Umiejętności (potrafi):* poprawnie i z zachowaniem reguł interpunkcji pisać teksty dyktowane oraz przestrzega reguł ortografii i interpunkcji w tekstach przez siebie redagowanych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* wykazywania odpowiedzialności za jakość ortograficznego zapisu tekstów przez siebie redagowanych.

*Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.*

### **34. Proseminarium**

*Cel kształcenia:* celem proseminarium jest rozwinięcie i utrwalenie umiejętności przestrzegania normy językowej, stylistycznej i gatunkowej na poziomie kompozycji tekstu naukowego oraz prowadzenie prostych działań badawczych, udokumentowanych w postaci pracy pisemnej.

*Treści merytoryczne:* poznanie i utrwalanie podstawowych zasad przygotowania tekstu naukowego. Poruszane kwestie są uzależnione od indywidualnych zainteresowań uczestników proseminarium.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe zasady opracowania tekstu naukowego. Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę z dziedziny, będącej przedmiotem pracy proseminaryjnej.

*Umiejętności (potrafi):* przestrzegać normy językowej, stylistycznej i gatunkowej na poziomie kompozycji tekstu naukowego. Przygotować tekst naukowy od strony formalnej i merytorycznej.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* efektywnie organizować własną pracę i krytycznie ocenia jej postęp. Rozumie etyczne aspekty przygotowywania prac naukowych i korzystania z istniejących zasobów wiedzy.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

### **35. Seminarium licencjackie i praca dyplomowa (sem. V)**

*Cel kształcenia:* rozwijanie i utrwalanie umiejętności przestrzegania jakości merytorycznej oraz normy językowej, stylistycznej i gatunkowej w odniesieniu do kompozycji rozbudowanego tekstu naukowego.

*Treści merytoryczne:* rozwijanie i utrwalanie umiejętności pisemnego przygotowania tekstu naukowego (z poszanowaniem praw autorskich), wykorzystującego istniejący stan wiedzy oraz własne badania. Poszerzanie wiedzy z wybranego zagadnienia i przedstawienie jej we właściwy formalnie i merytorycznie sposób.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* zasady opracowania tekstu naukowego o charakterze literaturoznawczym bądź językoznawczym (w zależności od profilu seminarium). Zna zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego. Rozumie etyczne aspekty przygotowania prac naukowych i korzystania z istniejących zasobów wiedzy. Zna zakres posiadanych umiejętności i wiedzy oraz rozumie potrzebę dalszego rozwoju.

*Umiejętności (potrafi):* potrafi zgromadzić i wykorzystać informacje z różnych źródeł danych. Rozwija umiejętność sformułowania dłuższego pisemnego tekstu naukowego, prawidłowego pod względem formalnym i merytorycznym. Poszerza umiejętność samodzielnego zdobywania wiedzy i planowania oraz skutecznej realizacji własnych projektów badawczych, a także dyskusji i dociekań badawczych z wykorzystaniem różnego typu źródeł.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* efektywnego planowania i organizowania własnej pracy.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

### **36. Seminarium licencjackie i praca dyplomowa (sem. VI)**

*Cel kształcenia:* celem seminarium jest prowadzenie własnych działań badawczych z wykorzystaniem istniejącej podbudowy teoretycznej oraz udokumentowanie ich w postaci pisemnej pracy dyplomowej z zakresu literaturoznawstwa lub językoznawstwa (zależnie od profilu seminarium).

*Treści merytoryczne:* rozwijanie i utrwalanie umiejętności pisemnego przygotowania tekstu naukowego (z poszanowaniem praw autorskich), wykorzystującego istniejący stan wiedzy oraz własne badania. Poszerzanie wiedzy z wybranego zagadnienia i przedstawienie jej we właściwy formalnie i merytorycznie sposób.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* zasady opracowania tekstu naukowego o charakterze literaturoznawczym bądź językoznawczym (w zależności od profilu seminarium) oraz zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego. Rozumie etyczne aspekty przygotowania prac naukowych i korzystania z istniejących zasobów wiedzy. Zna zakres posiadanych umiejętności i wiedzy oraz rozumie potrzebę dalszego rozwoju.

*Umiejętności (potrafi):* zgromadzić i wykorzystać informacje z różnych źródeł danych. Student(ka) rozwija umiejętność sformułowania dłuższego pisemnego tekstu naukowego, prawidłowego pod względem formalnym i merytorycznym. Poszerzać umiejętność samodzielnego zdobywania wiedzy i planowania oraz skutecznej realizacji własnych projektów badawczych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* efektywnego planowania i organizowania własnej pracy.

*Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.*

#### **IV. GRUPA TREŚCI ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA**

##### **1. Wykład monograficzny jeden do wyboru w semestrze IV i VI**

###### ***Wizerunki kobiet w literaturze i sztuce***

*Cel kształcenia:* Zapoznanie z różnorodnymi wizerunkami kobiet w literaturze i sztuce. Przybliżenie problemów związanych z obrazem kobiet w literaturze i sztuce. WYROBIENIE nawyku pogłębiania wiedzy

*Treści merytoryczne:* wykład monograficzny „Wizerunki kobiet w literaturze i sztuce” koncentruje się na ukazaniu różnorodnych kreacji niewiast. Przedmiotem rozważań są kobiety z Biblii, mitologii, literatury i sztuki. W centrum zainteresowania znajdują się m.in. kobiety Starego i Nowego Testamentu. Wykłady pokazują kreacje Salome i Marii Magdaleny w literaturze i sztuce XIX i XX wieku. Omawiany jest archetyp kobiety fatalnej. Wykłady zwracają uwagę na wizerunki matek cierpiących oraz matek w twórczości Mickiewicza i Słowackiego. Prezentują galerię kobiet szalonych w literaturze i sztuce. Przybliżają sylwetki zbrodniarek oraz ukazują kobiety-poetki (Deotyma, Narcyza Żmichowska, Maria Komornicka, Bronisława Ostrowska). Wykłady omawiają też problematykę związaną z postaciami emancypantek, sufrażystek i feministek.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe zagadnienia związane z wizerunkami kobiet w literaturze i sztuce. ma pogłębioną wiedzę o wybranych zagadnieniach dotyczących wizerunków kobiet w literaturze i sztuce.

*Umiejętności (potrafi):* wyszukiwać i oceniać informacje pochodzące z różnorodnych źródeł, analizować i interpretować dzieła sztuki i literatury, formułując adekwatne wnioski.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* poszanowania wartości i piękna literatury oraz sztuki.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady.

###### ***Podstawy komunikacji społecznej***

*Cel kształcenia:* zapoznanie z podstawowymi definicjami i terminami z zakresu komunikacji społecznej; zaprezentowanie najważniejszych szkół i perspektyw badawczych.

*Treści merytoryczne:* Podstawowe pojęcia i terminy z zakresu nauki o komunikacji; szkoły i modele w nauce o komunikacji; komunikacja na różnych poziomach, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji interpersonalnej i masowej; perswazja w komunikacji; reklama jako komunikat; komunikowanie publiczne i polityczne.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* pojęcia, terminy i podstawowe założenia badawcze z zakresu nauki o komunikowaniu; ma orientację w regułach komunikowania perswazyjnego.

*Umiejętności (potrafi):* komunikować się w różnych typach sytuacji komunikacyjnej.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* dostrzegania i właściwego pozycjonowania przekazów medialnych i rolę mediów we współczesnym świecie.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady.

###### ***Życie kulturalne Wilna***

*Cel kształcenia:* zapoznanie z historią, kulturą i wytworami sztuki: architektury, malarstwa, muzyki Wilna.

*Treści kształcenia:* Kultura kresów północno - wschodnich i jej kontynuacja stanowi propozycję zapoznania studentów z podstawami wiedzy o polskiej kulturze kresów pojmowanej jako całość dorobku ludzkości. Kurs zawiera podstawy wiedzy o dziejach środowisk kulturotwórczych i opiniotwórczych na przestrzeni wieków. W rozważaniach zaprezentowana zostanie też emanacja

kultury kresowej na Warmii i Mazurach po 1945 roku. Prezentowany regionalizm kresowy stanowić bowiem może podstawę do pełniejszego zrozumienia dziejów naszej kultury narodowej

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe zagadnienia związane z kulturą kresów północno-wschodnich i z Wilnem. Ma pogłębioną wiedzę o wybranych zagadnieniach dotyczących omawianego zagadnienia.

*Umiejętności (potrafi):* wyszukiwać i oceniać informacje pochodzące z różnorodnych źródeł oraz analizować i interpretować dzieła sztuki i literatury, formułując adekwatne wnioski.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* poszanowania wartości i piękna literatury oraz sztuki.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady.

## **2. Psychologia ogólna**

*Cel kształcenia:* wprowadzenie w problematykę współczesnej psychologii, jej najważniejszych problemów, koncepcji i strategii badawczych. Zaznajomienia z podstawową terminologią, podstawowymi założeniami oraz konsekwencjami.

Treści merytoryczne: 1. O czym jest psychologia? Psychologia percepcji, 2. Osoba a sytuacja - eksperyment Zimbardo, 3. Psychologia uczenia się, 4. Psychologia pamięci, 5. Psychologia emocji, 6. Psychologia motywacji, 7. Psychologia osobowości, 8. Psychologia inteligencji, 9-10. Podstawy psychologii społecznej, 11. Psychologia zaburzeń, 12. Psychologia zdrowia i radzenie sobie ze stresem, 13. Zastosowania psychologii.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego; teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych; proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami; zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.

*Umiejętności (potrafi):* skutecznie i świadomie komunikować się; porozumieć się w sytuacji konfliktowej; rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się; identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań; radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym; wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykład i ćwiczenia.

## **3. Pedagogika ogólna**

*Cel kształcenia:* Opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu pedagogiki (z elementami pedagogiki specjalnej)

*Treści merytoryczne:* Wychowanie w szkole. Systemy dydaktyczne. Wybrane teorie wychowania/koncepcje dydaktyczno-wychowawcze. Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna. Poznawanie uczniów. Zarządzanie klasą. Nauczyciel a uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty; zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami; doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.

*Umiejętności (potrafi):* wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów; zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego; formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela; nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym; rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów; zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie; określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej; okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy; samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej; współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykład, ćwiczenia.

#### **4. BHP w instytucjach edukacyjnych**

*Cel kształcenia:* zapoznanie studentów z zasadami i przepisami w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w szkołach i placówkach oświatowych.

*Treści merytoryczne:* wykład z podstaw bhp w placówkach edukacyjnych: stan prawny, praktyka życia szkolnego. Elementy nauczania przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa .

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe akty prawne regulujące zasady bhp w szkołach i placówkach oświatowych.

*Umiejętności (potrafi):* posiada umiejętność zastosowania zdobytej wiedzy z zakresu bhp w szkołach i placówkach oświatowych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* świadomego korzystania ze zdobytej wiedzy z zakresu bhp w szkołach i placówkach oświatowych, doceniania ważności problematyki związanej z bhp w instytucjach edukacyjnych i ma potrzebę doskonalenia się w tej dziedzinie.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady.

## **5. Psychologia edukacyjna**

*Cel kształcenia:* omówienie wybranych zagadnień z zakresu psychologii wychowania i nauczania oraz wskazanie na znaczenie edukacji dla rozwoju psychicznego jednostki. Zapoznanie z głównymi ideologiami edukacji, problematyką aksjologiczno-wychowawczą, charakterystyką podstawowych środowisk wychowawczych.

*Treści merytoryczne:* trzy główne nurty myślenia psychologicznego i pedagogicznego, z których wyłaniają się trzy odmienne koncepcje dziecka, a w konsekwencji dochodzi do sformułowania trzech różnych ideologii edukacji. Dyskutowane nad zagadnieniami dotyczącymi błędów i trudności wychowawczych a także roli w psychologa szkole: rozwój człowieka w cyklu życia, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym, procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego, psychologiczne podstawy wychowania i kształcenia.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi.

*Umiejętności (potrafi):* obserwować procesy rozwojowe uczniów; obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania; zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym; wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

## **6. Pedagogika**

*Cel kształcenia:* zapoznanie z podstawową wiedzą oraz stymulowanie rozwoju umiejętności i kompetencji z zakresu pedagogiki wymagane do nauczania w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

*Treści merytoryczne:* Szkoła, jako instytucja wychowawcza – w Polsce i na świecie. Systemy szkolne na świecie. Środowisko społeczne szkoły. Autokratyzm i demokracja w szkole. Postawy nauczycieli i uczniów. Klimat wychowawczy szkoły. Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych w szkole. Praca z grupą rówieśniczą. Metody wychowawcze i ich skuteczność. Trudności wychowawcze. Kryzys szkoły. Szkoły alternatywne.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela, nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, tematykę oceny jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania

ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela; sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice; wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym.

*Umiejętności (potrafi):* wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów; zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego; formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela; nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym; rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów; zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie; określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej; okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy; samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej; współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

## **7. Podstawy dydaktyki**

*Cel kształcenia:* Przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela ze świadomością odrębności i specyfiki kształcenia polonistycznego.

*Treści kształcenia:* wykłady: przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki ogólnej i dydaktyki szczegółowej, tj. dydaktyki języka polskiego i literatury; klasa szkolna jako środowisko edukacyjne; lekcja jako jednostka organizacyjna procesu dydaktycznego; współczesne koncepcje nauczania; dostosowanie metod i form pracy do możliwości ucznia; ocenianie; sztuka zadawania pytań.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych; wie, czym jest klasa szkolna jako środowisko edukacyjne, zna style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego; zna współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów; student zna budowę lekcji, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami, środki dydaktyczne; student potrafi różnicować działania edukacyjne w zależności od potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrafi pracować

z uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; wie, na czym polega autonomia dydaktyczna nauczyciela; zna znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów, w tym ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnętrzny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną; zna metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykiety korespondencji tradycyjnej i elektronicznej.

*Umiejętności (potrafi):* zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego; umie zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej; dobiera metody nauczania do nauczanych treści i zorganizuje pracę uczniów; potrafi wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę; umie zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym; potrafi dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej; student poprawnie posługuje się językiem polskim.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów; skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady.

## **8. Emisja głosu**

*Cel kształcenia:* Poznanie w teorii i w praktyce zasad prawidłowego posługiwania się głosem i higieny głosu umożliwiających ochronę narządów mowy przed skutkami długotrwałego wysiłku, nabycie umiejętności technik poprawnego oddychania, poprawnej artykulacji i wymowy oraz interpretacji tekstu.

*Treści merytoryczne:* 1. Cele, metody i efekty pracy nad prawidłową emisją głosu 2. Oddech jako podstawa prawidłowej fonacji 3. Podparcie oddechowe i wydłużenie fazy wydechowej (2 jednostki) 4. Rezonatory i rezonans - budowa, zasady działania. 5. Artykulacja - budowa i rola artykulatorów 6. Artykulacja - ćwiczenia 7. cechy prozodyczne mowy 8. Prozodia - ćwiczenia intonacyjne 9. Prozodia - akcent wyrazowy i zdaniowy, pauza, iloczyn, barwa, wysokość 10. Prawidłowa emisja a komunikacja interpersonalna 11. Wystąpienia publiczne 12. Zaburzenia emisji głosu 13. Higiena głosu w warunkach wzmożonego wysiłku fonacyjnego

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* budowę układu oddechowego i krtani, zna zasady prawidłowego posługiwania się głosem, zna zasady higieny głosu.

*Umiejętności (potrafi):* użyć prawidłowego oddechu i fonacji, prawidłowej artykulacji głosek, akcentowania i frazowania wypowiedzi. Wykształca samokontrolę i umiejętność świadomego użycia swojego głosu i środków ekspresji językowej, wyprowadzenia głosu na podniebienie twarde, wykorzystania rezonatorów, dokładnej artykulacji, oddechu przeponowo-żebrowo-brzusznego.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* prawidłowego wykorzystania głosu w pracy zawodowej.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

## **9. Etyka zawodu nauczyciela**

*Cel kształcenia:* prezentacja najważniejszych dylematów i problemów etycznych wynikających ze specyfiki działalności zawodowej nauczyciela na różnych etapach kształcenia - przedszkolnym, szkolnym, akademickim. Zapoznanie z problematyką etyki zawodowej.

*Treści merytoryczne:* najważniejsze problemy etyki zawodowej nauczyciela zarówno w odniesieniu do dziejów tej problematyki, jak jej uwarunkowań współczesnych, w szczególności zagadnienia takie jak: pojęcie ethosu, honoru i zagadnienia etyki zawodowej we współczesnych zawodach.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* zagadnienia związane z etyką zawodu nauczyciela, zna źródła, z których tę wiedzę może czerpać.

*Umiejętności (potrafi):* właściwie argumentować i udowadniać swoje przekonania etyczne w różnych sytuacjach życia zawodowego i prywatnego.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* właściwego wykorzystania przedstawionej wiedzy w różnych sytuacjach życia zawodowego.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady.

## **10. Dydaktyka języka polskiego (sem. IV)**

*Cel kształcenia:* przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela ze świadomością odrębności i specyfiki kształcenia polonistycznego, znajomość treści kształcenia, metod i form pracy z uczniem.

*Treści kształcenia:* wykłady: przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki ogólnej i dydaktyki szczegółowej, tj. dydaktyki języka polskiego i literatury; klasa szkolna jako środowisko edukacyjne; lekcja jako jednostka organizacyjna procesu dydaktycznego; współczesne koncepcje nauczania; dostosowanie metod i form pracy do możliwości ucznia; ocenianie; sztuka zadawania pytań.

*Ćwiczenia:* podstawa programowa na poszczególnych etapach edukacyjnych, integracja międzyprzedmiotowa i wewnątrzprzedmiotowa, metody nauczania, uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych, środki dydaktyczne, ocenianie, warsztat pracy nauczyciela, różne style uczenia się, TIK, budowanie systemu wartości i postaw etycznych, nawyki korzystania z dóbr kultury.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych; podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć; integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału; kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem TIK, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym; konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć; metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową; sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i TIK; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimedialnych; metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a

także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej; rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny; egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu; diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności; znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych; warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej; potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy.

*Umiejętności (potrafi):* identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi; przeanalizować rozkład materiału; identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania; dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów; kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy; podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym; dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne; merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu; skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów; rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym; przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów; popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym; zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej; promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej; kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów; budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych; rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia; kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu; stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## **11. Dydaktyka języka polskiego (sem. V)**

*Cel kształcenia:* przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela ze świadomością odrębności i specyfiki kształcenia polonistycznego, znajomość treści kształcenia, metod i form pracy z uczniem.

*Treści kształcenia:* wykłady: przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki ogólnej i dydaktyki szczegółowej, tj. dydaktyki języka polskiego i literatury; klasa szkolna jako środowisko edukacyjne; lekcja jako jednostka organizacyjna procesu dydaktycznego; współczesne koncepcje nauczania; dostosowanie metod i form pracy do możliwości ucznia; ocenianie; sztuka zadawania pytań.

*Ćwiczenia:* podstawa programowa na poszczególnych etapach edukacyjnych, integracja międzyprzedmiotowa i wewnątrzprzedmiotowa, metody nauczania, uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych, środki dydaktyczne, ocenianie, warsztat pracy nauczyciela, różne style uczenia się, TIK, budowanie systemu wartości i postaw etycznych, nawyki korzystania z dóbr kultury.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych; podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć; integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału; kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem TIK, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym; konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć; metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową; sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i TIK; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimedii; metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej; rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny; egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu; diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;

znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych; warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej; potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy.

*Umiejętności (potrafi):* identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi; przeanalizować rozkład materiału; identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania; dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów; kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy; podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym; dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne; merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu; skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów; rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym; przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów; popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym; zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej; promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej; kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów; budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych; rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia; kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu; stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

## **12. Elementy prawa oświatowego**

*Cel kształcenia:* głównym celem zajęć jest wskazanie słuchaczom przepisów prawa określających zasady wspierania ucznia z trudnościami adaptacyjnymi.

*Treści kształcenia:* rozpoznaniu ew. sposób ogólny źródeł problemów, a także sekwencji działań instytucji oświatowych, aby je rozwiązać. Program zajęć pozwala na poznanie przepisów prawa umożliwiających wdrożenie kluczowych dla wsparcia ucznia przedsięwzięć. Podczas konwersatorium jest omawiany katalog aktów prawnych oraz zawartych w nich przepisów określających zadania, obowiązki, uprawnienia i odpowiedzialności nauczyciela oraz innych podmiotów, reprezentujących system oświaty. Tematyka zajęć pozwala słuchaczom na poznanie innych instytucji współpracujących ze szkołami/placówkami w powyższym zakresie. Zajęcia umożliwiają także ukazanie roli indywidualizacji nauczania i jej podstaw prawnych w kontekście wsparcia ucznia z trudnościami adaptacyjnymi.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* przepisy prawa będące podstawą wsparcia ucznia z trudnościami adaptacyjnymi. Wie, które podmioty działają na rzecz pomocy uczniom. Zna podstawy prawne stosowania indywidualizacji nauczania.

*Umiejętności (potrafi):* w oparciu o przepisy, zaplanować podstawowe działania szkoły i nauczyciela.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* pełnienia odpowiedzialnej roli w procesie wspierania ucznia i jego rodziców.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady.

### **13. Animacja kultury**

*Cel kształcenia:* poznanie istoty i metod aktywizacji społeczności lokalnych oraz modelowej strategii realizowania animacyjnych działań programowych i organizacyjnych w różnych placówkach, organizacjach i miejscach środowiska lokalnego w kontekście współpracy, partnerstwa i integracji społecznej. Nabycie umiejętności samodzielnego przygotowania projektów animacyjnych w lokalnym środowisku w oparciu o działające w nim siły społeczne aktualne i potencjalne (instytucje edukacyjne, placówki kulturalne).

*Treści merytoryczne:* ćwiczenia z zakresu omawianego materiału; idee i funkcje animacji kulturalnej, animacja środowisk lokalnych, koncepcje animacji w wybranych krajach Europy, cechy i kompetencje animatorów.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* ważne zjawiska kulturalne.

*Umiejętności (potrafi):* inicjować i organizować uczestnictwo w przedsięwzięciach kulturalnych, umie projektować działania animacyjne na wszystkich etapach i z uwzględnieniem różnych kryteriów. Wyszukuje i wykorzystuje informacje związane z działalnością animacyjną. Potrafi rozpoznawać potrzeby kulturalne środowiska i uwarunkowania działań animacyjnych oraz analizować możliwości infrastruktury kulturalnej i ocenić sposób w jaki ludzie z niej korzystają.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* na podstawie analizy nowych sytuacji i problemów organizacyjno-animacyjnych sam proponuje propozycje ich rozwiązania, uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając zarówno z różnorodnych mediów jak i działalności instytucjonalnej.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

### **14. Filozofia kultury**

*Cel kształcenia:* przedmiot zaznajamia studenta z jedną z nauk o kulturze – filozofią kultury, próbując przybliżyć trudności w jej rozumieniu. Student poznaje terminologię, genezę, nurty i przedstawicieli tej nauki. Zadaniem przedmiotu jest pokazanie różnych możliwości widzenia zjawisk kulturowych w zależności od przyjętych założeń filozoficznych i sposobów definiowania kultury. Chodzi również o rozbudzenie zainteresowania problematyką kultury, jej rozwoju i form przejawiania się, kulturotwórczą działalnością człowieka i rezultatami tej aktywności.

*Treści merytoryczne:* zajęcia dotyczą filozoficznej refleksji nad kulturą, skupiając się na myśli europejskiej XIX i XX wieku. Przedstawiane są ogólnikowe definicje filozofii kultury jako działu filozofii człowieka, geneza filozofii kultury i relacje tej nauki z innymi naukami o kulturze. Następnie ma miejsce krótki przegląd głównych nurtów filozofii kultury i ich reprezentantów, rozróżnienie dziedzin kultury, jak też sformułowanie zasadniczych problemów i pytań, jakie mieszczą się w obrębie badań omawianej nauki. Wykład wprowadzający przybliży również współczesne trendy w rozumieniu filozofii kultury w Polsce. Przedmiotem wykładów kolejnych są – omawiane osobno – koncepcje wybranych, ważnych dla rozwoju filozofii kultury myślicieli: Wilhelma Diltheya (kultura i historia), Heinricha Rickerta (kultura i wartości), Georga Simmla (kultura i życie), Oswalda Spenglera (kultura i cywilizacja), Sigmunda Freuda (kultura i cierpienie), Ernsta Cassirera (kultura i symbol).

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* student dostrzega powiązania kultury z filozofią jako nauką mówiącą o kulturze i do niej przynależącą. Student wie, w kontekście jakiej tradycji filozoficznej rozwijała się

refleksja nad kulturą w XIX i XX wieku. Zna przekonania na temat kultury, wyrażone w wybranych, reprezentatywnych dziełach europejskich myślicieli. Posiada orientację w zagadnieniach podejmowanych przez filozofię kultury. Rozumie pytania stawiane w obrębie badań filozofii kultury.

*Umiejętności (potrafi):* wskazać cechy wyróżniające filozofię kultury spośród innych nauk o kulturze. Posiada umiejętność porównywania koncepcji kulturowych opartych o różnorodną tradycję filozoficzną. Umie rozróżnić nurty w refleksji nad kulturą i metody w podejściu filozofów do kultury.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* wyjaśniać zjawiska kulturowe w kontaktach społecznych – przez pryzmat istniejących rozwiązań filozoficznych i używając właściwej terminologii. Uwrażliwia na odmienność kulturową, pogłębiając postawy tolerancyjne i upowszechniając otwartość na różnorodność ludzkich doświadczeń poznawczych i przekonań aksjologicznych. Popularyzuje przedstawione przez filozofów kultury diagnozy współczesności, skłaniając do zastanowienia się nad sobą i światem. Skłania do formułowania pytań o relacje między kulturą a naturą, kulturą a sztuką, jednostką a społeczeństwem, tradycją a nowatorstwem, uniwersalizmem kulturowym a kontekstualizmem, relatywizmem kulturowym a absolutyzmem, czasem a wiecznością, wolnością a koniecznością, tym, co rodzime, a tym, co obce, tym, co wysokie, a tym, co niskie.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady.

## **15. Historia kultury**

*Cel kształcenia:* kształtowanie wiedzy z dziejów kultury polskiej na tle kultury europejskiej.

*Treści merytoryczne* Przedstawienie podstawowych pojęć z dziedziny historii kultury. Zapoznanie z dziejami kultury polskiej.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* uporządkowaną i pogłębioną wiedzą z dziedziny będącej przedmiotem wykładów. Zna i rozumie różne wytwory kultury trafnie je analizując. Posiada wiedzę o instytucjach kultury, ma dobrą orientację zarówno w historycznym jak i we współczesnym życiu kulturalnym. Zna dzieje gospodarczo-społeczne, ustrojowe i kulturalne Polski oraz ich przyczyny; proces dziejowy oraz jego wpływ na ewolucję życia kulturalnego. Rozumie funkcje społeczne książki i bibliotek.

*Umiejętności (potrafi):* umie samodzielnie rozpoznawać podłoże kulturowe w zjawiskach społecznych kultury europejskiej; potrafi właściwie potrafi interpretować różne wytwory kultury trafnie je analizując.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* ma świadomość uczestnictwa w życiu kulturalnym oraz odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego swojego regionu, Polski i Europy.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady.

## **16. Instytucje kultury**

*Cel kształcenia:* poznanie historii tworzenia lokalnych instytucji kulturalnych, które działają w Olsztynie od czasów powojennych oraz tych, które powstały po 1989 roku w nowej rzeczywistości społeczno-politycznej. Pokazanie ich funkcji kulturotwórczej.

*Treści merytoryczne ćwiczenia:* kwerendy i wycieczki do olsztyńskich instytucji kultury będące podstawą do sprawozdań o aktualnej działalności tych instytucji, potwierdzające ich kulturotwórcze i informacyjne znaczenie.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* historię instytucji lokalnych. Rozpoznaje charakter ich działania. Ma wiedzę dotyczącą powiązań tych instytucji z życiem publicznym.

*Umiejętności (potrafi):* wymienić instytucje zajmujące się lokalnym życiem kulturalnym, umie określić charakter ich oddziaływania. Wskazuje na ich funkcje w komunikowaniu. Łączy wiedzę teoretyczną z praktyczną.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* Posiada zdolność operatywnego wykorzystania wiedzy do tworzenia własnych propozycji działania instytucji kulturalnych.

*Forma prowadzenia zajęć:* ćwiczenia.

## 17. Kody kultury

*Cel kształcenia:* zapoznanie ze znakami, kodami i symbolami. Prezentacja kodów kulturowych. Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i terminami związanymi z semiotyką kultury. Przybliżenie teorii i typologii znaków. Prezentacja najważniejszych koncepcji związanych z semiotyką kultury.

*Treści merytoryczne:* Ćwiczenia zwracają uwagę na rolę znaków, obrazów, kodów i symboli w kulturze. Podejmują problematykę kodów kulturowych. Analizują obrazy poetyckie, malarskie, filmowe. Akcentują znaczenie kodów w reklamie, fotografii, plakacie, komiksie. Badają subkultury muzyczne. Na wykładach omawia się następujące zagadnienia: Semiotyka logiczna (Charles Sanders Peirce) oraz semiologia lingwistyczna (Ferdinand de Saussure). Teoria znaku i jego typologia. Definicja znaku, kodu, symbolu. Kod kulturowy, wizualny, ikonologiczny. Ikonografia i ikonologia. Mity i symbole w kulturze. Kobieta w kulturze. Noc w kulturze. Kody kulturowe miejsc (miasto, wieś, ogród, dom). Ubiór jako kod kultury. Motywy baśniowe, mitologiczne, malarskie, literackie, filmowe w reklamach. Postacie kultowe.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe zagadnienia związane z semiotyką. Rozróżnia najważniejszych przedstawicieli semiotyki. Rozumie zjawiska kulturowe oraz postrzega kulturę jako obszar kodów, znaków, obrazów i symboli.

*Umiejętności (potrafi):* zdefiniować podstawowe pojęcia dotyczące semiotyki, umie rozróżnić znak, obraz, symbol, kod. Posiada umiejętność porównywania różnych koncepcji związanych z teorią znaku, potrafiąc posługiwać się systemami semiotycznymi. Potrafi analizować i interpretować dzieła sztuki i literatury, formułując adekwatne wnioski.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* wyjaśniać zjawiska kulturowe w kontaktach społecznych, używając właściwej terminologii; Utrwalać poczucie wartości i piękna literatury oraz sztuki oraz zachowywać ostrożność w wyrażaniu opinii na temat wytworów kultury, posiadając skalę porównawczą.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykłady i ćwiczenia.

## 18. Teksty kultury

*Cel kształcenia:* wykształcenie umiejętności analizy i interpretacji tzw. nieliterackich tekstów kultury z wykorzystaniem pojęć i kategorii naukowych. Nabywanie i doskonalenie sprawności uruchamiania wszelkich dostępnych kontekstów interpretacyjnych. Rozwijanie świadomości kontekstualnego odbioru tekstów kultury.

*Treści merytoryczne:* na ćwiczeniach analizowane będą różne odmiany przekazów składających się na rzeczywistość kulturową: teksty kultury operujące słowem i obrazem (m.in. film, komiks, reklama, artystyczny komunikat internetowy). Interpretacje będą kształciły nie tylko sprawność posługiwania się terminologią naukową, ale też umiejętność uruchamiania wszelkich dostępnych kontekstów interpretacyjnych. Zajęcia kształcą zdolność świadomego odbioru tekstów kultury na wszystkich poziomach ich konstrukcji i znaczenia. Przedmiot obejmuje interpretację różnorodnych tekstów kultury (m.in. wybrane dzieła filmowe, teatralne, plastyczne, architektoniczne, muzyczne, przekazy multimedialne i internetowe). Przykładowe analizy będą uwzględniać różne konteksty znaczące: tradycję i konwencje kulturowo-gatunkowe, aspekty estetyczne, retoryczne, antropologiczne, aksjologiczne. Szczególny nacisk zostanie położony na ukazanie skomplikowanej budowy przekazów kulturowych (współistnienie różnych systemy znaków i środków wyrazu artystycznego). Na wykładach zostanie wprowadzona terminologia naukowa i kategorie służące opisowi i rozumieniu rozmaitych komunikatów. Wyboru zestawu tekstów do analizy dokonuje prowadzący zajęcia, kierując się kryteriami tematycznymi bądź formalnymi.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* budowę oraz metody analizy wytworów kultury literackiej, filmowej, teatralnej, plastycznej i medialnej. Zna podstawową terminologię nauk humanistycznych. Zna

skomplikowaną strukturę, funkcje zastosowanych środków artystycznych oraz różne konteksty pomagające w pełniejszym zrozumieniu tekstów kultury.

*Umiejętności (potrafi):* w praktyce stosować wiedzę z zakresu budowy tekstów kultury i umie posługiwać się fachową terminologią przy ich opisie, analizie i interpretacji. Samodzielnie wskazuje i objaśnia funkcjonalne i semantyczne aspekty komentowanych tekstów. Potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* wykorzystania w odpowiedniej sytuacji językowej opanowaną w trakcie zajęć terminologię specjalistyczną. Ma świadomość znaczenia europejskiego dziedzictwa literackiego i kulturowego dla rozumienia aktualnych wydarzeń społecznych i kulturalnych. Ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej dla kształtowania się i jakości więzi społecznych. Jest otwarty na nowe idee i na zmianę ukształtowanych opinii, wynikającą z nowej wiedzy i jej uzasadnienia.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykład i ćwiczenia.

## **19. Teatr w kulturze**

*Cel kształcenia:* zaznajomienie z najważniejszymi faktami z historii teatru, zapoznanie z głównymi problemami antropologii widowisk. Wykształcenie umiejętności krytycznego oglądu widowisk oraz dostrzegania ich funkcji w życiu kulturalnym.

*Treści merytoryczne:* Wybrane zagadnienia z historii teatru i antropologii widowisk- analiza tekstów i dyskusja. Wybrane zagadnienia z historii teatru i antropologii widowisk.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* najważniejsze fakty z historii teatru, definiuje podstawowe pojęcia z antropologii teatru, wykazuje znajomość najważniejszych teorii widowiskowych, opisuje najistotniejsze zjawiska kulturowe noszące znamiona widowiskowości.

*Umiejętności (potrafi):* wykorzystać zdobytą wiedzę podczas obserwacji zjawisk kultury współczesnej, analizować i oceniać kształt widowiskowości zjawisk kulturowych noszących znamiona widowiskowości. Potrafi analizować teksty literackie i teoretycznoliterackie, wykorzystując zdobytą wiedzę.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* uczestnictwa w życiu kulturalnym, jest kreatywny w formułowaniu opinii. Pracuje w zespole, wykazuje tolerancję i poszanowanie dla innych sądów, docenia różnorodność zjawisk kulturowych.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykład i ćwiczenia.

## **20. Wstęp do kulturoznawstwa**

*Cel kształcenia:* kształcenie wiedzy na temat istotnej roli kultury w życiu każdego z ludzi i narodów.

*Treści merytoryczne:* zajęcia dotyczą szeroko rozumianej kultury oraz jej związków z literaturą.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* wiedzę o instytucjach kultury oraz świadomość uczestnictwa w życiu kulturalnym oraz wiedzę o ważnych zjawiskach życia literackiego i kulturalnego.

*Umiejętności (potrafi):* analizować i interpretować wytwory kultury z różnych epok, konwencji i kategorii estetycznych; stosuje odpowiednie do dzieła metody interpretacji.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* ma świadomość znaczenia europejskiego dziedzictwa literackiego, językowego i kulturowego dla rozumienia aktualnych wydarzeń społecznych i kulturalnych.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykład.

## **21. Wiedza o filmie**

*Cel kształcenia:* poznanie najważniejszych elementów wiedzy z zakresu historii filmu i kina oraz teorii dzieła filmowego i jego estetyki.

*Treści merytoryczne:* Historia teorii dzieła filmowego, techniki filmowe. Polskie kino moralnego niepokoju. Najważniejsi przedstawiciele kina polskiego i światowego. Krytyka antropologiczna sztuki filmowej. Socjologiczny wymiar sztuki filmowej. Estetyka filmu współczesnego. Początki kina: lustro i spektakle cieni. Kino to projekcja, Sformalizowana widzialność. Louis Lumiere - wynalazca kinematografu, pierwszy autor i producent kinematograficzny. Georges Melies - od sztuk magicznych do kinematografu. Kinematograf atrakcji. Dawid Wark Griffin - kino uczy opowiadać (filmy: Nietolerancja, Narodziny narodu). Film amerykański. Awangarda we francuskim i niemieckim kinie niemym (film abstrakcyjny, dadaistyczny, surrealistyczny, kino czyste) (film: Gabinet Doktora Caligari) Francuska szkoła impresjonistyczna (Louis Delluc, Germaine Dulac, Jean Epstein), Kino Rosji carskiej i Związku Sowieckiego. Realizm czy propaganda (S.Eisenstein, jego film Pancernik Potiomkin, Pudowkin). Przełom dźwiękowy. Kino muzyczne, (film: musical: Deszczowa piosenka, Mary Poppins). Film autorski (Rossellini, Visconti, De Sica, Luis Bunuel, A. Kurosawa, Ingmar Bergman).

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* wiedzę na temat estetyki filmu, teorii dzieła filmowe i historii rozwoju filmu i kina polskiego i światowego.

*Umiejętności (potrafi):* określać najważniejsze cechy poetyki filmu niemego, abstrakcyjnego, autorskiego. Lokalizują w czasie poszczególne dzieła filmowe. Potrafią napisać scenariusz filmowy.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* rozwijania wrażliwości estetycznej i podejmowania namysłu nad wartością filmu i kina w kulturze. Uwewnętrzniają postawę aktywnego zaangażowania we współtworzenie kultury.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykład i ćwiczenia.

## **V. PRAKTYKA**

### **1. Praktyka psychologiczno-pedagogiczna**

*Cel kształcenia:* przygotowanie do zadań praktycznego wykonywania zawodu nauczyciela ze szczególnym uwzględnieniem roli wychowawcy klasy i prowadzenia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

*Treści kształcenia:* praktyka psychologiczno-pedagogiczna służy uruchomieniu wiedzy uzyskanej podczas zajęć z psychologii i pedagogiki ogólnej w procesie obserwacji i refleksji nad procesem edukacyjnym. Pozwala określić miejsce nauczyciela i podmiotu jego zabiegów w przebiegu złożonej i wieloaspektowej relacji wzajemnej.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają; organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego; zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

*Umiejętności (potrafi):* wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze; wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów; wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas; wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich; zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych; analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

*Forma prowadzenia zajęć:* praktyka (40 godzin).

## **2. Praktyka przedmiotowo-metodyczna**

*Cel kształcenia:* przygotowanie do zadań praktycznego wykonywania zawodu nauczyciela polonisty ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki nauczanego przedmiotu, jego roli w kształtowaniu osobowości wychowanka i przygotowania uczniów do uczestniczenia w kulturze polskiej, europejskiej i światowej. Świadomość potrzeby indywidualizowania zadań szczególnie w odniesieniu do uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym wybitnie zdolnych i potrzebujących dodatkowego wsparcia.

*Treści kształcenia:* praktyka przedmiotowo-metodyczna służy uruchomieniu wiedzy i umiejętności uzyskanych w procesie edukacji nauczycielskiej, w tym szczególnie podczas zajęć z dydaktyki przedmiotu język polski. Kształcenie postawy refleksyjnej praktyka w procesie obserwacji i analizy procesu edukacyjnego, a także własnych działań i ich efektów w interakcji z uczniem. Pozwala określić miejsce nauczyciela polonisty i podmiotu zabiegów edukacyjnych w przebiegu złożonej i wieloaspektowej relacji wzajemnej z uczniem i jego rodzicami oraz innymi pracownikami szkoły.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty; sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty; rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.

*Umiejętności (potrafi):* wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej; zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć; analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.

*Forma prowadzenia zajęć:* praktyka (120 godzin).

## **3. Praktyka zawodowa**

*Cel kształcenia:* kształcenie umiejętności wykorzystania wiedzy zdobytej na studiach; poznanie organizacji, struktur i sposobu funkcjonowania instytucji, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych; kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nim związanych; wdrożenie do pracy w zespole oraz odpowiedzialności za powierzone zadania; pobudzenie aktywności studentów.

*Treści merytoryczne:* Przebieg praktyki uzależniony jest od miejsca i formy jej odbywania:

Przykładowe miejsca odbywania praktyk: - państwowe instytucje kulturalne, zajmujące się animacją i upowszechnianiem kultury: teatry, muzea, archiwa, domy i ośrodki kultury, izby pamięci, izby regionalne, ośrodki informacji kulturalnej, jak również fundacje i organizacje pożytku publicznego; - wydawnictwa i środki masowego przekazu oraz inne jednostki zajmujące się działalnością zarówno komercyjną, jak i prowadzonych niekomercyjnie działań z zakresu animacji i popularyzacji kultury.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* wiedzę na temat funkcjonowania instytucji kulturalnych, społecznych, itp.

*Umiejętności (potrafi):* korzystać z wiedzy przekazywanej podczas praktyki.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* wykorzystać przyswojoną podczas studiów wiedzę i umiejętności podczas trwania praktyki w wybranym przez siebie miejscu.

*Forma prowadzenia zajęć:* praktyka (160 godzin).

## **VI. INNE**

### **1. Etykieta**

*Cel kształcenia:* celem wykładów jest zapoznanie studentów z wybranymi zagadnieniami dotyczącymi zasad savoir-vivre'u.

*Treści merytoryczne:* podstawowe zagadnienia dotyczące zasad savoir-vivre'u w życiu codziennym (zwroty grzecznościowe, powitania, rozmowa przez telefon, podstawowe zasady etykiety oraz precedencji w miejscach publicznych). Etykieta uniwersytecka (precedencja, tytułowanie, zasady korespondencji). Etykieta biznesowa (dostosowanie ubioru do okoliczności, zasady przedstawiania, przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej).

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe zasady rządzące interpersonalnymi relacjami w życiu prywatnym oraz w relacjach zawodowych.

*Umiejętności (potrafi):* stosować zasady etykiety i kurtuazji w życiu społecznym i zawodowym.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* uznania znaczenia zasad etykiety w relacjach interpersonalnych.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykład.

### **2. Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy**

*Cel kształcenia:* celem kształcenia jest przekazanie podstawowych wiadomości na temat ogólnych zasad postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków studentów, zasad udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku, jak również wskazanie potencjalnych zagrożeń, z jakimi mogą zetknąć się studenci.

*Treści merytoryczne:* obowiązujące regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Identyfikacja, analiza i ocena zagrożeń dla życia i zdrowia na poszczególnych kierunkach studiów (czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe). Analiza okoliczności i przyczyn wypadków studentów: omówienie przyczyn wypadków. Ogólne zasady postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń (np. pożaru). Zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku - apteczka pierwszej pomocy. Dostosowanie treści szkoleń do profilu danego kierunku studiów jest bardzo ważne, gdyż chodzi o wskazanie potencjalnych zagrożeń, z jakimi mogą zetknąć się studenci.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* ogólne zasady postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków studentów; zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.

*Umiejętności (potrafi):* postępować z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia; realizować zasady bezpieczeństwa związane z pracą; posługiwać się środkami ochrony indywidualnej i środkami ratunkowymi, w tym udzielać pierwszej pomocy.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* zachowania się w sposób profesjonalny i etyczny.

*Forma prowadzenia zajęć:* wykład.

### **3. Ergonomia**

*Cel kształcenia:* celem przedmiotu jest przybliżenie studentom podstawowych zagadnień związanych z ergonomią rozumianą w sensie interdyscyplinarnym, uświadomienie zagrożeń i problemów (także zdrowotnych) związanych z niewłaściwymi rozwiązaniami ergonomicznymi na stanowiskach pracy zawodowej oraz w życiu pozazawodowym a także korzyści wynikających z prawidłowych działań w tym zakresie.

*Treści merytoryczne:* ergonomia – podstawowe pojęcia i definicje. Ergonomia jako nauka interdyscyplinarna. Główne nurty w ergonomii: ergonomia stanowiska pracy (wysiłek fizyczny na stanowisku pracy, wysiłek psychiczny na stanowisku pracy, dostosowanie antropometryczne stanowiska pracy, materialne środowisko pracy), ergonomia produktu – inżynieria ergonomicznej jakości, ergonomia dla osób starszych i niepełnosprawnych. Ergonomia pracy stojącej i siedzącej.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* podstawowe pojęcia związane z ergonomią, ze szczególnym uwzględnieniem ergonomii stanowiska pracy.

*Umiejętności (potrafi):* oceniać (w zakresie podstawowym) warunki w pracy zawodowej oraz podczas aktywności pozazawodowej ze względu na problemy ergonomiczne i zagrożenia z tym związane.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* przejawiania postawy antropocentrycznej w stosunku do warunków pracy i życia codziennego; reagowania na zagrożenia wynikające z wadliwych rozwiązań i nieprawidłowości w zakresie jakości ergonomicznej; realizowania postawy wrażliwości na potrzeby osób niepełnosprawnych (w kontekście ergonomicznym).

*Forma prowadzenia zajęć:* wykład.

#### **4. Ochrona własności intelektualnej**

*Cel kształcenia:* celem kształcenia jest zapoznanie studenta z elementarnymi zasadami, pojęciami oraz procedurami prawa ochrony własności intelektualnej.

*Treści merytoryczne:* pojęcie własności intelektualnej. Przedmiot prawa własności intelektualnej. Podmioty prawa własności intelektualnej. Treść prawa własności intelektualnej - prawa autorskie i pokrewne. Ograniczenia praw autorskich. Licencje ustawowe i umowne. Dozwolony użytek osobisty i publiczny utworów. Naruszenia praw autorskich (plagiat i piractwo intelektualne). Regulacje szczególne z zakresu prawa autorskiego – ochrona programów komputerowych i baz danych.

*Efekty uczenia się:*

*Wiedza (zna i rozumie):* ustawowy aparat pojęciowy związany z ochroną prawną własności intelektualnej; pola eksploatacji utworów i tryby ich użytku.

*Umiejętności (potrafi):* identyfikować oraz implementować dozwolone pola eksploatacji utworów w toku analizy krytycznej oraz działalności naukowej w środowisku akademickim.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):* świadomego korzystania z ustawowych pól eksploatacji utworów w środowisku akademickim oraz życiu prywatnym (np. środowisku sieciowym).

*Forma prowadzenia zajęć:* wykład.

**PLAN STUDIÓW**  
**KIERUNKU FILOLOGIA POLSKA**  
**W ZAKRESIE: KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELSKIEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO**

**Obowiązuje od cyklu:** 2019/2020 Z

**Profil kształcenia:** ogólnoakademicki

**Forma studiów:** stacjonarne

**Poziom studiów:** studia pierwszego stopnia - licencjackie

**Liczba semestrów:** 6

**Dziedzina/y nauki/dyscyplina/y naukowa/e lub artystyczna/e:** dziedzina nauk humanistycznych/ dyscypliny naukowe: językoznawstwo i literaturoznawstwo

**Rok studiów:** 1, semestr: 1

| Lp.                                                      | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć                        | Semestr | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Forma zaliczenia | Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |
|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|---------|---------------------|-----------------------------------|------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|
|                                                          |                                                     |         |                     |                                   |                  |                                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |
| Grupa treści                                             |                                                     |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| I - WYMAGANIA OGÓLNE                                     |                                                     |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| 1                                                        | Język obcy I                                        | 1       | 2                   | 1                                 | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                     |         | 2                   | 1                                 | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                     |         |                     | 1                                 | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                     |         | 2                   | 1                                 | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |
| II – PODSTAWOWE                                          |                                                     |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| 1                                                        | Główne problemy literatury i kultury XIX i XX wieku | 1       | 2                   | 0,5                               | egz.             | o                                                 | 30                                                                                                                | 15     | 15        | 4    | 0        | 0               |
| 2                                                        | Język łaciński z elementami kultury antycznej       | 1       | 2                   | 0,5                               | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 15     | 15        | 2    | 0        | 0               |
| 3                                                        | Filozoficzne konteksty literatury                   | 1       | 2,5                 | 0                                 | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |

|                                                          |                                                     |   |           |            |          |          |            |            |            |           |          |          |
|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|---|-----------|------------|----------|----------|------------|------------|------------|-----------|----------|----------|
| 4                                                        | Historia Polski                                     | 1 | 2,0       | 1          | zal-o    | o        | 15         | 15         | 0          | 2         | 0        | 0        |
| 5                                                        | Nauki pomocnicze filologii polskiej                 | 1 | 2         | 0,5        | zal-o    | o        | 30         | 15         | 15         | 2         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                     | 1 | 10,5      | 2,5        | x        | x        | 135        | 60         | 75         | 12        | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                     |   |           | 2,5        | x        | x        | 135        | 60         | 75         |           | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                     |   | 4         | 0,5        | x        | x        | 45         | 30         | 15         | 4         | 0        | 0        |
| <b>III – KIERUNKOWYCH</b>                                |                                                     |   |           |            |          |          |            |            |            |           |          |          |
| 1                                                        | Literatura epok dawnych                             | 1 | 4         | 1          | zal-o    | o        | 60         | 30         | 30         | 2         | 0        | 0        |
| 2                                                        | Literatura powszechna                               | 1 | 2         | 0,5        | zal-o    | o        | 30         | 0          | 30         | 2         | 0        | 0        |
| 3                                                        | Poetyka z elementami teorii literatury              | 1 | 2         | 1          | zal-o    | o        | 30         | 0          | 30         | 2         | 0        | 0        |
| 4                                                        | Wstęp do nauki o języku                             | 1 | 1         | 0,5        | zal-o    | o        | 15         | 0          | 15         | 2         | 0        | 0        |
| 5                                                        | Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego    | 1 | 2         | 1          | zal-o    | o        | 45         | 15         | 30         | 2         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                     |   | 11        | 4          | x        | x        | 195        | 75         | 120        | 10        | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                     |   |           | 4          | x        | x        | 195        | 75         | 120        |           | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                     |   | 2         | 1          | x        | x        | 45         | 15         | 30         | 2         | 0        | 0        |
| <b>IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA</b>            |                                                     |   |           |            |          |          |            |            |            |           |          |          |
| 1                                                        | Psychologia ogólna                                  | 1 | 2,5       | 0,50       | zal-o    | f        | 45         | 30         | 15         | 2         | 0        | 0        |
| 2                                                        | Pedagogika ogólna                                   | 1 | 2,5       | 0,50       | zal-o    | f        | 45         | 30         | 15         | 2         | 0        | 0        |
| 3                                                        | BHP w instytucjach edukacyjnych                     | 1 | 1         | 0,00       | Zal-o    | f        | 15         | 15         | 0          | 2         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                     |   | 6         | 1,00       | x        | x        | 105        | 75         | 30         | 6         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                     |   |           | 1,00       | x        | x        | 105        | 75         | 30         |           | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                     |   | 6         | 0,00       | x        | x        | 105        | 75         | 30         | 6         | 0        | 0        |
| <b>VI – INNE</b>                                         |                                                     |   |           |            |          |          |            |            |            |           |          |          |
| 1                                                        | Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy | 1 | 0,5       | 0          | zal      | o        | 4          | 4          | 0          | 0         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                     |   | 0,5       | 0          | x        | x        | 4          | 4          | 0          | 0         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                     |   |           | 0          | x        | x        | 4          | 4          | 0          |           | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                     |   | 0         | 0          | x        | x        | 0          | 0          | 0          | 0         | 0        | 0        |
| <b>Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 1</b>       |                                                     |   | <b>30</b> | <b>7,5</b> | <b>x</b> | <b>x</b> | <b>409</b> | <b>184</b> | <b>225</b> | <b>29</b> | <b>0</b> | <b>0</b> |

**Rok studiów: 1, semestr: 2**

| Lp.                                                      | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć                     | Semestr | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Forma zaliczenia | Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |  |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|---------|---------------------|-----------------------------------|------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|--|
|                                                          |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |  |
| Grupa treści                                             |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| I - WYMAGANIA OGÓLNE                                     |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Przedmiot ogólnouczeniowy                        | 2       | 2                   | 0,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 1    | 0        | 0               |  |
| 2                                                        | Język obcy II                                    | 2       | 2                   | 1,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |  |
| 3                                                        | Technologie informacyjne w humanistyce           | 2       | 2                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                  |         | 6                   | 2                                 | x                | x                                                 | 90                                                                                                                | 30     | 15        | 3    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                  |         |                     | 2                                 | x                | x                                                 | 90                                                                                                                | 30     | 15        |      | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                  |         | 4                   | 2                                 | x                | x                                                 | 90                                                                                                                | 30     | 0         | 0    | 0        | 0               |  |
| II PODSTAWOWYCH                                          |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Historia Polski                                  | 2       | 2                   | 0,00                              | egz              | o                                                 | 15                                                                                                                | 15     | 0         | 2    | 0        | 0               |  |
| 2                                                        | Język łaciński z elementami kultury antycznej    | 2       | 2,5                 | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                  |         | 4,5                 | 1,00                              | x                | x                                                 | 45                                                                                                                | 15     | 30        | 4    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                  |         |                     | 1,00                              | x                | x                                                 | 45                                                                                                                | 15     | 30        |      | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                  |         | 2                   | 0,00                              | x                | x                                                 | 0                                                                                                                 | 0      | 0         | 2    | 0        | 0               |  |
| III KIERUNKOWYCH                                         |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Literatura epok dawnych                          | 2       | 4                   | 1,00                              | egz              | o                                                 | 60                                                                                                                | 30     | 30        | 4    | 0        | 0               |  |
| 2                                                        | Leksykologia i leksykografia współczesna         | 2       | 2                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| 3                                                        | Podstawy pisowni polskiej                        | 2       | 2                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| 4                                                        | Poetyka z elementami teorii literatury           | 2       | 2                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| 5                                                        | Zagadnienia literatury współczesnej              | 2       | 1                   | 0,50                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 15     | 15        | 2    | 0        | 0               |  |
| 6                                                        | Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego | 2       | 3                   | 1,00                              | egz              | o                                                 | 60                                                                                                                | 30     | 30        | 4    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                  |         | 14                  | 5,50                              | x                | x                                                 | 240                                                                                                               | 75     | 165       | 16   | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                  |         |                     | 5,50                              | x                | x                                                 | 240                                                                                                               | 75     | 165       |      | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                  |         |                     | 0                                 | x                | x                                                 | 0                                                                                                                 | 0      | 0         | 0    | 0        | 0               |  |

| IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA                   |                                      |   |     |       |       |   |     |     |     |    |   |   |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------------|---|-----|-------|-------|---|-----|-----|-----|----|---|---|
| 1                                                        | Psychologia edukacyjna               | 2 | 2   | 1,00  | zal-o | f | 30  | 0   | 30  | 2  | 0 | 0 |
| 2                                                        | Pedagogika                           | 2 | 2   | 1,00  | zal-o | f | 30  | 0   | 30  | 2  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                      |   | 4   | 2,00  | x     | x | 60  | 30  | 30  | 4  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                      |   |     | 2,00  | x     | x | 60  | 30  | 30  |    | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                      |   | 4   | 2,00  | x     | x | 60  | 30  | 30  | 4  | 0 | 0 |
| V. PRAKTYKA                                              |                                      |   |     |       |       |   |     |     |     |    |   |   |
| 1                                                        | Praktyka psychologiczno-pedagogiczna | 2 | 1,5 | 1,33  | zal-o | f | 40  | 0   | 40  | 2  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                      |   |     | 1,33  | x     | x | 40  | 0   | 40  | 2  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty praktyczne)   |                                      |   |     | 1,33  | x     | x | 40  | 0   | 40  | 2  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                      |   | 1,5 | 1,33  | x     | x | 40  | 0   | 40  | 2  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 2              |                                      |   | 30  | 11,83 | x     | x | 475 | 120 | 355 | 29 | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 1 roku studiów         |                                      |   | 60  | 20,33 | x     | x | 944 | 334 | 610 | 58 | 0 | 0 |

**Rok studiów 2 , semestr: 3**

| Lp.                                                      | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć                     | Semestr | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Forma zaliczenia | Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|---------|---------------------|-----------------------------------|------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|
|                                                          |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |
| Grupa treści                                             |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| I - WYMAGANIA OGÓLNE                                     |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| 1                                                        | Język obcy III                                   | 3       | 2                   | 1,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |
| 2                                                        | Wychowanie fizyczne                              | 3       | 0                   | 0,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 0    |          |                 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                  |         | 2                   | 1,00                              | x                | x                                                 | 60                                                                                                                | 0      | 60        | 1    | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                  |         |                     | 1,00                              | x                | x                                                 | 60                                                                                                                | 0      | 60        |      | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           | 0    | 0        | 0               |
| III – KIERUNKOWYCH                                       |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| 1                                                        | Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego | 3       | 5                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 45                                                                                                                | 15     | 30        | 2    | 0        | 0               |

|                                                          |                                        |   |           |             |          |          |            |            |            |           |          |          |
|----------------------------------------------------------|----------------------------------------|---|-----------|-------------|----------|----------|------------|------------|------------|-----------|----------|----------|
| 2                                                        | Kultura języka i wypowiedzi            | 3 | 4         | 0,50        | zal-o    | o        | 30         | 15         | 15         | 2         | 0        | 0        |
| 3                                                        | Literatura romantyzmu                  | 3 | 6         | 1,00        | egz      | o        | 60         | 30         | 30         | 4         | 0        | 0        |
| 4                                                        | Poetyka z elementami teorii literatury | 3 | 5         | 0,50        | egz      | o        | 30         | 15         | 15         | 4         | 0        | 0        |
| 5                                                        | Literatura powszechna                  | 3 | 4         | 0,50        | zal-o    | o        | 30         | 15         | 15         | 2         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                        |   | 24        | 3,50        | x        | x        | 195        | 90         | 105        | 14        | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                        |   |           | 3,50        | x        | x        | 195        | 90         | 105        |           | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                        |   | 0         | 0           | x        | x        | 0          | 0          | 0          | 0         | 0        | 0        |
| <b>IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA</b>            |                                        |   |           |             |          |          |            |            |            |           |          |          |
| 1                                                        | Podstawy dydaktyki                     | 3 | 3         | 0,00        | egz      | f        | 30         | 30         | 0          | 4         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                        |   | 3         | 0,00        | x        | x        | 30         | 30         | 0          | 4         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                        |   |           | 0,00        | x        | x        | 30         | 30         | 0          | 0         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                        |   | 3         | 0,00        | x        | x        | 30         | 30         | 0          | 4         | 0        | 0        |
| <b>V. INNE</b>                                           |                                        |   |           |             |          |          |            |            |            |           |          |          |
| 1                                                        | Ergonomia                              | 3 | 0,25      | 0,00        | zal      | o        | 2          | 2          | 0          | 0         | 0        | 0        |
| 2                                                        | Etykieta                               | 3 | 0,5       | 0,00        | zal      | o        | 4          | 4          | 0          | 0         | 0        | 0        |
| 3                                                        | Ochrona własności intelektualnej       | 3 | 0,25      | 0,00        | zal      | o        | 2          | 2          | 0          | 0         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                        |   | 1         | 0,00        | x        | x        | 8          | 8          | 0          | 0         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                        |   |           | 0,00        | x        | x        | 8          | 8          | 0          | 0         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                        |   | 0         | 0,00        | x        | x        | 0          | 0          | 0          | 0         | 0        | 0        |
| <b>Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 3</b>       |                                        |   | <b>30</b> | <b>4,50</b> | <b>x</b> | <b>x</b> | <b>293</b> | <b>128</b> | <b>165</b> | <b>19</b> | <b>0</b> | <b>0</b> |

#### Rok studiów: 2, semestr: 4

| Lp.                  | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć | Semestr | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Forma zaliczenia | Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |  |
|----------------------|------------------------------|---------|---------------------|-----------------------------------|------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|--|
|                      |                              |         |                     |                                   |                  |                                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |  |
| Grupa treści         |                              |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| I – WYMAGANIA OGÓLNE |                              |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                    | Przedmiot ogólnouczelniany   | 4       | 2                   | 0,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 1    | 0        | 0               |  |

|                                                          |                                                  |   |           |              |          |          |            |            |            |           |          |          |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|---|-----------|--------------|----------|----------|------------|------------|------------|-----------|----------|----------|
| 2                                                        | Język obcy IV                                    | 4 | 2         | 1,00         | egz      | f        | 30         | 0          | 30         | 1         | 0        | 0        |
| 3                                                        | Wychowanie fizyczne                              | 4 | 0         | 0,00         | zal-o    | o        | 30         | 0          | 30         | 0         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                  |   | 4         | 1,00         | x        | x        | 90         | 30         | 60         | 2         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                  |   |           | 1,00         | x        | x        | 90         | 30         | 60         |           | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                  |   | 4         | 1,00         | x        | x        | 60         | 30         | 30         | 2         | 0        | 0        |
| <b>III – KIERUNKOWYCH</b>                                |                                                  |   |           |              |          |          |            |            |            |           |          |          |
| 1                                                        | Analiza i interpretacja dzieła literackiego      | 4 | 2,5       | 1,00         | zal-o    | o        | 30         | 0          | 30         | 2         | 0        | 0        |
| 2                                                        | Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego | 4 | 3         | 1,00         | egz      | o        | 45         | 15         | 30         | 4         | 0        | 0        |
| 3                                                        | Stylistyka współczesna                           | 4 | 2         | 1,00         | zal-o    | o        | 30         | 0          | 30         | 2         | 0        | 0        |
| 4                                                        | Literatura pozytywizmu                           | 4 | 4         | 1,00         | egz      | o        | 45         | 15         | 30         | 4         | 0        | 0        |
| 5                                                        | Proseminarium                                    | 4 | 1         | 0,50         | zal-o    | f        | 15         | 0          | 15         | 2         | 0        | 0        |
| 6                                                        | Literatura Młodej Polski                         | 4 | 3         | 1,00         | egz      | o        | 60         | 30         | 30         | 4         | 0        | 0        |
| 7                                                        | Kultura języka i wypowiedzi                      | 4 | 2         | 0,50         | zal-o    | o        | 15         | 0          | 15         | 2         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                  |   | 17,5      | 6,00         | x        | x        | 240        | 60         | 180        | 20        | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                  |   |           | 6,00         | x        | x        | 240        | 60         | 180        | 0         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                  |   | 1         | 0,50         | x        | x        | 15         | 0          | 15         | 2         | 0        | 0        |
| <b>IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA</b>            |                                                  |   |           |              |          |          |            |            |            |           |          |          |
| 1                                                        | Emisja głosu                                     | 4 | 2         | 1,00         | zal-o    | f        | 30         | 0          | 30         | 2         | 0        | 0        |
| 2                                                        | Dydaktyka języka polskiego                       | 4 | 4,5       | 1,00         | zal-o    | f        | 60         | 30         | 30         | 2         | 0        | 0        |
| 3                                                        | Wykład monograficzny                             | 4 | 2         | 0,00         | zal-o    | f        | 30         | 30         | 0          | 2         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                  |   | 8,5       | 2,00         | x        | x        | 120        | 60         | 60         | 6         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                  |   |           | 2,00         | x        | x        | 90         | 30         | 60         | 0         | 0        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                  |   | 8,5       | 2,00         | x        | x        | 120        | 60         | 60         | 0         | 0        | 0        |
| <b>Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 4</b>       |                                                  |   | 30        | 9,00         | x        | x        | 435        | 165        | 270        | 28        | 0        | 0        |
| <b>Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 2 roku studiów</b>  |                                                  |   | <b>60</b> | <b>13,50</b> | <b>x</b> | <b>x</b> | <b>743</b> | <b>278</b> | <b>465</b> | <b>47</b> | <b>0</b> | <b>0</b> |

**Rok studiów: 3 semestr: 5**

| Lp.                                                      | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć                | Semestr | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Forma zaliczenia | Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |  |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------|---------|---------------------|-----------------------------------|------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|--|
|                                                          |                                             |         |                     |                                   |                  |                                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |  |
| Grupa treści                                             |                                             |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| III – KIERUNKOWYCH                                       |                                             |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Analiza i interpretacja dzieła literackiego | 5       | 4                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| 2                                                        | Literatura powszechna                       | 5       | 2                   | 0,50                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 15     | 15        | 2    | 0        | 0               |  |
| 3                                                        | Literatura dwudziestolecia międzywojennego  | 5       | 4                   | 1,00                              | egz              | o                                                 | 60                                                                                                                | 30     | 30        | 4    | 0        | 0               |  |
| 4                                                        | Literatura po 1939 roku                     | 5       | 3                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 60                                                                                                                | 30     | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| 5                                                        | Seminarium licencjackie i praca dyplomowa   | 5       | 7                   | 0                                 | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| 6                                                        | Teoria języka                               | 5       | 3                   | 0,50                              | egz              | o                                                 | 30                                                                                                                | 15     | 15        | 4    | 0        | 0               |  |
| 7                                                        | Gramatyka historyczna języka polskiego      | 5       | 3                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 60                                                                                                                | 30     | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                             |         | 26                  | 5,00                              | x                | x                                                 | 300                                                                                                               | 120    | 180       | 18   | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                             |         |                     | 5,00                              | x                | x                                                 | 300                                                                                                               | 120    | 180       | 0    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                             |         | 7                   | 0,00                              | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA                   |                                             |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Dydaktyka języka polskiego                  | 5       | 3                   | 1,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| 2                                                        | Etyka zawodu nauczyciela                    | 5       | 1                   | 0,00                              | zal-o            | f                                                 | 15                                                                                                                | 15     | 0         | 2    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                             |         | 4                   | 1,00                              | x                | x                                                 | 45                                                                                                                | 15     | 30        | 4    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                             |         |                     | 1,00                              | x                | x                                                 | 45                                                                                                                | 15     | 30        | 0    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                             |         | 4                   | 1,00                              | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 5              |                                             |         | 30                  | 6                                 | x                | x                                                 | 345                                                                                                               | 135    | 210       | 22   | 0        | 0               |  |

**Rok studiów: 3. semestr: 6**

| Lp.                                                      | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć              | Semestr | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Forma zaliczenia | Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |  |
|----------------------------------------------------------|-------------------------------------------|---------|---------------------|-----------------------------------|------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|--|
|                                                          |                                           |         |                     |                                   |                  |                                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |  |
| Grupa treści                                             |                                           |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| I – WYMAGANIA OGÓLNE                                     |                                           |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Przedmiot ogólnouczelniany                | 6       | 2                   | 0,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 1    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                           |         | 2                   | 0,00                              | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 1    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                           |         |                     | 0,00                              | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 0    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                           |         | 2                   | 0,00                              | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 1    | 0        | 0               |  |
| III – KIERUNKOWYCH                                       |                                           |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Gramatyka historyczna języka polskiego    | 6       | 4                   | 1,00                              | egz              | o                                                 | 45                                                                                                                | 15     | 30        | 4    | 0        | 0               |  |
| 2                                                        | Korespondencja sztuk                      | 6       | 2                   | 0,50                              | zal-o            | o                                                 | 45                                                                                                                | 30     | 15        | 2    | 0        | 0               |  |
| 3                                                        | Literatura dla dzieci i młodzieży         | 6       | 2                   | 0,50                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 15     | 15        | 2    | 0        | 0               |  |
| 4                                                        | Literatura po 1939 roku                   | 6       | 3                   | 0,50                              | egz              | o                                                 | 30                                                                                                                | 15     | 15        | 4    | 0        | 0               |  |
| 5                                                        | Seminarium licencjackie i praca dyplomowa | 6       | 7                   | 0,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| 6                                                        | Wiedza o mediach                          | 6       | 2                   | 0,00                              | zal-o            | o                                                 | 15                                                                                                                | 15     | 0         | 2    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                           |         | 20                  | 2,50                              | x                | x                                                 | 195                                                                                                               | 90     | 105       | 16   | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                           |         |                     | 2,50                              | x                | x                                                 | 195                                                                                                               | 90     | 105       | 0    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                           |         | 7                   | 0,00                              | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 0    | 0        | 0               |  |
| IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA                   |                                           |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Elementy prawa oświatowego                | 6       | 1,5                 | 0,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 2    | 0        | 0               |  |
| 2                                                        | Wykład monograficzny                      | 6       | 2                   | 0,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 2    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                           |         | 3,5                 | 0,00                              | x                | x                                                 | 60                                                                                                                | 60     | 0         | 4    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                           |         |                     | 0,00                              | x                | x                                                 | 0                                                                                                                 | 0      | 0         | 0    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                           |         | 3,5                 | 0,00                              | x                | x                                                 | 60                                                                                                                | 60     | 0         | 4    | 0        | 0               |  |

| V. PRAKTYKA                                              |                                  |   |     |      |       |   |     |     |     |    |     |   |
|----------------------------------------------------------|----------------------------------|---|-----|------|-------|---|-----|-----|-----|----|-----|---|
| 1                                                        | Praktyka przedmiotowo-metodyczna | 6 | 4,5 | 0,00 | zal-o | f | 0   | 0   | 0   | 2  | 120 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                  |   | 4,5 | 0,00 | x     | x | 0   | 0   | 0   | 0  | 120 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                  |   |     | 0.00 | x     | x | 0   | 0   | 0   | 0  | 120 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                  |   | 4,5 | 0,00 | x     | x | 0   | 0   | 0   | 2  | 120 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 6              |                                  |   | 30  | 2,50 | x     | x | 285 | 180 | 105 | 21 | 120 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 3 roku studiów         |                                  |   | 60  | 8,50 | x     | x | 630 | 315 | 315 | 45 | 120 | 0 |

1. Wykład monograficzny sem. IV  
Wizerunki kobiet w literaturze i sztuce  
Życie kulturalne Wilna
2. Wykład monograficzny sem. VI  
Wizerunki kobiet w literaturze i sztuce  
Życie kulturalne Wilna
3. Ancient roots of contemporary culture  
(przedmiot do wyboru)

#### Tabela podsumowująca plan

| Lp.                                                      | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |
|----------------------------------------------------------|------------------------------|---------------------|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|
|                                                          |                              |                     |                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w planie studiów          |                              | 180                 | 35                                | 2277                                                                                                              | 1157   | 1120      | 120  | 160      | 0               |
| Grupa treści                                             |                              |                     |                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| I - WYMAGANIA OGÓLNE                                     |                              |                     |                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                              | 16                  | 5,00                              | 300                                                                                                               | 90     | 210       | 8    | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                              |                     | 5,00                              | 300                                                                                                               | 90     | 210       | 8    | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                              | 16                  | 5,00                              | 240                                                                                                               | 90     | 150       | 8    | 0        | 0               |
| II – PODSTAWOWYCH                                        |                              |                     |                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                              | 15                  | 3,50                              | 180                                                                                                               | 75     | 105       | 16   | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                              |                     | 3,50                              | 180                                                                                                               | 75     | 105       | 16   | 0        | 0               |

|                                                          |       |       |      |     |     |    |     |   |
|----------------------------------------------------------|-------|-------|------|-----|-----|----|-----|---|
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) | 6     | 0,50  | 60   | 45  | 15  | 6  | 0   | 0 |
| <b>III – KIERUNKOWYCH</b>                                |       |       |      |     |     |    |     |   |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  | 112,5 | 26,50 | 1365 | 740 | 625 | 94 | 0   | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |       | 26,50 | 1365 | 740 | 625 | 94 | 0   | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) | 19    | 2,50  | 180  | 45  | 135 | 12 | 0   | 0 |
| <b>IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA</b>            |       |       |      |     |     |    |     |   |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  | 29    | 0,00  | 420  | 240 | 180 | 0  | 0   | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |       | 0,00  | 420  | 240 | 180 | 0  | 0   | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) | 29    | 0,00  | 420  | 240 | 180 | 0  | 0   | 0 |
| <b>V – PRAKTYKA</b>                                      |       |       |      |     |     |    |     |   |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  | 6     | 0     | 0    | 0   | 0   | 2  | 160 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |       | 0     | 0    | 0   | 0   | 2  | 160 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) | 6     | 0     | 0    | 0   | 0   | 0  | 0   | 0 |
| <b>VI – INNE</b>                                         |       |       |      |     |     |    |     |   |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  | 1,5   | 0     | 12   | 12  | 0   | 0  | 0   | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |       | 0     | 12   | 12  | 0   | 0  | 0   | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) | 0     | 0     | 0    | 0   | 0   | 0  | 0   | 0 |

| I                     | Punkty ECTS sumaryczne wskaźniki ilościowe, w tym zajęcia:                                                                                                          | Punkty ECTS |        |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|--------|
|                       |                                                                                                                                                                     | Liczba      | %      |
| Ogółem - plan studiów |                                                                                                                                                                     | 180         | 100,00 |
| 1                     | wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia                                                                    | 92          | 51,11  |
| 2                     | z zakresu nauk podstawowych                                                                                                                                         | 15          | 8,33   |
| 3                     | o charakterze praktycznym (laboratoryjne, projektowe, warsztatowe)                                                                                                  | 35          | 19,44  |
| 4                     | ogólnouczelniane lub realizowane na innym kierunku                                                                                                                  | 15,5        | 8,66   |
| 5                     | zajęcia do wyboru - co najmniej 30% punktów ECTS                                                                                                                    | 68          | 37,80  |
| 6                     | wymiar praktyk                                                                                                                                                      | 6           | 3,33   |
| 7                     | zajęcia z wychowania fizycznego                                                                                                                                     | -           | -      |
| 8                     | zajęcia z języka obcego                                                                                                                                             | 8           | 4,44   |
| 9                     | zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (dotyczy profilu praktycznego)                                                                                         | -           | -      |
| 10                    | przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych                                                                                                    | 175         | 97,22  |
| 11                    | zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/ach, do których przyporządkowano kierunek studiów (dotyczy profilu ogólnoakademickiego) | 164         | 91,11  |

| II             | Procentowy udział pkt ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych w łącznej liczbie punktów ECTS | %           |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| 1              | językoznawstwo                                                                             | 51          |
| 2              | literaturoznawstwo                                                                         | 49          |
| <b>Ogółem:</b> |                                                                                            | <b>100%</b> |

**PLAN STUDIÓW  
KIERUNKU FILOLOGIA POLSKA  
W ZAKRESIE: WIEDZA O KULTURZE**

**Obowiązuje od cyklu:** 2019/2020 Z

**Profil kształcenia:** ogólnoakademicki

**Forma studiów:** stacjonarne

**Poziom studiów:** studia pierwszego stopnia - licencjackie

**Liczba semestrów:** 6

**Dziedzina/y nauki/dyscyplina/y naukowa/e lub artystyczna/e:** dziedzina nauk humanistycznych/ dyscypliny naukowe: językoznawstwo i literaturoznawstwo

**Rok studiów: 1, semestr: 1**

| Lp.                                                      | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć                        | Semestr | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Forma zaliczenia | Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |  |
|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|---------|---------------------|-----------------------------------|------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|--|
|                                                          |                                                     |         |                     |                                   |                  |                                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |  |
| Grupa treści                                             |                                                     |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| I - WYMAGANIA OGÓLNE                                     |                                                     |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Język obcy I                                        | 1       | 2                   | 1                                 | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                     |         | 2                   | 1                                 | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                     |         |                     | 1                                 | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                     |         | 2                   | 1                                 | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |  |
| II – PODSTAWOWE                                          |                                                     |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Główne problemy literatury i kultury XIX i XX wieku | 1       | 2                   | 0,5                               | egz.             | o                                                 | 30                                                                                                                | 15     | 15        | 4    | 0        | 0               |  |

|                                                          |                                                     |   |      |     |       |   |     |     |     |    |   |   |
|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|---|------|-----|-------|---|-----|-----|-----|----|---|---|
| 2                                                        | Język łaciński z elementami kultury antycznej       | 1 | 2    | 0,5 | zal-o | o | 30  | 15  | 15  | 2  | 0 | 0 |
| 3                                                        | Historia Polski                                     | 1 | 2    | 0   | zal-o | o | 15  | 15  | 0   | 2  | 0 | 0 |
| 4                                                        | Filozoficzne konteksty literatury                   | 1 | 2,5  | 1   | zal-o | o | 30  | 0   | 30  | 2  | 0 | 0 |
| 5                                                        | Nauki pomocnicze filologii polskiej                 | 1 | 2    | 0,5 | zal-o | o | 30  | 15  | 15  | 2  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                     | 1 | 10,5 | 2,5 | x     | x | 135 | 60  | 75  | 12 | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                     |   |      | 2,5 | x     | x | 135 | 60  | 75  |    | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                     |   | 4    | 0,5 | x     | x | 45  | 30  | 15  | 4  | 0 | 0 |
| <b>III – KIERUNKOWYCH</b>                                |                                                     |   |      |     |       |   |     |     |     |    |   |   |
| 1                                                        | Literatura epok dawnych                             | 1 | 4    | 1   | zal-o | o | 60  | 30  | 30  | 2  | 0 | 0 |
| 2                                                        | Literatura powszechna                               | 1 | 2    | 0,5 | zal-o | o | 30  | 0   | 30  | 2  | 0 | 0 |
| 3                                                        | Poetyka z elementami teorii literatury              | 1 | 2    | 1   | zal-o | o | 30  | 0   | 30  | 2  | 0 | 0 |
| 4                                                        | Wstęp do nauki o języku                             | 1 | 1    | 0,5 | zal-o | o | 15  | 0   | 15  | 2  | 0 | 0 |
| 5                                                        | Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego    | 1 | 2    | 1   | zal-o | o | 45  | 15  | 30  | 2  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                     |   | 11   | 4   | x     | x | 195 | 75  | 120 | 10 | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                     |   |      | 4   | x     | x | 195 | 75  | 120 |    | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                     |   | 2    | 1   | x     | x | 45  | 15  | 30  | 2  | 0 | 0 |
| <b>IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA</b>            |                                                     |   |      |     |       |   |     |     |     |    |   |   |
| 1                                                        | Historia kultury                                    | 1 | 4    | 0   | egz.  | f | 30  | 30  | 0   | 4  | 0 | 0 |
| 2                                                        | Wstęp do kulturoznawstwa                            | 1 | 2    | 0   | zal-o | f | 15  | 15  | 0   | 2  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                     |   | 6    | 0   | x     | x | 45  | 45  | 0   | 6  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                     |   |      | 0   | x     | x | 45  | 45  | 0   |    | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                     |   | 6    | 0   | x     | x | 45  | 45  | 0   | 6  | 0 | 0 |
| <b>VI – INNE</b>                                         |                                                     |   |      |     |       |   |     |     |     |    |   |   |
| 1                                                        | Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy | 1 | 0,5  | 0   | zal   | o | 4   | 4   | 0   | 0  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                     |   | 0,5  | 0   | x     | x | 4   | 4   | 0   | 0  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                     |   |      | 0   | x     | x | 4   | 4   | 0   |    | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                     |   | 0    | 0   | x     | x | 0   | 0   | 0   | 0  | 0 | 0 |
| <b>Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 1</b>       |                                                     |   | 30   | 7,5 | x     | x | 409 | 184 | 225 | 29 | 0 | 0 |

**Rok studiów: 1, semestr: 2**

| Lp.                                                      | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć                     | Semestr | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Forma zaliczenia | Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |  |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|---------|---------------------|-----------------------------------|------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|--|
|                                                          |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |  |
| Grupa treści                                             |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| I - WYMAGANIA OGÓLNE                                     |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Przedmiot ogólnouczelniany                       | 2       | 2                   | 0,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 1    | 0        | 0               |  |
| 2                                                        | Język obcy II                                    | 2       | 2                   | 1,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |  |
| 3                                                        | Technologie informacyjne w humanistyce           | 2       | 2                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                  |         | 6                   | 2                                 | x                | x                                                 | 90                                                                                                                | 30     | 15        | 3    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                  |         |                     | 2                                 | x                | x                                                 | 90                                                                                                                | 30     | 15        |      | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                  |         | 4                   | 2                                 | x                | x                                                 | 90                                                                                                                | 30     | 0         | 0    | 0        | 0               |  |
| II PODSTAWOWYCH                                          |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Historia Polski                                  | 2       | 2                   | 0,00                              | egz              | o                                                 | 15                                                                                                                | 15     | 0         | 2    | 0        | 0               |  |
| 2                                                        | Język łaciński z elementami kultury antycznej    | 2       | 2,5                 | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                  |         | 4,5                 | 1,00                              | x                | x                                                 | 45                                                                                                                | 15     | 30        | 4    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                  |         |                     | 1,00                              | x                | x                                                 | 45                                                                                                                | 15     | 30        |      | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                  |         | 2                   | 0,00                              | x                | x                                                 | 0                                                                                                                 | 0      | 0         | 2    | 0        | 0               |  |
| III KIERUNKOWYCH                                         |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Literatura epok dawnych                          | 2       | 4                   | 1,00                              | egz              | o                                                 | 60                                                                                                                | 30     | 30        | 4    | 0        | 0               |  |
| 2                                                        | Leksykologia i leksykografia współczesna         | 2       | 2                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| 3                                                        | Podstawy pisowni polskiej                        | 2       | 2                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| 4                                                        | Poetyka z elementami teorii literatury           | 2       | 2                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| 5                                                        | Zagadnienia literatury współczesnej              | 2       | 1                   | 0,50                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 15     | 15        | 2    | 0        | 0               |  |
| 6                                                        | Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego | 2       | 3                   | 1,00                              | egz              | o                                                 | 60                                                                                                                | 30     | 30        | 4    | 0        | 0               |  |

|                                                          |                    |  |  |     |      |      |       |     |     |     |    |   |   |   |
|----------------------------------------------------------|--------------------|--|--|-----|------|------|-------|-----|-----|-----|----|---|---|---|
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                    |  |  | 14  | 5,50 | x    | x     | 240 | 75  | 165 | 16 | 0 | 0 |   |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                    |  |  |     | 5,50 | x    | x     | 240 | 75  | 165 |    | 0 | 0 |   |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                    |  |  |     | 0    | x    | x     | 0   | 0   | 0   | 0  | 0 | 0 |   |
| IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA                   |                    |  |  |     |      |      |       |     |     |     |    |   |   |   |
| 1                                                        | Instytucje kultury |  |  | 2   | 2    | 0,00 | zal-o | f   | 15  | 0   | 15 | 2 | 0 | 0 |
| 2                                                        | Wiedza o filmie    |  |  | 2   | 3,5  | 0,50 | zal-o | f   | 45  | 30  | 15 | 2 | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                    |  |  | 5,5 | 0,50 | x    | x     | 60  | 30  | 30  | 4  | 0 | 0 |   |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                    |  |  |     | 0,50 | x    | x     | 60  | 30  | 30  |    | 0 | 0 |   |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                    |  |  | 5,5 | 0,50 | x    | x     | 60  | 30  | 30  | 4  | 0 | 0 |   |
| Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 2              |                    |  |  | 30  | 9    | x    | x     | 435 | 150 | 285 | 28 | 0 | 0 |   |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 1 roku studiów         |                    |  |  | 60  | 16,5 | x    | x     | 844 | 334 | 510 | 58 | 0 | 0 |   |

#### Rok studiów: 2, semestr: 3

| Lp.                                                      | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć                     | Semestr | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Forma zaliczenia | Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|---------|---------------------|-----------------------------------|------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|
|                                                          |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |
| Grupa treści                                             |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| I - WYMAGANIA OGÓLNE                                     |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| 1                                                        | Język obcy III                                   | 3       | 2                   | 1,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |
| 2                                                        | Wychowanie fizyczne                              | 3       | 0                   | 0,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 0    |          |                 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                  |         | 2                   | 1,00                              | x                | x                                                 | 60                                                                                                                | 0      | 60        | 1    | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                  |         |                     | 1,00                              | x                | x                                                 | 60                                                                                                                | 0      | 60        |      | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                  |         | 2                   | 1,00                              | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 0    | 0        | 0               |
| III – KIERUNKOWYCH                                       |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| 1                                                        | Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego | 3       | 5                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 45                                                                                                                | 15     | 30        | 2    | 0        | 0               |

|                                                          |                                        |   |      |      |       |   |     |     |     |    |   |   |
|----------------------------------------------------------|----------------------------------------|---|------|------|-------|---|-----|-----|-----|----|---|---|
| 2                                                        | Kultura języka i wypowiedzi            | 3 | 4    | 0,50 | zal-o | o | 30  | 15  | 15  | 2  | 0 | 0 |
| 3                                                        | Literatura romantyzmu                  | 3 | 6    | 1,00 | egz   | o | 60  | 30  | 30  | 4  | 0 | 0 |
| 4                                                        | Poetyka z elementami teorii literatury | 3 | 5    | 0,50 | egz   | o | 30  | 15  | 15  | 4  | 0 | 0 |
| 5                                                        | Literatura powszechna                  | 3 | 4    | 0,50 | zal-o | o | 30  | 15  | 15  | 2  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                        |   | 24   | 3,50 | x     | x | 195 | 90  | 105 | 14 | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                        |   |      | 3,50 | x     | x | 195 | 90  | 105 |    | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                        |   | 0    | 0    | x     | x | 0   | 0   | 0   | 0  | 0 | 0 |
| <b>IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA</b>            |                                        |   |      |      |       |   |     |     |     |    |   |   |
| 1                                                        | Teksty kultury                         | 3 | 2    | 0,50 | egz   | f | 45  | 30  | 15  | 4  | 0 | 0 |
| 2                                                        | Teatr w kulturze                       | 3 | 1    | 0,50 | zal-o | f | 30  | 15  | 15  | 2  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                        |   | 3    | 1,00 | x     | x | 75  | 45  | 30  | 6  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                        |   |      | 1,00 | x     | x | 75  | 45  | 30  |    | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                        |   | 3    | 1,00 | x     | x | 75  | 45  | 30  | 6  | 0 | 0 |
| <b>V. INNE</b>                                           |                                        |   |      |      |       |   |     |     |     |    |   |   |
| 1                                                        | Ergonomia                              | 3 | 0,25 | 0,00 | zal   | o | 2   | 2   | 0   | 0  | 0 | 0 |
| 2                                                        | Etykieta                               | 3 | 0,5  | 0,00 | zal   | O | 4   | 4   | 0   | 0  | 0 | 0 |
| 3                                                        | Ochrona własności intelektualnej       | 3 | 0,25 | 0,00 | zal   | o | 2   | 2   | 0   | 0  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                        |   | 1    | 0,00 | x     | x | 8   | 8   | 0   | 0  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                        |   |      | 0,00 | x     | x | 8   | 8   | 0   | 0  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                        |   | 0    | 0,00 | x     | x | 0   | 0   | 0   | 0  | 0 | 0 |
| <b>Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 3</b>       |                                        |   | 30   | 5,50 | x     | x | 338 | 143 | 195 | 21 | 0 | 0 |

**Rok studiów: 2, semestr: 4**

| Lp.                                                      | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć                     | Semestr | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Forma zaliczenia | Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |  |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|---------|---------------------|-----------------------------------|------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|--|
|                                                          |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |  |
| Grupa treści                                             |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| I – WYMAGANIA OGÓLNE                                     |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Przedmiot ogólnouczelniany                       | 4       | 2                   | 0,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 1    | 0        | 0               |  |
| 2                                                        | Język obcy IV                                    | 4       | 2                   | 1,00                              | egz              | f                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 1    | 0        | 0               |  |
| 3                                                        | Wychowanie fizyczne                              | 4       | 0                   | 0,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 0    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                  |         | 4                   | 1,00                              | x                | x                                                 | 90                                                                                                                | 30     | 60        | 2    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                  |         |                     | 1,00                              | x                | x                                                 | 90                                                                                                                | 30     | 60        |      | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                  |         | 4                   | 1,00                              | x                | x                                                 | 60                                                                                                                | 30     | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| III – KIERUNKOWYCH                                       |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Analiza i interpretacja dzieła literackiego      | 4       | 2,5                 | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| 2                                                        | Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego | 4       | 3                   | 1,00                              | egz              | o                                                 | 45                                                                                                                | 15     | 30        | 4    | 0        | 0               |  |
| 3                                                        | Stylistyka współczesna                           | 4       | 2                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |
| 4                                                        | Literatura pozytywizmu                           | 4       | 4                   | 1,00                              | egz              | o                                                 | 45                                                                                                                | 15     | 30        | 4    | 0        | 0               |  |
| 5                                                        | Proseminarium                                    | 4       | 1                   | 0,50                              | zal-o            | f                                                 | 15                                                                                                                | 0      | 15        | 2    | 0        | 0               |  |
| 6                                                        | Literatura Młodej Polski                         | 4       | 3                   | 1,00                              | egz              | o                                                 | 60                                                                                                                | 30     | 30        | 4    | 0        | 0               |  |
| 7                                                        | Kultura języka i wypowiedzi                      | 4       | 2                   | 0,50                              | zal-o            | o                                                 | 15                                                                                                                | 0      | 15        | 2    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                                  |         | 17,5                | 6,00                              | x                | x                                                 | 240                                                                                                               | 60     | 180       | 20   | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                                  |         |                     | 6,00                              | x                | x                                                 | 240                                                                                                               | 60     | 180       | 20   | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                                  |         | 1                   | 0,50                              | x                | x                                                 | 15                                                                                                                | 0      | 15        | 2    | 0        | 0               |  |
| IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA                   |                                                  |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |

|                                                          |                      |   |     |       |       |   |     |     |     |    |   |   |
|----------------------------------------------------------|----------------------|---|-----|-------|-------|---|-----|-----|-----|----|---|---|
| 1                                                        | Teatr w kulturze     | 4 | 3   | 0,00  | zal-o | f | 30  | 15  | 15  | 2  | 0 | 0 |
| 2                                                        | Kody kultury         | 4 | 3,5 | 0,00  | zal-o | f | 45  | 30  | 15  | 2  | 0 | 0 |
| 3                                                        | Wykład monograficzny | 4 | 2   | 0,00  | zal-o | f | 30  | 30  | 0   | 2  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                      |   | 8,5 | 0,00  | x     | x | 105 | 75  | 30  | 6  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                      |   |     |       | x     | x | 30  | 0   | 30  | 0  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                      |   | 8,5 | 0,00  | x     | x | 105 | 75  | 30  | 0  | 0 | 0 |
| <b>Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 4</b>       |                      |   | 30  | 7,00  | x     | x | 435 | 165 | 270 | 28 | 0 | 0 |
| <b>Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 2 roku studiów</b>  |                      |   | 60  | 12,50 | x     | x | 773 | 308 | 465 | 49 | 0 | 0 |

### Rok studiów: 3, semestr: 5

| Lp.                                                      | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć                | Semestr | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Forma zaliczenia | Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------|---------|---------------------|-----------------------------------|------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|
|                                                          |                                             |         |                     |                                   |                  |                                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |
| Grupa treści                                             |                                             |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| III – KIERUNKOWYCH                                       |                                             |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| 1                                                        | Analiza i interpretacja dzieła literackiego | 5       | 4                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |
| 2                                                        | Literatura powszechna                       | 5       | 2                   | 0,50                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 15     | 15        | 2    | 0        | 0               |
| 3                                                        | Literatura dwudziestolecia międzywojennego  | 5       | 4                   | 1,00                              | egz              | o                                                 | 60                                                                                                                | 30     | 30        | 4    | 0        | 0               |
| 4                                                        | Literatura po 1939 roku                     | 5       | 3                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 60                                                                                                                | 30     | 30        | 2    | 0        | 0               |
| 5                                                        | Seminarium licencjackie i praca dyplomowa   | 5       | 7                   | 0                                 | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |
| 6                                                        | Teoria języka                               | 5       | 3                   | 0,50                              | egz              | o                                                 | 30                                                                                                                | 15     | 15        | 4    | 0        | 0               |
| 7                                                        | Gramatyka historyczna języka polskiego      | 5       | 3                   | 1,00                              | zal-o            | o                                                 | 60                                                                                                                | 30     | 30        | 2    | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                             |         | 26                  | 5,00                              | x                | x                                                 | 300                                                                                                               | 120    | 180       | 18   | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                             |         |                     | 5,00                              | x                | x                                                 | 300                                                                                                               | 120    | 180       | 0    | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                             |         | 7                   | 0,00                              | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |

| IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA                   |                   |   |    |      |       |   |     |     |     |    |   |   |
|----------------------------------------------------------|-------------------|---|----|------|-------|---|-----|-----|-----|----|---|---|
| 1                                                        | Filozofia kultury | 5 | 2  | 0,00 | zal-o | f | 15  | 15  | 0   | 2  | 0 | 0 |
| 2                                                        | Animacja kultury  | 5 | 2  | 0,50 | zal-o | f | 15  | 0   | 15  | 2  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                   |   | 4  | 0,50 | x     | x | 30  | 15  | 15  | 4  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                   |   |    | 0,50 | x     | x | 30  | 15  | 15  | 0  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                   |   | 4  | 0,50 | x     | x | 30  | 15  | 15  | 4  | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 5              |                   |   | 30 | 5,50 | x     | x | 330 | 135 | 195 | 22 | 0 | 0 |

#### Rok studiów: 3, semestr: 6

| Lp.                                                      | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć              | Semestr | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Forma zaliczenia | Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |  |
|----------------------------------------------------------|-------------------------------------------|---------|---------------------|-----------------------------------|------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|--|
|                                                          |                                           |         |                     |                                   |                  |                                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |  |
| Grupa treści                                             |                                           |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| I – WYMAGANIA OGÓLNE                                     |                                           |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Przedmiot ogólnouczelniany                | 6       | 2                   | 0,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 1    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                                           |         | 2                   | 0,00                              | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 1    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                                           |         |                     | 0,00                              | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 0    | 0        | 0               |  |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                                           |         | 2                   | 0,00                              | x                | x                                                 | 30                                                                                                                | 30     | 0         | 1    | 0        | 0               |  |
| III – KIERUNKOWYCH                                       |                                           |         |                     |                                   |                  |                                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |  |
| 1                                                        | Gramatyka historyczna języka polskiego    | 6       | 4                   | 1,00                              | egz              | o                                                 | 45                                                                                                                | 15     | 30        | 4    | 0        | 0               |  |
| 2                                                        | Korespondencja sztuk                      | 6       | 2                   | 0,50                              | zal-o            | o                                                 | 45                                                                                                                | 30     | 15        | 2    | 0        | 0               |  |
| 3                                                        | Literatura dla dzieci i młodzieży         | 6       | 2                   | 0,50                              | zal-o            | o                                                 | 30                                                                                                                | 15     | 15        | 2    | 0        | 0               |  |
| 4                                                        | Literatura po 1939 roku                   | 6       | 3                   | 0,50                              | egz              | o                                                 | 30                                                                                                                | 15     | 15        | 4    | 0        | 0               |  |
| 5                                                        | Seminarium licencjackie i praca dyplomowa | 6       | 7                   | 0,00                              | zal-o            | f                                                 | 30                                                                                                                | 0      | 30        | 2    | 0        | 0               |  |

|                                                          |                      |   |           |             |          |          |            |            |            |           |            |          |
|----------------------------------------------------------|----------------------|---|-----------|-------------|----------|----------|------------|------------|------------|-----------|------------|----------|
| 6                                                        | Wiedza o mediach     | 6 | 2         | 0,00        | zal-o    | o        | 15         | 15         | 0          | 2         | 0          | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                      |   | 20        | 2,50        | x        | x        | 195        | 90         | 105        | 16        | 0          | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                      |   |           | 2,50        | x        | x        | 195        | 90         | 105        | 0         | 0          | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                      |   | 7         | 0,00        | x        | x        | 30         | 0          | 30         | 0         | 0          | 0        |
| <b>IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA</b>            |                      |   |           |             |          |          |            |            |            |           |            |          |
| 1                                                        | Wykład monograficzny | 6 | 2         | 0,00        | zal-o    | f        | 30         | 30         | 0          | 2         | 0          | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                      |   | 2         | 0,00        | x        | x        | 30         | 30         | 0          | 2         | 0          | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                      |   |           | 0,00        | x        | x        | 0          | 0          | 0          | 0         | 0          | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                      |   | 2         | 0,00        | x        | x        | 30         | 30         | 0          | 2         | 0          | 0        |
| <b>V. PRAKTYKA</b>                                       |                      |   |           |             |          |          |            |            |            |           |            |          |
| 1                                                        | Praktyka zawodowa    | 6 | 6         | 0,00        | zal      | f        | 0          | 0          | 0          | 2         | 160        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                      |   | 6         | 0,00        | x        | x        | 0          | 0          | 0          | 0         | 160        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                      |   |           | 0,00        | x        | x        | 0          | 0          | 0          | 0         | 160        | 0        |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                      |   | 6         | 0,00        | x        | x        | 0          | 0          | 0          | 2         | 160        | 0        |
| <b>Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 6</b>       |                      |   | <b>30</b> | <b>2,50</b> | <b>x</b> | <b>x</b> | <b>255</b> | <b>150</b> | <b>105</b> | <b>21</b> | <b>160</b> | <b>0</b> |
| <b>Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 3 roku studiów</b>  |                      |   | <b>60</b> | <b>8,00</b> | <b>x</b> | <b>x</b> | <b>585</b> | <b>285</b> | <b>300</b> | <b>43</b> | <b>160</b> | <b>0</b> |

1. Wykład monograficzny sem. IV  
Wizerunki kobiet w literaturze i sztuce  
Życie kulturalne Wilna
2. Wykład monograficzny sem. VI  
Wizerunki kobiet w literaturze i sztuce  
Życie kulturalne Wilna
3. Ancient roots of contemporary culture  
(przedmiot do wyboru)

**Tabela podsumowująca plan**

| Lp.                                                      | Nazwa przedmiotu/grupy zajęć | Liczba punktów ECTS | Punkty ECTS za zajęcia praktyczne | Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia |        |           |      | praktyka | praca dyplomowa |
|----------------------------------------------------------|------------------------------|---------------------|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|------|----------|-----------------|
|                                                          |                              |                     |                                   | ogółem zajęcia dydaktyczne                                                                                        | wykład | ćwiczenia | inne |          |                 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w planie studiów          |                              | 180                 | 35                                | 2202                                                                                                              | 1127   | 1075      | 120  | 160      | 0               |
| Grupa treści                                             |                              |                     |                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| I - WYMAGANIA OGÓLNE                                     |                              |                     |                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                              | 16                  | 5,00                              | 300                                                                                                               | 90     | 210       | 8    | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                              |                     | 5,00                              | 300                                                                                                               | 90     | 210       | 8    | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                              | 16                  | 5,00                              | 240                                                                                                               | 90     | 150       | 8    | 0        | 0               |
| II – PODSTAWOWYCH                                        |                              |                     |                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                              | 15                  | 3,50                              | 180                                                                                                               | 75     | 105       | 16   | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                              |                     | 3,50                              | 180                                                                                                               | 75     | 105       | 16   | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                              | 6                   | 0,50                              | 60                                                                                                                | 45     | 15        | 6    | 0        | 0               |
| III – KIERUNKOWYCH                                       |                              |                     |                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                              | 112,5               | 26,50                             | 1365                                                                                                              | 710    | 655       | 94   | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                              |                     | 26,50                             | 1365                                                                                                              | 710    | 655       | 94   | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                              | 19                  | 2,50                              | 180                                                                                                               | 45     | 135       | 12   | 0        | 0               |
| IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA                   |                              |                     |                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                              | 29                  | 0,00                              | 345                                                                                                               | 240    | 105       | 0    | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                              |                     | 0,00                              | 285                                                                                                               | 180    | 105       | 0    | 0        | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                              | 29                  | 0,00                              | 345                                                                                                               | 240    | 105       | 0    | 0        | 0               |
| V – PRAKTYKA                                             |                              |                     |                                   |                                                                                                                   |        |           |      |          |                 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  |                              | 6                   | 0                                 | 0                                                                                                                 | 0      | 0         | 2    | 160      | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |                              |                     | 0                                 | 0                                                                                                                 | 0      | 0         | 2    | 160      | 0               |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) |                              | 6                   | 0                                 | 0                                                                                                                 | 0      | 0         | 0    | 0        | 0               |

| <b>VI – INNE</b>                                         |     |   |    |    |   |   |   |   |
|----------------------------------------------------------|-----|---|----|----|---|---|---|---|
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)                  | 1,5 | 0 | 12 | 12 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)      |     | 0 | 12 | 12 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne) | 0   | 0 | 0  | 0  | 0 | 0 | 0 | 0 |

| I                     | Punkty ECTS sumaryczne wskaźniki ilościowe, w tym zajęcia:                                                                                                          | Punkty ECTS |        |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|--------|
|                       |                                                                                                                                                                     | Liczba      | %      |
| Ogółem - plan studiów |                                                                                                                                                                     | 180         | 100,00 |
| 1                     | wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia                                                                    | 91          | 51,11  |
| 2                     | z zakresu nauk podstawowych                                                                                                                                         | 15          | 8,33   |
| 3                     | o charakterze praktycznym (laboratoryjne, projektowe, warsztatowe)                                                                                                  | 35          | 19,44  |
| 4                     | ogólnouczelniane lub realizowane na innym kierunku                                                                                                                  | 15,5        | 8,66   |
| 5                     | zajęcia do wyboru - co najmniej 30% punktów ECTS                                                                                                                    | 68          | 37,80  |
| 6                     | wymiar praktyk                                                                                                                                                      | 6           | 3,33   |
| 7                     | zajęcia z wychowania fizycznego                                                                                                                                     | -           | -      |
| 8                     | zajęcia z języka obcego                                                                                                                                             | 8           | 4,44   |
| 9                     | zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (dotyczy profilu praktycznego)                                                                                         | -           | -      |
| 10                    | przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych                                                                                                    | 175         | 97,22  |
| 11                    | zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/ach, do których przyporządkowano kierunek studiów (dotyczy profilu ogólnoakademickiego) | 164         | 91,11  |

| <b>II</b>      | <b>Procentowy udział pkt ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych w łącznej liczbie punktów ECTS</b> | <b>%</b>    |
|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| 1              | językoznawstwo                                                                                    | 51          |
| 2              | literaturoznawstwo                                                                                | 49          |
| <b>Ogółem:</b> |                                                                                                   | <b>100%</b> |